

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ 7' מרטון ד"ר א. מרטון ז"ל

4 FONT 20 OLDAL TEL-AVIV. 1971 JULIUS 9., PÉNTEK 6987. szám

A PETACH TIKVAI ORVTAMADÁS UTAN

Megtalálták a szovjet gyártmányu Katjusa kilövő padot

A Fatach kérések a gyilkos támadás — Ötéves kislány és 71 éves asszony a két halálos áldozat — A 19. szünet két kórházban ápolják

Az egész éjszaka folyó kutatások után egy légi felderítő osztag tegnap reggel, a volt határtól néhány kilométerre fekvő Dir Balut falu közelében egy domb tetején, megtalálta azt a Katjusa kilövő padot, amellyel szerda este 10.30 óra tájban egy terrorista csoport négy Katjusa rakétát lőtt ki Petach Tikvára.

Tegnap este lapzártáig két halálos áldozata volt a gyalogatos orvtámadásnak: Eszter Witesz, 71 éves rámtá-gáni lakos, akit a Bét Rivkában ápolnak, tovább az 5 éves Anát Dársáni kislány, aki Petach Tikván a Kish utca 37 szám alatt lakott. A Dársáni-család lakását teletöltötték, és a kis Anátot kívül a Katjusa-család 19 kórházban ápolott sebesülte között van a család többi tagja, beleértve a 8 éves Hádaszát és a 10 éves Nechámát Dársánt.

A terroristák egyetlen kilövőpadot használtak, amelyből négy 122 milliméteres lövedéket lőttek ki Petach Tikvára. Szakértők elmagyarázták, hogy ezt a Katjusa típust, amelynek robbanófeje 7.5 kiló súlyú, eddig nem ismerték Izraelben. Megállapították, hogy ilyen rakétákat Vietnámban használt a Vietkong.

Azt is elmondották a szakértők, hogy ez a lövedék nem tartozik a különlegesen hatékony Katjusák közé, azonban, ha zárt lakott területen robban fel, komoly károkat okozhat, mint az Petach Tikva esetében történt.

A terroristák, akik a merénylet elkövetése előtt jóízűen falatoztak (az ételmaradványokat megtalálták), távozásuk után a helyszínen hagyták a Fatach zászlóját.

Később megállapították, hogy ez a Katjusa is szovjet gyártmányú.

A kilövőpad súlya 25 kiló, a rakéta bruttó-súlya pedig 51 kiló. Hordtávolsága: 11 kilométer. A nehéz fejszerelés miatt valószínű, hogy a banda öszvérháton hozta a helyszínre a kilövőkészüléket és a rakétákat.

Kézrekerítjük a támadókat

Mose Daján hadügyminiszter, aki röviddel a Katjusa támadás után a helyszínre érkezett, kijelentette, hogy meggyőződése szerint előbb-utóbb biztos elfogják a merénylet végrehajtóit, mint ahogy az összes korábbi esetekben történt. Hozzátette, hogy amíg folytatódik a háborús állapot és az arab terrorfenyegetés, nehéz gondoskodni arról, hogy hasonló támadások ne következzenek be.

A terroristák ember elleni akciókat helyeztek el a kilövőpad környékén, hogy törbecsálják a kutató osztagokat. Tegnap este jelentették, hogy a környéken forgoló két arab gyerek súlyosan megse-

besült, amikor ráleptek a terroristák által lefektetett aknáknak egyikére.

Nyomban a támadás után megkezdődött a terroristák utáni hajtóvadászat és a kilövőpad felkutatása. Az éjszaka folyamán világító rakéták valószínűleg nappali fénybe borították a Petach Tikva falu keletre elterülő földeket és dombokat, ahol a nagyszabású keresés folyt. Már az éjszaka folyamán üzembehelyeztek helikoptereket is és ezeknek egyike fedezte fel tegnap reggel a határtól néhány kilométerre fekvő Dir Balutól északra a kilövőpadot.

Röviddel a támadás után már a helyszínen volt Mose Daján hadügyminiszter és Chajim Bár Lévi vezérkari főnök.

A szomszédos Káir Kásem arab falu tanácselnöke tegnap részvétélyt írt az intézett Feinberg polgármesterhez, valamint Goldberg rendőrezredeshez, a központi rendőrkörzet parancsnokához.

Petach Tikva városi karbantartási osztagjának munkásai még az éjszaka folyamán megkezdtek a romok eltakarítását. A Katjusa támadás 12 sebesültjét a Hásáron kórházban, további 7 sebesültjét pedig a Beilinson kórházban ápolják.

A tegnap esti órákban kiadott orvosi jelentés szerint javulás állt be a sebesültek állapotában és egyrészt csak a magas kórház miatt tartották tegnap a kórházban.

A Katjusa támadás külön tragédiát jelentett a Dársáni család számára. A 32 éves Dávid Dár-

Sisco izraeli látogatása - nem időszerű

Szigorú titoktartás jegyében folyik Bergus és Sterner kairói tárgyalása — Washington tartózkodó Izrael újabb fegyverkeresési ügyében

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Joseph Sisco izraeli látogatása időpontjának kitűzése még mindig nem időszerű. Ez a vélemény alakult ki most már nemcsak Jeruzsálemben, de Washingtonban is. A látogatásra ha egyáltalán sor kerül, csak akkor van esély, ha az amerikai külügyminisztérium két kiküldöttje Kairóban valamelyes érdemleges válasszal tér vissza Washingtonba.

Izraelnek kezdettől fogva az volt az álláspontja, hogy Sisco látogatása legalábbis korai és tegnap ezt az álláspontot Washingtonban is teljes mértékben elfogadták, amikor félhivatalosan közölték, hogy Sisco megvárja kiküldöttjei Kairóból való visszatérését.

Sőt azt is kijelentették Washingtonban, hogy Sisco csak azesetben látogat el Jeruzsálemba, ha a kairói küldöttek valamelyes érdemleges válasszal térnek vissza.

Jeruzsálemben egyébként változatlanul az a vélemény, hogy Amerika mindenképpen meg akarja őrizni a látszatot, amely szerint a csatornamegnyitási ügyében a kezdeményezés lehetősége a szovjet-egyiptomi egyezmény aláírása után is Washington kezében van. A washingtoni kezdeményezésnek azonban Amerika nyomátokat akar adni azzal, hogy Izraelre továbbra is nyomást gyakorol a maga szempontjai érvényesítésére.

Nyilvánvalóan ezzel kapcsolatos az a körülmény is, hogy újabb hadfelszerelési szállítások is különösen Phantom gépek tekintetében az amerikai magatartás tartózkodó és Washington már megtett ígéretei ellenére, formai kötelezettségeket nem akar vállalni.

Kairó (Reuter). — A State Department két vezető diplomataja — Donald Bergus és Michael Sterner — folytatják tárgyalásaikat Kairóban a legnagyobb titoktartás mellett. A közelkeleti világ rendezésére irányuló újabb

amerikai kezdeményezés keretében Bergus és Sterner négy nappal ezelőtt érkeztek Washingtonból az egyiptomi fővárosba, hogy ismertessék Amerika új elképzeléseit a Szezi csatorna megnyitására az általános elrendezés első fázisaként. A szigorú titoktartás, amely kairói tárgyalásaikat övezi, megerősíteni látszik a hirt, hogy Amerika valóban új tervet vetett fel a csatorna ügyében és ezeket Kairó a jelek szerint komolyan mérlegeli.

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet jelentése szerint a levegő páratartalma nem változik. Várható hőmérsékletek: Jeruzsálem 19-30, Tel-Aviv 22-29, Haifa 23-31, Afula 22-35, Názáret 20-32, Naharia 19-29, Ludd 20-32, Beér Sáva 19-36, Ejlát 24-42 fok.

Beirut (Reuter, JFP, UPI). — A Fatach szóvivője beismerte, hogy az Ibrahim Istambul nevet viselő alakulathoz tartozó csoport hajította végre a Katjusa támadást Petach Tikva ellen. A szóvivő hozzátette, hogy ez az alakulat, amely a Fatach keretében működik, egy különleges kommandó-csoport, amely szerda este 22 négy rakétát lőtt ki Izrael területén belüli Petach Tikva városára. A közlemény megemlíti még, hogy a kommandócsoporthoz „súlyos károkat okozott az ellenségnek és azóta visszatért bázisára”.

A palesztinai terrorszervezetek szóvivői tegnap egyébként ismét arra panaszkodtak, hogy a jordáni hadsereg immár négy napja megszakítás nélkül támadja egységeiket.

Kairó (Reuter, JFP). — A Palesztinai Nemzeti Tanács, amely az ugynevezett Palesztinai Parlament szerepét tölti be az arab világban, tegnap folytatta tárgyalásait az Izrael elleni küzdelem és az arab egység kérdésében.

A vezérkari főnök a Katjusa-rakéták által elpusztított lakásban

Kutyát uszítottak a jesiva növendékre

A jeruzsálemi rendőrség le tartóztatott egy 17 és egy 15 éves fiút, akiket azzal gyanúsítanak, hogy szerdán este 9 órakor a Meá Seárimmal szomszédos Geula-negyedben ráuszították kutyájukat Jozsef Pertler jesiva-növendékre.

A jeruzsálemi járásbírósg tegnap tárgyalta három fiatal suhanc ügyét, akik kedden a Meá Seárim negyedben félholtra verték és megsebesítették Jechiel Deutsch jesiva növendéket.

NOGA
FEHER ASZTALI BOR. JOBB MINT ANYAD HAZÁBAN VOLT

מזל טוב!
Jókívánásainkat küldjük newyorki munkatársunknak,
KAHÁN KÁLMÁNNAK
és feleségének, fiuk,
LUCIÁN
házasságkötése alkalmából
Az UJ KELET

DRÁGA SZÜLEINK
GROSS GITTA és JÓSKA
Nagybánya — Even-Jehuda
25-İK HÁZASSÁGI EVFORDULÓTOK
ALKALMÁBÓL KIVÁNUNK BÉKÉS, ÖRÖMTELI, HOSSZU ÉLETET.
Szerető gyermekeitek **MAGDA és EDITH**

DRÁGA SZÜLEINK
dr. STRUHL AHARON és LILLY
25-İK HÁZASSÁGI EVFORDULÓJÁRA
JÓ EGÉSZSEGET, ÖRÖMTELI, HOSSZU, BOLDOG ÉLETET KIVÁNUNK 120-IG.
Gyermeik: **LÁNA, ZSUZI és ELDAD**

MINDENT, amit tudni akar kinyomoz
INFOR
nyomozóiroda,
r.a. Ben Jehuda 104
234-666-75
TEL. 23-20-20

I.K.A. IMPORT LAOLEH
Ne szalassza el az alkalmat, hogy vámmentesen vásárolhat az I. K. A. IMPORT LAOLEH vámmentes vásárlási központban, Tel Aviv, Tacháná Merkazit, Hásáron utca 13. sz.

«AMA»
OVJA EGÉSZSEGET!
AZ IDŐ PARANCSA:
A gyümölcsöt és a zöldséget mossa meg „AMA”-val
Valódi „AMA” „SHEMEN” gyártmány

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy egyetlenünk,
KATZ RIVKA, szül. Rosenberg Anikó
Petach Tikva — Margitta
tegnap rövid betegség után elhunyt.
Temetése ma délelőtt 11 órakor indul a petach-tikvai, Chovevei Cion utcai Bank Leumi elől.
Gyászolják: férje, szülei, gyermekei, öccse és a kiterjedt rokonság

INTERNATIONAL QUALITY
NEMZETKÖZI SZINVRONAL
BROADWAY 100
Egyenrangú a világ leghíresebb cigarettáival Super King Size amerikai keverék, gyártja Dubek, kifűnő, aromás dohánylevelekből.
Oly remek — a turisták hazaviszik

**התקפת
הקטיושות
נגד פ"ח**

בהתקפת הקטיושות שבוצעה נגד העיר פתחה ביום 5 באוגוסט 71 הייתה שני ימים נמשך. שני ימים בלבד — נמשך — הנגד. בהתקפת הקטיושות שברוצה נגד העיר פתחה ביום 5 באוגוסט 71 הייתה שני ימים נמשך. שני ימים בלבד — נמשך — הנגד. בהתקפת הקטיושות שברוצה נגד העיר פתחה ביום 5 באוגוסט 71 הייתה שני ימים נמשך. שני ימים בלבד — נמשך — הנגד.

**ELŐFIZETESI DÍJ
HAVONTA 11.50 FONT**
Tel Aviv, P.O.B. 831.
Postabank: 4-0444-6
HAIFA:
Hirdetések telvétele: Sachar, Shapira-u. 13, 8-20 óráig, tel. 62453.
*
Előfizetés és este 8 óra után hirdetések: Grinberger, tel. 527010, Levontin-u. 24., I. em. Postabank: 4-26984-2
JERUSALEM:
Előfizetés és hirdetések Erds: Telefon: 24723, Délután 4-6 között.

Elyhül a lakásválság Beér-Séván. Háromszáz sokgyermekes család és fiatal házaspár lakásproblémái a közeli napokban megoldást nyernek Beér-Séván — közölte tegnap a sikungyi miniszterium és az Amidar-társaság szövevény. Mintegy 100 új, 100 négyzetméter kiterjedésű lakást, amelyeket eddig más célokra tartottak fenn, a tizgyermekes, vagy annál nehezebb családok számára utalnak ki. Az új elrendezés keretében kisebb lakásokhoz jut néhány fiatal pár is, akinek nem áll módjában még a legminimálisabb összeget sem letenni lakásvásárlási célokra.

**Miközben az alelnök Szaudi-Arábiában tárgyal
KÉTSÉGESSÉ VÁLT AGNEW ALELNÖKI
JELÖLÉSE JÖVŐRE**

Nixon „ejti” helyettesét? — Teddy Kennedy a legnépszerűbb a demokrata elnökjelöltek között

Spiro Agnew amerikai alelnököt tegnap várták Dzseddába, Szaudia fővárosába, ahol tárgyalásokat folytat Fejzsal királlyal és tanácsadóival. Agnew ezt megelőzőleg Kuveitben járt, ahol kétórás megbeszélést tartott a közeljéről a hercegség uralkodójával. Spiro Agnew alelnök Szaudi-Arábiából Marokkóba folytatja majd útját és tíz országban teendő világkörüli utja befejeztével július 28-án érkezik vissza Washingtonba. Miközben Agnew a különböző külföldi országokat járja, Amerikában tovább folyik a politikai tozolás a republikánus politikus jövevényről. A Washington Post közléme szerint John Mitchell igazságügyi miniszter kijelentette, „egyéltalan nem lehetetlen, hogy Nixon elnök ejti majd Agnew-t, mint 1972 évi republikánus alelnökjelöltet, ha úgy véli, hogy ez előnyös újválasztása szempontjából.”

Nem érdektelen egyébként, hogy a legújabb közvéleménykutatások szerint ismét növekedtek Edward (Teddy) Kennedy szenátor kilátásai a demokrata párt elnökjelöltségének elnyerésére. A beszámoló szerint annak ellenére, hogy a meggyilkolt elnök és az ugyancsak merénylet áldozatául esett őccsének utolsó életbenmaradt fiútestvére a közelmúltban ismét több alkalommal cáfolta, mintha igényt tartana az 1972 évi demokratapárti elnökjelöltségre, még mindig 29 százalékkal az első helyen áll azok között, akiket a demokraták szívesen látnának elnökjelölteként, illetőleg Richard Nixon riválisaként a következő évben.

A Gallup intézet kimutatása szerint a demokrata párt hívei körében az eddigre a következők a népszerűség sorrendjében a jövő évi demokrata elnökjelöltség tekintetében: Kennedy (29 százalék), Muskie (21), Humphrey (18), McGovern (5), Lindsay (4), McCarthy (3), Mansfield (2) és Jackson szerető ugyancsak 2 százalékkal.

Mose Daján hadügyminiszter, Chájim Bár-Lév főbornagy vezérkari főnök és Mota Gur, az északi parancsnokság vezénylő főbornokának kíséretében a Chermoról figyelt a libanoni lejtőn fekvő „Fatach földet”

**A Reuter szerint:
Bizonyos szovjet tudományos intézetekben
12 százalékos numerus clausus van zsidók foglalkoztatására**

Moskva (Reuter). — Juniusban mindössze ezer zsidó vándorolt ki a Szovjetunióból Izraelbe — közölték általában megbízható nyugati hírforrások a szovjet fővárosban. Ugyanezen körök rámutatnak arra, hogy májusban mintegy 1800 szovjet zsidó alijázott és áprilisban 2500. Ezzel szemben 1970 folyamán mindössze ezer zsidó alijázott.

Moszkvai zsidó tényezők azt mondták a Reuter tudósítójának, hogy bizonyos tudományos intézmények szigorú utasítást kaptak a hatóságoktól és annak értelmében gondoskodniuk kell arról, hogy dolgozóik legfeljebb 12 százaléka legyen zsidó. Ezt a hírt a Reuter moszkvai tudósítója természetesen nem tudta hivatalos hírforrásokból leellenőrizni. Tegnapelőtt, az UPI moszkvai tudósítója rámutatott arra, hogy márciusban változott meg a szovjet hatóságok kívánalmi politikája és azóta egyre nagyobb számban bocsátják ki az alijajogdíjakat.

Levelek a SZERKESZTŐHOZ

NE FRAKCIÓZZUNK!

A nagy, történelmi múltú politikai pártokban fel kellene számolni szerintem a frakciókat, mert a különböző csoportok közötti szétválás végső fokon megbontja a nép egységét. A pártok tekintés példának — persze fordított előjellel — a Háolám Ház, vagyis Uri Ávnrí és Sálom

Nem lehet egyetérteni Amrám Blau módszerével, de annyiban igaz van, hogy a jeruzsálemi vallási tanács és az Egged között megkötött egyezményt állandó jellel jeltázzák. Nincs annál könnyebb, mint ráfogni egy buszra, hogy bérelt, „speciál”, „külön járat”, s akkor már nyugodtan megszeghető (?) a szombat.

Egy kis jóindulat, belátás, kell a vihar elémításhoz az Egged részéről is.

Köhen pártcsokkját, ahol két képviselő mögött két frakció alakult ki és végül teljes pártszakadashoz vezetett.

Ezt akarják a nagy, történelmi pártok is? Közülük legelső sorban a Vallásos Nemzeti Pártra gondolkodjanak a jeruzsálemi szombat-háború ügyét.

Egyébként abban is igaz van Amrám Blaunak, hogy nemcsak a Neturé Kártá számára szent a szombat Jeruzsálemben. Mi, magyarországi származású modern ortodoxok is szívesen vennénk, ha egyszer és mindenkorra megoldanák a jeruzsálemi szombat-háború ügyét.

Békésen.

Stóssel Imre, Jeruzsálem, Kirját Jovel

Ne bánjunk velük kesztyűs kézzel!

A jeruzsálemi tüntetőket keményen meg kell leckéztetni. Az lennie a helyes, ha a rendőrség néhány letartóztatást eszközölne és bíróság elé állítaná a felelősöket.

Szóless erkölcsi kárt okoztak a fővárosnak és Jeruzsálemnek a Neturé Kártá tüntetői.

Simon Eva, Jeruzsálem

Kérdezzük meg a szakembereket is!

Helyes kezdeményezés a Choma részéről, hogy befektetéseket keresnek a külföldi zsidóság körében, s nagyon jó ötletnek tartom — az Uj Kelet egyik olvasója vetette fel —, hogy az új megszerzés érdekében hívják össze a magyar jisiv gazdasági vezető em bereinek „csúcstervezletét” a lehetőségek megtértyalása céljából.

Kértész Antal, Petach Tikva.

Uzsorakamat is lehetséges?

Szeretném az Uj Kelet nyilvánossága előtt megkérdeni a villanytársaságot, hogy ki hatalmasa fel uzsorakamat szedése?

Junius 25-iken — pénteki nappon — az új, felemelt díjzabás szerinti kézbesítették a számlákat, amelyek végösszege egyébként 3,90 font volt. Már az új, felemelt tarifa szerint. A számla alsó részén nyomtatott szöveg köztölte, hogy ha nem fizetem ki az összeget június 25-ig, úgy 2,50 font pótdíjját, vagyis késedelemi kamatot tartozom majd fizetni.

Aznap már nem tudtam kifizetni a számlámat, csak 28-ikán adtam fel az összeget. Nos, az áram-fogyasztók nevében kérdem: Jo ga van-e a villanytársaságnak késedelem esetén ilyen magas uzsorakamatot felszámítania?

Simor Mose R. Rav Gold 6.

**A BNE HERZL
KÖZLEMÉNYEI**

Levelem: P.O.B. 4472.

FIGYELEM!

Ertesztjük kedves tanáinkat és barátainkat, hogy jótékonyági klubedületünk helyét és időpontját visszavettük a csütörtöki napra és így az új legközelebb 1971. július 15-én, csütörtök délután 5 órakor tartjuk a következő címen: Schwartz Mirjam, Rámát-Gán, Csásmonám u. 27., Arizorov-sarok. — Autóbuszszám: 60, 61, 62, 51, 54. Háziszám: Haras Hajnalka, aki szeretettel várja kedves barátainkat, rámaál-rámi tanáinkat és vendégeket. Jöjjenek el minél nagyobb számban.

HABIMA

Tel Aviv, július 10., szombat
A TETOVALT ROZSA
K a kisteremben
Bemutató
MINDEN ATTÓL FUGG

ROMÁNIAI SPORTSZEMLE

Vasárnap a Román Kupa döntőjevel hivatalosan befejeződték az 1970-71 évi labdarúgó évad. Közel 80.000 néző előtt rendkívül izgalmas küzdelemben a harmadik helyezett Steaua 3:2 (2:1) arányban legyőzte a bajnok Dinamo együttest és így sorrendben harmadszor megnyerte a Román Kupát. Összesen 11 alkalommal diadalmasodott a döntőben Kovács István edző együttese. A Steaua kupa győzelme folytán valószínűleg a negyedik helyezett UTA szerepelhet az UEFA tornán, mert a harmadik Steaua mint kupagyőztes a KEK-ben indul majd. A szabályok szerint Románia a bajnokság második és harmadik helyezettjét nevezheti be az UEFA tornára, amelyet az eddigi EVVK helyett rendeznek és így az UTA részvételéhez még szükséges az UEFA engedélye.

A pitesti FC ARGES együttese folytatja nagyserű szereplését a tehéráni nemzetközi labdarúgó tornán. Miután legyőzte Egyiptom együttesét a középdöntőben nagyserű játékkal 1:0 arányban verte Törökország olimpiai válogatott csapatát és minden bizonyosan a döntőben Irán együttesével mérkőzik.

Románia röplabda válogatottja 3:0 arányban legyőzte a jelenlegi mexikói válogatottat. A nemzetközi vízilabda tornán Románia együttes 8:5 arányban diadalmasodott Lengyelország felett.

**EGYPTOM KÜLGYMINISZTERE
Budapesten**

Prága (Reuter). — Machmud Riad egyiptomi külügyminiszter befejezte ötnapos hivatalos látogatását Csehszlovákiában és Prágából Budapestre repült. Az egyiptomi külügyminiszter — mint jelentettük — a Szovjetunióban tárgyalt és jelenleg hazafelé vezető útján a kelet-európai fővárosokat ejti útba.

**EGY KATONÁNK
könnyebben
megsebesült**

A hadserg szövevénye közölte, hogy tegnap hajnalban a Golán-fennsíkron szabotörök és terroristák üldözése közben egy izraeli katona megsebesült. A tüzharc során egy beszárvágot agyonlőttek.

A szokásos útját végző katonai őrhajót tegnap hajnali négy órakor Mászáda falu közelében szíriai területre jött terroristák csoportjába ütközött. Az izraeli őrhajót tüzet nyitott és üldözötte vette a menekülő szabotöröket, akiknek egyikét a golyóváltás során agyonlőtték.

**NAGYSZABÁSÚ IDEOLÓGIAI KAMPÁNY
ROMÁNIABAN**

Bécs (Reuter, UPI). — A román kommunista párt nagyszabású ideológiai felvilágosító kampányba fogott. Nicolae Ceausescu elnök kilenc oldalra terjedő utasításában érlyes akcióra szólítja fel a pártot a kozmopolita és a burzuj irányzatok ellen, amelyek legutóbb színházi előadásokban és a televízió műsorában megnyilvánultak és elrendelt a kommunista ideológiától idegen, dekadens nyugati filmek betiltását.

Egyiptom külügyminisztere Budapesten

Prága (Reuter). — Machmud Riad egyiptomi külügyminiszter befejezte ötnapos hivatalos látogatását Csehszlovákiában és Prágából Budapestre repült. Az egyiptomi külügyminiszter — mint jelentettük — a Szovjetunióban tárgyalt és jelenleg hazafelé vezető útján a kelet-európai fővárosokat ejti útba.

SUKRALLA ALISSZA 60 éves

teheráni turista a tegnapi virradó éjszakán halálos közlekedési baleset áldozata lett, amikor át akart kelni az úttesten a natanjai útkeresztelődésnél. A szerencsétlen embert egy tender ütötte el, amelyet egy 40 éves petach-tívai lakos vezetett. A mentők a Beilinson-kórházba szállították a turistát, aki azonban útközben behalt sérüléseibe.

„DO-RE-MI”

Tel-Aviv, Frischmann 37. Tel.: 236458 Új és használt zongorák. Nagy választék.

**KATJUSA TAMADÁS
PETACH TIKVA ELLEN**

A Petach Tikva elleni szerda éjszakai Katjusa támadásánál egy 5 éves kislány és egy 71 éves asszony vesztette életét. Rajtuk kívül 19 polgári személy — köztük gyerekek, asszonyok és betegek — megsebesült. Ez tehát az „arab hősieség”, amelyet a terroriszervezetek demonstrálni akarnak létalappjá igazolására.

A Katjusa rakéták kilőésére akkor került sor, amikor Kairóban folytak a tárgyalások a palesztinai nemzeti tanács keretében. Mint közölték, Jászser Árafát, a Fatach vezére kemény küzdelmet folytat, hogy biztosítsa önmagának a vezető szerepet a különböző palesztinai csoportok körében. Az a tény, hogy a Fatach szövevénye tegnap Beirutban bevalotta, miszerint a Petach Tikva elleni gyilkos támadást a Fatach tagjai hajtották végre, önmagában véve bizonyítja, hogy az időzítés nem véletlen a támadás és a Fatach politikai törekvései között.

Bármily legyen is azonban a Fatach megfontolása, egy dolog minden kétség nélkül áll: az izraeli biztonsági hatóságok bizonyára minden erőfeszítést megtesznek a büntény véreghajótának előkérésére és hasonló támadások jövőben megismétlődésének megakadályozására.

A négy Katjusa rakéta, amely szerdán kórházakba és magán-házakba csapódott be Petach Tikván, figyelemzettől szolgál, hogy a háború még nem ért véget és a frontonál Izrael valamennyi határszakaszánál vonul el. A Petach Tikva elleni támadás fokozottabb éberségre kell kötelezzen mindenkit. A legfontosabb azonban annak a következtetésnek a levonása, hogy a terroriszervezetek, amelyek a legtöbb arab állam, elsősorban pedig Egyiptom támogatását élvezik, változatlanul olyan aljas harcmodszereket alkalmaznak, melyek csakis a gyávkára jellemzőek. Azokra, akik tisztában vannak azzal, hogy nincs semmi kilátásuk esélyesen felvenni a küzdelmet ellenfeleikkel a harcmezőn.

A Petach Tikva elleni támadás szükség szerűen jött kell a zslasza az illuziókat, mintha az arab terroriszervezetek már megváltoztatták volna célkitűzéseiket és mód-szereiket. Késérő valóság az, hogy a terroriszervezetek, melyek a „szabadságharcosok” képbén tetszelegnek, nem mások, galád gyilkosoknak, akiknek egész „hő-siessége” rakétáknak távolból való kilőésében nyilvánul meg, — gyermekek, asszonyok és öregek ellen.

**LÁTNI KELL
8 kirkatunk
válogatott könyveit.
HADASH**

Nyitva 9—1 és 4—7-ig
Tel-Aviv, Nesz Cion-a utca 4
(Járkon szállónál) Tel. 59684

Hanyagsággal vádolják a haifai Tamar-mozsi lerombolót. Avrahám Aronson és Micháel Marx építkezési vállalkozók ellen, akik a Tamar-mozit átéptik, a rendőrség hanyagság címen eljárást indított. Mint ismeretes, a múlt héten a mozi egyik fala leomlott és betontörmelekei a szomszédos udvarba zuhantak, ahol három személy könnyebben megsérült. A haifai járásbírósg 800 font óvadék ellenében szabaddá-lá helyezte a vállalkozókat, de az eljárás folyik ellenük.

Pár nap múlva megjelenik ARNSTEIN SANDOR új, szenzációs könyve: „MENEKÜLÉS”

Meglepető eseményekkel! Az író címe: Asdod, 1056/4

Molnár-Moser Rózsa laboratórium, T. A., Perec Chájot u. 30/a, tel. 231467, készítményei közismerten kiváló minőségűek. Kérjen kereskedőjétől Molnár-Moser kölnivizet.

SZORMESZALON T. A., NESZ CIÓN-U. 8. (a MUGRÁBIVAL SZEMBEN). Telefon: 59732.

Lajos Záhává, Haifa, Lávi (Havlin) Méir, Tel-Aviv, jegye-sek.

Kártérítést kapnak a Diplomát-hotel vendégei. A jeruzsálemi Diplomát-hotel vendégei, akik nem voltak megelégedve a hotel szolgáltatásával, részben visszakapják pénzüket egy megegyezés alapján, amely tegnap jött létre a turisztikaiügyi miniszterium és Chájim Schiff, a szálloda tulaj-donos között. Mint ismeretes, a szálloda építkezési munkálatai még nem fejeződtek be, ami sok kényelmetlenséget okozott a turistáknak. Ennek következtében a miniszterium öt csillagból négy csillagra szállította le a hotel rangfokozatát, miután a miniszterium számos panaszt kapott a hotelben tartózkodó külföldi vendégek-től.

ARANYKOR KLUB
Ben-Ami 12, Beilinson 9 sarok
Július 28-án, szerdán, a csodaszép

GALILBA
vezet a népszerű
LEICHTNER ELI
Teljesen új program,
2 óras fürdés.

Zichron Jákov, Rothschild sírja, Chedera, körséta, Haifa, Kármel, Perza-kert, panór-ma, Akko, óváros, arab sok, Naharia, ebéd, fürdés, Ros Hánikra, függővasút, barlangok, uszóna a tetőtérasszon.
* Csak egy kocsis indulunk! * Egy nap felejtethetlen kikapcsolódás. A vezető helyettese: Kaiser Imre.

J. KAHÁN
SZORMESZALON
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
telefon: 233701

SALAMON MOSE z. l. néhai motzkini főként harmadik Jahrezeitjan, kedd, július 13-án délután 5 órakor azkárart tartunk a cur-sálomi temetőben. Rokonok és barátok délután 4.45-kor találkoznak övezgy Salamonné háza előtt: Kirját Motzkín, rechov Dvorá 6. A család.

MÁRKÁS ÉS UJ FESTŐK KÉPEIBŐL VALASZHAT A TAR BUT KÖNYVTÁRBAN
T. A., Hásáron 21., Tachaná Merkázit.

GERVAI FURSZ
SZORMESZALON
T. A., BEN JEHUDA 40. (udvarban) • Tel.: 249311

Fauzia Reuvén 33 éves hod-hásonri asszony, aki háromgyermekes családjának, a tel-avivi törvényeszek életfogytiglani feygházra ítélt, miután bebizonyosodott, hogy az asszony megölte 70 éves édesanyját, Ilá Méirt. Fauzia a múlt év agzustusában követte el büntetett, amelynek hátterében egy örökösödés körülí vizsály állott. A vádolt, édesapja örökségét követelte, aki néhány hónap-pal azelőtt közlekedési baleset áldozata lett.

Helyrendelés nyári szabadságra

az ország minden szállodájában és üdülőjében, felülfizetés nélkül

KAL LTD.
Tel-Aviv, R. Gordon 28., tel. 222-042 Rámát-Gán, R. Hámságál 1. (Bialik 53 sarok)

KAL LTD.
Tel-Aviv, R. Gordon 28., tel. 222-042 Rámát-Gán, R. Hámságál 1. (Bialik 53 sarok)

Helyrendelés nyári szabadságra

az ország minden szállodájában és üdülőjében, felülfizetés nélkül

KAL LTD.
Tel-Aviv, R. Gordon 28., tel. 222-042 Rámát-Gán, R. Hámságál 1. (Bialik 53 sarok)

The Israel National OPERA

10/7 • 12/7 CIGANYBARÓ

14/7 Afla MADOVAI MENYASSZONY

18/7 SEVILLAI BORBELY

11/7 TOSCA

Rendzavarások pszichológiája

Irta: BARZILAY ISTVÁN

Azok a problémák, amelyek a lakosság igen széles rétegét foglalkoztatják, — a nyomornegyedek ifjúságának szellemi és anyagi elmaradottsága, a fiatal házások lakásnyomorsága, elhanyagolt városnegyedek felszámolása, — fennállottak 1967 június 4. előtt is. Még emlékszünk a tüntetésekre, amelyek a tel-avivi nyomornegyedekből indultak ki a hatvanas évek elején. A nemtanuló és rossz utra tér ifjúság problémái a kezdetek kezdete óta foglalkoztatták a közoktatásiügyi hatóságokat. Azért vezették be a tandíjmentesség különböző fokait a középiskolákban, a meghosszabbított oktatási napot az elemi iskolákban, a nyolcadik elemisták szűrvizsgáit a keleti származású gyermekek előnybehozalására.

A fiatal párok számára csaknem két évtizede építenek lakásokat. Volt és van lakásépítési takarékosági akció, ami lehetővé tette a szülőknek, hogy előre gondoskodjanak gyermekeik lakásáról, ha azok majd a házaság révén jutnak s a már kereső fiataloknak, hogy önmaguk számára gyűjtsenek lakásra. Egyetlen probléma sem új, amely az utóbbi hónapokban olyan nagy élességgel robbant ki.

Mi történt most, hogy a kérdések az utcára kerültek? A magyarázat nem adható meg egy mondatban, a lélektani okok, amelyek a mai feljövőre vezettek, igen sokrétűek. A hatnapos háború és utána a kifulladás háború veszélyei elcsitították a szociális problémákat, a nép úgy érezte, hogy az ország és ezzel együtt önmaga halálveszélyben forog. A közel egy éve tartó tüszünet megváltoztatta a feszültséget az emberek lelkében és a pusztá életért érzett aggodalom mögül kibörtant a szociális elégedetlenség.

Közvetlenül arra figyelmeztetett a nyugtalankodókat, hogy a feszültség csökkenése lehet átmeneti is és nem lehetünk bizonyosak benne, hogy a háborúnak vége van. Bevalljuk, mi magunk is úgy véltük, hogy ez az intés helyénvaló és erőt szolgált a kedélyek lecsillapítására. Sajnos azonban ez nem elegendő, s ezt a feltevéseket, — s nekünk is — tudnunk kellett volna, amikor a fitymálva és némi megvetéssel tekintettünk a Fekete Pérducok megmozdulására és a fiatal házások akcióbirodalmának tüntetéseire. Senki sem látott a dolgok mélyére, amíg nem kerültek az utcára.

Fel kell tennünk a kérdést: elhanyagolt-e a kormány és az egész közvélemény ezeket a problémákat?

Erre a kérdésre is nehéz egyértelmű feleletet adni. A probléma taglalásánál fel kellett ugyanis ismerni, hogy el kell tekintünk a legfőbb októl: a rendkívüli biztonsági terheléstől, amelyek a lakosságra nehezednek. Ez az érv már nem elég meggyőző, — mert hiszen a kormány és a Szocnutt talált lehetőségeit arra, hogy a háborús feszültség idején lakást építsen évi 40–50 ezer olé részére, arra is, hogy a modern szállodák tucatjait létesítsék a nagyvárosokban, múzeumokat és előadótermeket is avattunk a hatnapos háború óta. Multkorában éles visszatérést szült Jicchák Ben Aharon, a Hisztdrut főtitkárjának az a nyilatkozata, hogy a nyomornegyedek felszámolására van pénz, kell, hogy pénz legyen még akkor is, ha közben Phantom gépekre költünk milliókat. Most mindenki belátja, hogy a főtitkárnak volt igaza. Vannak tervek, egyensúlyba lehet hozni a sokgyermekes családok számára szükséges lakások és az olélakások építését.

Az abszurdumnak látszó követelés, hogy a talpig fegyverben álló ország viszonylag rövid időn belül 47 ezer lakást építsen a régi lakosság szükségleteinek kielégítésére, — most már kormányprogram, megvalósítása folyamatosan van, annak ellenére, hogy semmi sem történt, ami enyhítene a háborús terheken. Bizonyos, hogy ezek óriási feladatok, s ha vannak még objektív emberek a világon, akik

elismeréssel adóznak a zsidó államépítés óriási teljesítményei iránt, fokozhatják dicsőretüket.

Csak hogy éppen a pillanatnyi nehézségek iránt nincs megértés, ez a rendzavarások pszichológiájából fakad. A hatóságok felismerték a probléma súlyosságát és itt-ott engedményeket tettek. pl. Ásdodban, ahol olélakásokat elfoglaló ifjú házások egy része számára sürgősen kiutaltak olyan lakásokat, amelyeket eredetileg mások számára építettek. Itt tehát megdőlt a „tor” szentségének elve. A lakáshódító fiatalok egy része sorban állt, a sorsolást várta, a többi nem. Azáltal, hogy olyan türelmetlen fiatalok is lakáshoz jutottak ilyen módon, akiknek erre nem volt „sorrendi joga”, — magától érthető módon megindította a törvénytelen lakásfoglalások folyamatát és nehéz lesz ezzel szemben védekezni.

Az ami Jaffán történt — amikor e sorokat írtuk, a fiatal párok és gyermekeik még benn ültek a Chalamis vállalat által épített lakásokban, — bizonyítja, hogy a rendbontások pszichológiájának törvényszerűsége van. Ha egynek lehetett, többnek is lehet, — s ezt a kérdést nem lehet helységenként megoldani, általános rendezés keretében kell fogni. Olyasmint ez, mintha ostoba stratégiák valahol védelmi vonalat építenek jó lassu tempóban és nem gondolnak arra, hogy az ellenség várhatlan szuronyrohamot is indíthat, amely megbontja a szépen átgondolt hadászati tervet.

A rendbontások pszichológiájának ilyen módon abszurdumig való kifejlődése a kormány egész építkezési programját veszélyezteti. Ha lehetett elfoglalni Jaffán vagy Ásdodban olék, vagy sokgyermekes családok számára épített lakásokat, miért nem lehetett megvenni olyan helyeken, ahol magánvállalkozók építenek mégdrágára lakásokat? Hol lesz a határ, ameddig a lakásfoglalásokkal elmehetnek? Szabad-e egyáltalán engedményeket tenni?

A másik kérdés, ami felvetődik: hogyan lehetne olcsóbbá tenni az építkezéseket, hogyan lehet olyan ajánlatot tenni pénz nélkül családoknak, hogy kedvük legyen türelmelem vágni és nem megrögzöztetni felépült házakat?

Az egyik módja ennek az olcsó telek, amely a kormány tulajdonában van. A kormány még nem hajlandó feláldozni a régi elvet, hogy a föld a nép tulajdona és csak 49 vagy 99 éves bérszerződéssel adja át, — s ez az egyik oka annak, hogy a magánkézben lévő telek rohamosan fognak, árúk az égitző nő, ami átlagosan 10-15 százalékkal drágítja a lakásokat. A Keren Kajemet régi, szép elve ma is érvényes kell, hogy maradjon a mezőgazdasági szektorban. Ez az elv ismeretlenné tette Izráelben az agrárproblemat, nálunk sohasem lesz szükség agrárreforma, nálunk a földet a Keren Kajemet már felosztotta, még mielőtt megvásárolta volna.

Cak hogy miért indokolt ez az elv a Tel-Aviv és Herzlia, sőt Tel-Aviv és Rison Le-Cion vagy Petach Tikva között? Arról az álomról régen le kellett volna tenni, hogy népes városok közötti területet mezőgazdasági célokra használhassunk fel. Ezeket a telekeket át kell adni lakásokat építő vállalatoknak, intézményeknek és magánbefektetőknek egyaránt, még pedig olyan feltételek mellett, ami lehetővé teszi a lakások árának leszállítását.

Ha nem cselekszünk így, nemsokára utcai tüntetéseken fogjuk hallani ezt a követelést. Hamar népszerűsíteni lehet ilyen érveket. Lehet, hogy a kormány csak akkor fogja beismerni, hogy az állami teleken mindenki számára lehetővé kell tenni az építést, amikor majd ablakokat törnek be, vagy autókát gyűjtanak fel ennek a jelszavával.

Ez a rendbontások pszichológiája, ezt nem ismertük fel elég korán.

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

A BÉKECSINÁLÓK IDÉNYE

Irta: ARAD GIDEON

Go'da Méir a Liberális párt naggyűlésén (ahol ő és Ben Gurion kapták a nagy tapsvihart — micsoda messiási idők!) elpanaszolta, hogy teljes elszigeteltség fenyegeti Izráelt, senki sem fogadja el a mi felfogásunkat a békéről. Talán azért, mert mi a „valóságos” békét keressük, barátaink pedig nem tartják fontosnak ezt a jelzőt.

Nagyon divatba jött legutóbb a közkeletű békecsinálás, főidényük van a különböző békeközvetítőknek a nyári uborkaszezon közepén. Donald Bergus, a nem-hivatalos amerikai nagykövet, aki „tanácsokat ad Szádát elnöknek, hogyan prezentálja Egyiptom álláspontját”, visszatért Kairóba és magával hozta Michael Sternert, aki még Szádát hét év előtti amerikai látogatása óta jőben van az egyiptomi elnökkel. Joseph Sisco csak a meghívást várja Kairóba és Jeruzsálembe, hogy hivatalosan is prezentálja a Bergus-Szádát együttműködésből eredő terveket.

Az új terv lényege: Izráel visszavonulása az El-Aristól a Szináj déli csücskében fekvő Rasz Mochammedig terjedő vonalra. Ez két egyenlőtlen részre osztaná Szinájot. Izráel kezében maradna az éjjeli öböllel határos sáv, nevében Sarm el-Sejk és sok homok van, nevétben Egyiptom venné át a nagyobbik részt, amely a Szezi öböllel, a Szezi Csatornával és a Földközi Tengerrel határos és az összes stratégiai összekötő út tartalmazza, a Mitte szorossal együtt, valamint a költőforrasokat is. A Csatorna közelében könnyű fegyverrel egyiptomi alakulatok állnának, míg a két hadsereg között amerikai, vagy más „megfigyelő alakulatok” helyezkednének el.

A Bár-Lév vonal és más izráeli állások sorsa még nem világos e terv szerint, esetleg amerikai katonaság őrizné azokat. Ha ugyan a Szovjetunió beleegyezik ebbe.

Miután Moszkvában és Kairóban észrevették, hogy Amerika nagyon komolyan veszi a Szádát által ez év végére kitűzött újabb „utolsó terminust” az ugynevezeti átmeneti rendezés létrehozására, máris felszólították az árát. Most deklarációt követelnek Izráeltől, hogy szándékában áll kiírítani az elfoglalt területeket. Anélkül nem nyitják meg a Szezi-csatornát és Szádát nem hosszabbítja meg a tüszünetet.

OROSZ GARANCIA

Nikolaj Podgornij utján Moszkva ismét javasolta, hogy valamennyi közkeletű államnak garanciát adjanak külső támadás ellen. Ezt az ajánlatot Aldo Moro olasz külügyminiszternek tette, aki előzőleg Kairóban és Jeruzsálemben járt nemhivatalos közvetítőként.

Podgornij nyilván úgy érti javaslatát, hogy a két világhatalom, vagy a négy nagyhatalom adjon garanciát Izráelnek és az arab államoknak, kölcsönös támadások ellen. Ez igen érdekesnek tűnő javaslat, de van néhány szépséghibája.

Tudjuk, hogy az oroszok mindig önkényesen állapítják meg különböző fogalmak

jelentőségét. Ha ők támadják meg a kis Finnországot, ez „imperialista bázisok likvidálása és önvédelem”, ha megszállják a szövetséges Csehszlovákiát, ez csupán „a szocializmus védelme”, Magyarország brutális lerohanása „fasiszta-imperialista csehszlovák elhárítása és baráti állam megsegítése”. Ezen terminológia szerint egyiptomi támadás Szináj ellen nem más, mint „ellenség által bitorolt arab területek jogos felszabadítása”.

Nem feleltünk el, hogy az oroszok lelkesen támogatták Abdul Nasszer előkészületeit Izráel megsemmisítésére és jogosnak tekintették a Tiran szoros elzárását, ezzel szemben Izráel védekezését (mert sikeres volt), mint imperialista agressziót és hitlerista módszert bélyegezték meg az UNO forumán.

Mennyit ér tehát számunkra orosz garancia arab támadás ellen? Ennek a „garanciának” az egyetlen célja, hogy lehetetlenné tegye Izráel védekezését egy újabb arab támadás ellen.

Vagy talán francia garanciákban bizzunk? Esetleg az egykori gvarmati hatalom, Anglia jóvállásába vessük bizalmunkat? Vagy az UNO-ba, amelynek csapatai Sarm el-Sejket addig őrizték, amíg Nasszer parancsára el nem iszkoltak?

És amerikai garancia? Teljes tisztelet washingtoni barátainknak, de még túlságosan friss emlékeztünkben Dwight Eisenhower elnök úr ígéreteinek sorsa. Donald Bergus furcsa esete sem emeli bizalmunkat és még

EUROPA BELESZÓL

Nyugat-Európa is követeli a beleszólás jogát, mert némi késéssel észrevette, hogy az orosz behatolás súlyos veszélybe hozta Európát „hátsó bejáratát” a Közelkeleten. Előbb Aldo Moro járt itt. Pierre Harmel Kairóban, Damaszkuszban, Beirutban tárgyalt, és rövidesen ide jön. Régi barátunk, Josef Lüms holland külügyminiszter (akit időközben a NATO főtitkárává választottak) megkísérelte a közvetítést.

KETTEN BESZÉLNEK

— Mondja, mondja, mit várhatunk még?

— Mire? Mitől?

— Hát ezektől az utcai tüntetésektől. Egyik héten a párducok viszik a nagy táblákat, a fiatal házások útit fel szárait az illetékesek orra előtt, azután Amram Blau vezető rohamra csapatait. Mi várható még?

— Oh, van sok mindenféle lehetőség. Most várom a tévésorozat nézőinek tüntetését.

— Az mi?

— Most, hogy vége a Ched-

va és Slomik feljéphetetlen sorozatnak, valószínűleg felvonulnak a Chedva és Slomik-pártiak.

— Csak nem ismétlésért tüntetnek?

— Azt nem hinném, ebből volt részüik elég. Sőt, becsület-szavamra, megszóltam, a napokban egyik este a rádió tizenkét órán keresztül közvetítette a Chedvaslárgert.

— Maga szerint ez sok?

— Tizenháromszor több lett volna, de így is untig elég. Azt hiszem, kimehetünk egy táblával: „Viszta a Secret sorozatot”, „Le a menekülés az életből” sorozattal és így tovább...

— Ez komolytalan dolog volna...

— Miért, ezeket közvetíteni nem komolytalan?

— Ez műsorpolitika.

— Rossz a hangsúly: ez műsorpolitika?

— Ne kritizáljon, mert úgy jár majd, mint a tévé népszerű bemonója.

— Mi történt vele?

— Eltanácsolták a tévéből. Majd megölték magának, hogy tévét nézzen.

— Akkor elmegyek egy kibucha.

— És mit fog maga városi ember létere egy kibuchban csinálni, krumplit kapál, vagy tehenet fej?

— Maga milyen maradi ember! Hát nem látta, hogy a kibuchban zeneszerző lesz az ember?

(b é r c z i)

Most eljött Walter Scheel, nem a bonni kormány, hanem a hatagú Közöspiac képviselőjeként, hogy Brandt és Pompidou nevében tudassa velünk Európá véleményét.

Vniamennyien, kivétel nélkül, ajánlják Izráelnek, hogy tegyen nagy engedményeket és ne ragaszkodjék területi biztonságához, amikor jobbról-balról ajánlják a jobbnál-jobb nemzetközi garanciákat. Csak az fontos, hogy ne legyen háború. Európa békében és főleg jólétben kíván élni. A Közelkelet zavarája.

Miért nem követelnek engedményeket Egyiptomtól? Az igazság kedvéért állapítsuk meg, hogy valamennyien igen komolyan „mérésükre” intik az arabokat. Csak hogy Egyiptom a Közelkelet vezető hatalma. Moszkva szövetséges, 13 arab állam és a kommunista világ hangos támogatását élvezi. Izráel elszigetelt földrész zsidókból áll... Csak sincs, és lakosság tömeg zsidókból áll... Csak éppen hadserege jó és stratégiai fontossága miatt amerikai támogatást élvez, de sokkal könnyebben lehet nyomás alá helyezni, mint a háromszor megvert Egyiptomot...

A békeközvetítők nyári idénye talán nem lesz hosszú tartamú és a ránk gyakorolt nyomás alól is felszabadulunk idővel. Az a hiba, hogy mindezek a közvetítések semmivel sem hozták közelebb a békét — de talán mégis hozzájárulnak az újabb háború elhárításához.

A tüszünet tovább tart, a határokon nyugaton uralkodik, a békeközvetítők aggodalom nélkül íöhettek Izráelbe, hogy saját szemükkel lássák: ebben a furcsa országban még gyilkos arab támadások idején sem bosszúra, hanem csak igazi békére vágyunk.

SZUKOTI HAJÓZÁS

október 3-tól 15-ig

A MODERN „NILI” HAJÓN

Látogatás az alanti kikötőkben:

- ★ NÁPOLY
- ★ LIVORNO
- ★ BARCELONA
- ★ NIZZA
- ★ CATANIA
- ★ RHODOS

Ára 1695 fonttól

(adókkal)

Vezetett kirándulások:

- ★ CAPRI, POMPEI
- ★ FIRENZE és PIZA
- ★ AMALFI és SORRENTO
- ★ MONTE CARLO
- ★ ETNA TÜZHANYÓ

Kitűnő szórakoztató műsorok:

- ★ Hírneves művészek
- ★ 2 tánczenekar
- ★ Éjszakai lokál
- ★ Filmek

BIZOSITSÁ HELYÉT MIELŐB!

RÉSZLETEK ÉS FELIRATKOZÁS MINDEN UTÁZÁSI IRODÁBAN

A Hajózási és Kikötői ügyszórtály biztonsági osztályozása: M.V. Nili, építési év 1965, AA.

1971. VII. 9 UJ KELET 3

KÜLFÖLDRE KÉSZÜL?

- Ne halassa utolsó pillanatra utazása előkészítését CSOPORTOS REPULOUTAZÁSOK kedvezményes áron ★ USA-ba ★ KANADABA ★ ROMANIÁBA ★ EUROPA összes fővárosába.
- ★ 300 SZERVEZETT TÁRSASKIRÁNDULÁS EUROPA, SKANDINÁVIÁBA, TÁVOLKELETRE (Külön ifjúsági, és köseer ellátású csoportok)
- ★ ANGOL-FRANCIA NYELVOKTATÁS (SUMMER SCHOOL) Kirándulásokkal egybekötve, a legjobb angliai és svájci intézetekben, — az ifjúság számára.
- ★ GYÓGYKURA ÉS ÜDÜLES AUSZTRIA, OLASZORSZÁG, SVÁJC ÉS ROMANIA világhírű gyógyfürdőiben.
- ★ FÖLDKÖZI-TENGERI HAJÓKIRÁNDULÁS Romániai, magyarországi és csehszlovákiai hozzátartozók részére utazási jegyek azonnali továbbítása.
- ★ BELFOLDI KIRÁNDULÁSOK (Jeruzsálem, Gáll, Mászád, Eilat, Szináj, stb.) BARMILYEN UTÁZÁSI ÜGYÉVEL FORDULJON BIZALOMMAL

CITOUR

UTÁZÁSI IRODÁHOZ TEL-AVIV BRENNER 1 (Alderby sarok) Telefon: 625959 • 611755

MAGYARUL BESZÉLÜNK

ANYUNAK, MAMÁNAK

80 ÉVES SZÜLETÉSNAPIJÁRA KIVÁNUK JÓ EGÉSZSÉGET ÉS SOK ÖRÖMET AZ UNOKÁKBAN, 120 ÉVIG Duc, Janesi, Támár, Miki, Ervin, Mikici

TAUB LÉWI és FÁNI TAUB MÓZES és MÁLKÁ 25-İK HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓJÁRA

EGÉSZSÉGET ÉS BOLDOGSÁGOT KIVÁNUK 120-IG ETUS és JUDA

MABAT DIZENGOFF

FALISZEKRÉNYEK ÉS HÁLÓSZOBÁK A megnyitóra 10% engedmény

T.A., Dizengoff 220

Parkolóhely biztosítva

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

OLCSÓ DARÁLT-HUSNAK HIG A LEVE...

Dr. János Kurázim, a televíziós városi állatorvos közölte a napokban a darált-hus-kérdésről, amely hónapok óta foglalkoztatja a női közvéleményt. Amit mondott, elég egyértelmű.

Nem kell ahhoz állatorvosnak lenni, hogy a minimális csökkenjen a bizalmunk a darált-hus iránt. Mi kell hozzá? — Egy pernyi gondolkodás. Nézzük csak. Egy kiló hus ára 10-14 font. És miibe kerül egy kiló darált hus? 4-5 font az ára. Hogyan lehetséges ez? Csak hamisítás által. Akinek kedve van hozzá, jó étvágyat...

Ezután komoly hangon folytatta:

Nem kevesebb, mint 357 tel-avivi házaspár husárját vizsgálta meg, s ez eredmények alapján beszéltek. Ráadásul nagyon sok bizonytalan eredetű hus forrásról is tudunk, a kétes értékű nyersanyagot darált-hus formájában hozzák forgalomba, s

van abban minden, még egy kis valódi hus is.

— Mi a teendő?

— Teljes meggyőződéssel ajánlom a háziasszonyoknak, hogy hagyjanak fel a darált-hus vásárlásával.

— Mi a teendője annak a háziasszonynak, aki töltöttkőposztát vagy paprikát akar találni a családjának?

— Vegyen megbízható helyen színhust és daráltassa meg a mérsékelttel. Akkor nem érheti kellemetlen meglepetés. Igaz, hogy valamivel drágább, de legálább tudjuk, hogy mit eszünk!

— Hogyan lehetne megóvni a közönséget a husipari kalózok garázdálkodásától?

— Csak egyet ajánlhatok. — Társadalmi bizottságot kellene szervezni fogyasztókból és állatorvosokból, s ez a bizottság ellenőrizné a husboltokat. Ahol megfelelően találják az árut, oda kiszögeznék egy jelet a közönség tájékoztatására.

Érdekes asszonyok: Dr. MILDRED SCHEEL, a német külügyminiszter felesége

Félig német, félig amerikai asszony, férjhezmenése előtt Münchenben élt, most bonni lakos.

Ellentétben más német nőkkel, nem titkolja a korát. Ezelőtt 39 évvel született Kölnben. Orvosnak készült, akár az apja, de csak négy félévet hallgatott, aztán megszakadt a tanulás, majd erős akaratral mégis folytatta és ledoktorált.

Egyetemi klinikára került, asz szisztens lett.

Tudományos pályája megszakadt, mert politikushoz ment feleségül. Most ő is részt vesz a közéletben egy országos társadalmi szervezet élén áll.

És persze anyja is. Két gyermeke van a Scheel-házaspárnak. Van a háznál egy 27 éves fiú is, férjének első házasságából.

A doktornőnek egyetlen paszujója van: nagyon szeret autózni. Olyan gyorsan vezet a kocsiját, hogy csak a szabályok megengedik, néha talán még gyorsabban.

Mint a külügyminiszter felesége — igazi diplomatává vált. Izraelbe is elkíserte férjét, s nagyon érdeklődik az izraeli emberek a látványok és problémák iránt.

Bécsi rendőrnök

A bécsi rendőrség évek óta krónikus létszámihiánnyal küzd. Most elhatározták, hogy 150 női rendőrrel egészítik ki a személyi állományt. A szolgálat 43 óra hetenként; jó fizetés és beosztás főleg a közlekedési rendőrségnél lesz, de nem forgalomirányító, hanem ellenőrző szerepben.

A bécsi rendőrnök uniformisa marad a régi, csinos kosztüm. A korhatár 25 esztendő. A nők szerződéses alkalmazottak, egyenruhájukon nincs rangjelzés. A szerződés lejártával kiléphetnek a rendőrségtől, vagy a közigazgatási apparátus más ágában helyezkedhetnek el.

AZ AMERIKAI ŪRVÁROS A VÁLÓPEREK FÉSZKE

Eleinte nem volt semmi baj. Armstrong kicsit járta a világot, szerényen mosolygott, készségesen osztgatta az autogramokat. Híres emberekkel, színésznőkkel ismerkedett. Gina Lollobrigida szívesen kísérte el fogadásokra, sétákra, vacsorákra. Az ūrhajósnak tetszett a rajongás, de azért mindig boldogban tért haza családjához: Janethez, a feleségéhez és két kisfiához...

a tanácsot. De az ūrhajós csak nem engedte el „csillagát”. Tizenöt évi házasság után felbomlott az Armstrong-család. A gyerekeket Janetnél maradtak.

Edgar Mitchell, az „Apollo-14” ūrhajós, néhány hónappal megelőzte Armstrongot. Elvált feleségétől, akivel tizenkét évig élt együtt. Nekik is két gyerekük van: a 19 éves Karlyn és a 12 éves Elizabeth.

Aztán jött a vietnami ut... Egy alkalmi szintársulattal ment Saigona, hogy az ottani amerikai katonák előtt szerepeljen. Őt is felhasználták arra, hogy „jelket öntsön” a csüggedő emberekre, akiket elcsigázott a kegyetlen dzsungel-háború.

Itt találkozott Connie Stevens-szel, a szöke slágerénekesnővel, az amerikai könnyűzene egyik csillagával. Amikor visszatment az USA-ba, szinte elválaszthatatlanok lettek. Armstrong valóság gal körülrajongta az énekesnőt. Családjá ekkor már ritkán látta. „Te éld a magad életét, én meg az enyémét” — mondta feleségének.

A dolog nem maradtott titokban. Miamiában az egyik újság ezt írta: „Neil Armstrong az első ember, aki a Holdra lépett, most a fellegekben él. Elhagyta feleségét, hogy egy csillagba kapaszkodjon, amelynek neve Connie Stevens”.

Egy másik lap még félreértételezésből szöközött: „Armstrongné talán azzal hozhatná le a fellegekbe férjét, ha beadná a válópert.”

Janet Armstrong megfogadta

Es az elváltak listáján nemcsak az a két ūrhajós szerepel. Scott Carpenter huszonkét évi házasságot dobott el, Donn F. Eisele, az „Apollo-7” utasa pedig több mint tíz évit. Rajtuk kívül Houston környékének még számos lakója állt a válóperes bíróság elé.

A NASA, az ūrhajózási hivatal egyik pszichológusa, kijelentette: „Ha senki sem avatkozik be, az egész ūrhajózási üzlet egyetlen hatalmas válási fészek lesz”. Egy houstoni jogász már nem is mult időben beszélt. Szerinte az ūrhajós városban három házasságra átlagosan két válás jut. Ez világrekord!

Egy orvos kijelentette: „Huszevi működésem alatt soha sem hallottam annyi házasságtörésről, mint itt, az ūrhajós központban”.

Es az orvosok még valamire figyelmeztettek: Houston körül egyharmaddal több az alkoholista, mint amennyi az USA statisztikai átlagában szerepel.

leségek veszik észre, hanem mások is. A „Bunte Illustrierte” riportere nemrég beszélgetést folytatott a NASA egyik magasrangú tisztviselőjével, aki így nyilatkozott Alan Shephardról, az „Apollo-14” parancsnokról: „Olyan gögös-merev lelt, mint a csizmászár.”

Ezt egy példával egészítette: — Houstonban kerti mulatságot rendeztünk. Néhány gyerek odarohant Shephardhoz és autogramot kért. A „nagy” Alan mérges lett, odahívta a biztonsági szolgálat egyik emberét és rámondott: „Miért engedik, hogy a gyerekek moleztáljanak?” — Régebben nem volt ilyen ridé, hogy némelyik ūrhajós felismerje a bajokat, s más kiutat nem látott, mint a teljes visszavonulást. „Az ūrhajózási túlságosan forró lett számomra. Nem szeretném, ha feleségem, Josephine elhídigülne tőlem”, — mondta.

Lehet, hogy ebben sok a túlzás. De valami alapsza azért van. Erre abból is következtetni lehet, hogy némelyik ūrhajós felismerje a bajokat, s más kiutat nem látott, mint a teljes visszavonulást. „Az ūrhajózási túlságosan forró lett számomra. Nem szeretném, ha feleségem, Josephine elhídigülne tőlem”, — mondta.

Mi a bajok gyökere az amerikai ūrhajózási központban? Az egyik mérnök azzal indokolja a válásokat, az alkoholizmust, a jellembeli változásokat, hogy az ūrhajósok és a velük együtt dolgozó tudósok, mérnökök, szakemberek, feszültséggel teli feladatokat látnak el, majd egy-egy vállalkozás után, hirtelen hosszú pihenő következnek. „Ebben az időszakban — mondja — kiesünk a ritmusból és mindennek ellenállni tudunk, csak a kísértésnek nem.”

MOSSA RUHÁJÁT A TUDOMÁNY LEGUJABB VIVMÁNYAIVAL

amelyeket megtalál a Super Aktiv Bioban a Kleen uj mosóporában — az áztatással mosáshoz

AZ EGYESULT ALLAMOKBAN ES IZRAELBEN VEGZETT KÉTÉVES KÖZÖS MUNKA, A VITKO ES KLEEN VÁLLALATOK LABORÁTORIUMAIBAN, A SUPER AKTIV BIOT HOZZA ÖNNEK, AMELY AZTATÁSHOZ VALÓ MOSÓPOR ES MINDEN TEKINTETBEN CSUCSTELJESÍTMÉNY:

1. Enzimeket tartalmaz, amelyek kivesznek minden foltot, legyen az zsír-, mártás-, vér-, tojás-, izzadság-, csokoládéfolt — vagy bármi.
2. Aktivant tartalmaz, amely a legcsökönyösebb foltot is eltávolítja, anélkül, hogy ártana az anyagnak. (A Bio Super Aktiv Izraelben, az Állami Fonal Intézet felügyelete alatt készül, a ruha minőségének és tartosságának biztosítására.)
3. Olyan anyagokat tartalmaz, amelyek lággyá teszik a kemény izraeli vizet.
4. A párizsi Crep-de-chine illatszer kivonatát tartalmazza, amely beszívódik ruhájába.
5. Nincs benne egyetlen csepp szóda sem, így nem árt kezének.

KÉRJE AZ ÜZLETBEN AZ UJDONSÁGOT:

BIO SUPER AKTIV csak 1.85 IL-ért

A KLEEN GYÁRTMÁNY MEG JOBB

• VAMOS • ORTOPÉD-SPECIALISTA
BETETEK gipszintára, éjjel-nappal nördható sérvebtök
Speciális ORTOPÉD-FUZO-HASKOTO fértlaknak
GUMIHARISNYA
TEL-AVIV DIZENGOFF 155 (Paszizs) • TEL-FON: 227284

UJ FOGALOM A BUTOR TERÉN!

ELŐSZOR IZRAELBEN —
tagyogo felállítási terem,
sok osztályai, a különböző
butorok számtalan fajtájának
és stílusának bemutatására

Kitűnő alkalom a nagy választék,
európai minőség és nívó
megtekintésére
hárv Meir Rosenbaum és D. Toma
vezetése alatt
Toma üzlet: T.A.,
Ben-Jehuda 92.,
tel. 231421

Bemutató terem:
Tel-Aviv, Smolensky u. 1.,
Ben-Jehuda sark

VENDÉGHÁZAK MERON MOSÁVBAN

A józiséssel rendelkeznek vendégházak (cottage), amelyekben az emeleti hálószobában 4 ágy, komplett ágyneművel.

Lent: szalon, kihúzható rekámiával, étkező sarak négy székekkel, frizsider, konyha két mosogatótállal (edények nélkül), gáztűzhely, kiszoba és mellék-helyiségek.

Július 25-ig minden hely foglalt. Fenti dátum után még korlátozott számú ház áll kedves vendégeink rendelkezésére.

A komplett ház ára napi 60 font. Szeptember-október hónapokban — az ünnepeken kívül — leszállított árak.

Helyrendelés a vendégházak vezetésénél: Bate Háaráhá, Mosáv Meron, Doár Meron — levélben, vagy telefonon: 067-39361, vagy Meroni Eli igazgatónál 067-39360.

A mosávbán van corchában, ahol minden beszerezhető, valamint két kóser miszade.

DELILA — a csábító illat

OT IS MEGIGEZTE A CSODÁS ILLAI

E HÉTEN a »M'LAI«-nál

Nagy engedménnyel ágynemű, takarók, abroszok

Luna lepedő 140x200 19.25 IL. helyett

13.50 IL., mindössze

Nagy választékban nyári ruhák, nagy számokban is.

E HETI AJANLAT

Piké állapotosruha 45.- IL. helyett

29.- IL., mindössze

Árusítás nagyban és kicsinyben „MLAI” T. A., Gruzenberg 24.

MINDEN A JÓ SZERVEZÉSEN MÚLIK

(A zsidó tudományos társaság szervezése)

Írta: Dr. GONDA LÁSZLÓ

A magyar-zsidó tudományos társaság alapításának fontosságáról és parancsoló szükségéről írt cikkem (Uj Kelet, 1971.V.14.) visszhangja (levélben, telefon útján, s élőszóban) biztatás volt számomra; az elgondolást a gyakorlat terére is átvihetjük.

A sajtóban Rössel Mordecháj cikkben (Leltározó nemzedék, Uj Kelet, 1971.VI.11.) reagált gondolataimra. Rössel elvileg elfogadta tervemet, sőt sikraszállt annak megvalósításáért, ugyancsak helyesen mutatott arra is, hogy mi vagyunk az utolsó (leltározó) nemzedék, mely „a megörökítés” munkáját még elvégezheti, de mindezzel együtt cikkében pesszimista hangot is megütött.

„Az eltelt közel negyed évszázadot — írta — a magyar zsidóság nem használta fel gazdaságosan és a mi letűnő nemzedékünknek alig lesz módja a magyar-zsidó kultúra ismeretisére terén sokat tenni.”

A szép határozat végül csak a papíron maradt. A tudományos intézet nem született meg. Helyette a HOH kereteiben társadalmi központok fejlődtek. Az első ilyen központ Tel-Avivban, a Hájárkon-utca 61. szám alatt létesült.

A remény 1954-ben ismét felcsillant: megindulhat a magyar-zsidó tudományos munka! A HOH vezetőség levelet küldött szeptember 19. dátummal a magyar-zsidó kultúra munkásságát — e sorok írójának is, — hogy a HOH vezetősége a levélben értesítettek bevételeit a „történeti bizottsághoz”. „A történeti bizottság” — nemzetközi jelentőségű intézmény, amelyben a Magyar Zsidók Világoskönyve az amerikai központjának sikerült elérni, hogy ez a bizottság együtt fog működni az azal a nagy történelmi bizottsággal, mely az európai zsidók történetét lesz hivatva megírni.

A bizottság keretén belül az általunk delegált történetkutatóknak a magyar zsidóság történetének megírása lesz feladata. Ez a munka költségvetéssel is kapcsolatos és erre fedeztet is van.

A SZERVEZÉSI TÖREKVEK

A megbírált társadalmi szervek között a Hitachdut Olé Hungaria sokáig szívén hordta a tudományos intézet felállításának gondolatát. Hogy a mai napig nem sikerült ez intézmény alapítása, ez abból származott, hogy a HOH működésében az új bevándorlók begyökeresztését gondozó társadalmi és népszerűsítő kulturunkájá mellett nem tudott e célnak is megfelelő sikerrel. Kezdeményezései a tudományos intézet szervezése ügyében így is tiszteletreméltóak, sőt jelentősek!

Allami életünk kezdetén, az ötvenes évek elején megindult tömegeljárával jelentősen megnőtt a magyar-izraeli zsidók száma is. Ez az örvendetes fejlődés kitágította a HOH kereteit is — országosra is és ez fokozta a társadalmi működését.

A növekedés felelőse ténye nyomta rá bélyegét a HOH 1951. december 31-ikén tartott országos kongresszusára. A Szochnut képviselője a veidán: Berl Locker is lelkesen

állapította meg üdvözlő beszédében, hogy a teremben megjelenő HOH delegátusok a ferenccziszefi nagy Magyarországot is képviselik származási helyeik szerint. A növekedés tudata által okozott lelkesedés vezetett éppen a kongresszuson a „Magyar Zsidók Világoskönyve” megalapítására — dr. Marton Ernő és Schulcz Ignác kezdeményezésével és buzgalommal.

A Világoskönyv másnap 1952 január 1-én többrendbeli határozatot fogadott el. Ennek egyik pontja volt: „tudományos intézet és kulturház” alapítása Izraelben.

Az azóta eltelt évek nem igazolták e reményeket. A fő közlekedési vonalaktól távolos kibuc nem válhatott országos központtá.

A magyar tudományos intézet alapítására való törekvések ezidáig nem vezettek sikerre, de a magyar-izraeli lakosság körében még ezeket sem lankadt a szervezési, alapítási vágy, s szándék. Csak a legutóbbi magyar-zsidó aggházáról beszéltek. Még a HOH vezetősége is tárgyalta az ügyet.

Törzsi alapon szervezett aggházának fenntartása, vezetése, óriási terhet róna a fenntartókra, melyet egy magyar-zsidó társadalmi szerv nem vállalhatna magára. Ideális tartalom és szellemű egyesületek viszont nem vezethetnek ilyen intézményt üzleti alapon. Idősebb emberek gondozása, ellátása intézményesen: elsőrendűen szociális ügy és ez így nem társadalmi, hanem állami feladat. A magyar-izraeli lakosság maradjon hű a régi eszméhez, a magyar-zsidó kultúra és mult ápolásának gondolatához!

A SZERVEZÉS UTPIA

A tudományos társaság alapítása nem a jelenlegi magyar-izraeli társadalmi szervekre tartozik, hanem azokra, akik ilyen intézményt megszervezni, fenntartani és vezetni tudják: az írók, a tanárok, a rabbik, az egyetemi előadók és más szellemi foglalkozásuk elég széles köre. Ez csak az ő ügyük lehet.

Magyar-zsidó tudósok jelentős helyet foglalnak el az ország kulturális életében, pél-

dán, mind a jeruzsálemi Héber Egyetemnek, mind a Bér-Illán vallásos egyetemnek jelenlegi rektorai Magyarország szülőitől, de a magyar nyelvterületről származó egyetemi professzorok, előadók száma is nagy, hasonlóképpen sok magyar-zsidó középiskolai tanár működik és magyar-zsidó újságírók is akadnak a héber lapok szerkesztőségeiben is.

A társulat szervezését — legalább az első időben — el fogja vállalni a sorok írója néhány társával együtt. Ennek megfelelően október végén össze fog ülni a meghívandó szélesebbkörű szervező bizottság. Első feladata lesz e bizottságnak jegyzékbe venni mindazoknak a neveit, akik számba jöhetnek a tudományos társaság munkájában való részvétel és az ügygel való azonosulás szempontjából, valamint tárgyalásokat fog indítani a közgyűlésen megválasztandó vezetői feljölésére.

Ez év végén, Chanuka egyik napján lesz az alakuló közgyűlés, mely meg fogja választani a tisztikart és a választmányt és a működés megindítására határozatokat fog hozni.

A megalakulást követő hónapokban, tehát az 1972-ik évben a társaság tisztikara meg fogja indítani a szervezés és az anyagi megalapozás munkáit.

Első feladat lesz, hajlékot szerezni a társaságnak. E célra meg fog felelni egy régi, nagyobb méretű (4-5 szobás) lakás Tel-Avivban, melynek alapterülete körülbelül 120 négyzetméter lesz. E lakásban, a falak átépítésével, egy nagyobb munkatermet és két kisebb helyiséget kell teremteni a gyűjtemények tárolására:

1. Könyvtár-nyag elhelyezése és 2. műzumi anyag elrendezése. Számos, magyar-nyelvű zsidó könyvtár hever kihagyatlannal Izraelben és a világon, egyesületeknél (mint a HOH-nál is) és magánosoknál is! A muzeum össze fogja gyűjteni a magyar-zsidó mult, a htközégek emlékeit, a könyvtár a könyveket.

A könyvtár felállítását, s a muzeum berendezését utáni egy-két év múlva, csodálkozva fogja mindenki megállapítani e két intézmény nagyserű fejlődését...mert csak kezdeni kell!

Mik lesznek a pénzügyi források a társaság fejlesztésére, fenntartására és intézményi gazdagítására?

A társaság tagjait fog szedni minél szélesebb társadalmi alapon. Azokat, akik hajlandók lesznek nagyobb adománnyal hozzájárulni a társaság fejlesztésére, azokat „alapító tag” címmel lehet kitüntetni. Országos

gyűjtéssel is növelni lehet a bevételeket. A magyar zsidóság multjának megörökítése kedves és szent ügye lesz a magyar zsidóknak. Anyagi támogatást lehet remélni a Szochnuttól és a Mifál Hápájisztól is. A New Yorkban székelő: „Memorial Foundation for Jewish Culture” igazgatóságától pedig nyomtatékosan kell pénzügyi támogatást kérni.

Izraelben és külföldön élő magyar-zsidó filantropok is érdemesnek fogják találni az izraeli fontos magyar-zsidó intézmény fejlesztését és támogatását.

Bizonyára már vannak olyanok is, akik ilyen intézmény létesítésére várnak, hogy azt támogassák. Elég e reményük erősítésére Antl Odón és Nánási Miklós tiszteletreméltó, példát adó cselekedeteikre rámutatunk. Az elpusztított, egykor fényes, nagy magyar zsidóság emlékeinek feltárása, s megörökítése külföldön is kedvező visszhangra fog találni.

MI LESZ A TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG JÖVŐJE?

„Mi lesz a mi nemzedékünk után?” — szoktuk kérdezni egymástól. Így azt is kérdezhetjük, mi lesz a tudományos intézmények egy nemzedék után, miután már kifejeztettük azt? A magyar-zsidó tudományos társaság intézete akkor is virulni fog! Erről azonban külön gondoskodni kell.

Az intézmény vezetősége a megalakulás utáni időben bocskányozással tárgyalásba a tel-avivi egyetem igazgatóságával, hogy az egyetem vegye vednöksége alá az önálló magyar-zsidó intézményt — és egy nemzedéknyi idő után azt vegye át gyűjteményeivel együtt, mint önálló intézményt — szerződésben megállapított feltételek mellett és azt a magyar-zsidó mult kutatók részére tartsa fenn — időtlen-iddőig.

FELHÍVÁS

A magyar-zsidó tudományos társaság alapítása érdekében írt két cikkem gondolatait találjanak megértést mindenütt, ahol meglehetősen, apák világát szerető magyar zsidók élnek és éreznek ez irásokat zászóló alá hívásnak ahhoz a táborhoz, mely azért küzd, hogy a sötét felejtés, ne fejezze be a magyar zsidóság pusztulását, mint azt ellenségeink akarták, mondván: „Jertek, irtsuk ki őket, hogy ne említsék többé Izrael nevét”. (83.zsoltár), hanem azt, hogy apáink világa, emléke a magyar zsidóság megírt történetében, méltó, szép formában, örökké fennmaradjon.

E szent feladata lesz a magyar-zsidó tudományos társaságnak! Mert mi vagyunk erre az utolsó nemzedék!

5731. támu 16.
1971. július 9., PÉNTEK

Az izraeli rádió külföldre sugároz magyar nyelvű adást minden este 20.45 órakor a 33.3 és 31.17 hullámhosszon hallható.

ALLANDÓ HIRKOZLES (Csak hétköznapokon)
A-MUSOR
14, 15, 17, 18, 19 (és hangos híradó), 20, 22, 23 és 24 órakor
B-MUSOR
6.05, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 (könnyű héber nyelvű), 20 (Hódol), 20.45 (román), 20.45 (orosz), 21, 22, 23, 24 órákor
A HADSEREG RÁDIOJA
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 órákor

B-MUSOR
6.00: Máj tovu, 6.10: Torna, 6.20: Hanglemezsek, 6.55: Műsorismertetés, 7.15: Hanglemezsek, 7.55: Sörgöröknek, 8.10: Reggeli zene, 8.55: Nagy emberek a kultúrtörténelemben, 9.05: Hanglemezsek, 10.05: Hódol, 10.45: Zenei hangos híradó, 14.10: Hová menjünk ma este? 14.35: Week-end — Jozsef Bánai, 15.30: Társadalmi témák és politikai ismertetés, 15.35: Week-end — Jozsef Bánai, 16.05: A serdülő ifjúságnak, 16.30: Ki fél a klasszikus zenétől? 17.04: Bibliai dalok és prózákban, 22.04: Musical, 23.05: Muni Amerilló zeneszerző kívánság műsora, 0.05: Hanglemezsek, 1.05: Hátikvá.

A-MUSOR
14.10: Anyáknak és gyerekeknek, 15.05: A szombat fogadása, 16.04: Pár perc filológia, 16.30: A kibuc-szervezetek közönségi koncertje, 17.05: Kivánsághangverseny — Dvora, Winiavszki és Prokofjev művek, szölistá Isaac Stern, vezényel Ormándy Jenő és Leonard Bernstein, 18.05: Közlemények, 18.10: A jövő heti zeneműsor ismertetése, 18.20: Irodalmi magazin, 19.07: Egy hét a sajtóban, 20.10: A szombat fogadása, 20.30: Péntek esti hangverseny (stereo) — Bach, Berlioz és Beethoven művek, 22.05: Amnon Achi-Nómi rádióvilága a határozati szabadság témáról, 23.05: Nocturno, 0.05: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA
11.00: Hanglemezsek, 11.15: Külföldi dalparádé, 11.30: Déli vendég, 12.05: Hanglemezsek, 12.30: A zsidó szempont — Chaná Zemer, 12.35: Hanglemezsek, 13.30: Sport, 13.35: Üdvözlét dallal, 13.55: Közlemények, katonának, 16.05: Személyi hírek, 14.57: Műsorismertetés, 15.05: Hátikvá, 15.10: Régi dalok, 16.05: Üdvözlét dalban a frontaktól, 17.05: Égő dalparádé, 18.05: Hangos heti híradó, 18.40: Hagymányok, 19.05: Rám Evron a mikrofon előtt, 20.10: Mirjam Gabrielit korszak, 21.05: Kivánság hangverseny, 22.05: Jicchák Grazziani kar-

5731. támu 17.
1971. július 10., SZOMBAT

HIRKOZLES (szombaton és ünneppon)
A-MUSOR
7.06, 8, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 19, 20 (és hangos híradó), 22, 23, 24 órákor
B-MUSOR
7.00: Adon olám, 7.16: Hanglemezsek, 7.55: Műsorismertetés, 8.17: Hanglemezsek, 10.05: Könyvtár és Klasszikus, 11.10: Leik Manger Chumás dalai héber nyelven, 13.05: A színház és film világból, 13.40: Cházánut, 14.10: Hová menjünk ma este? 14.35: Ismert és keveset, 17.05: A héber zsargon világból, 17.52: Erec-izraeli emlékek, 18.05: Beszélgetés egy új olé családdal, 18.25: Sport, 21.04: Héber dalok, 21.30: Jazz, 22.04: Hanglemezsek, 0.05: Hátikvá.

A-MUSOR
8.07: Közlemények, 8.15: Corelli, Bach és Stravinszkij műveiből, vezényel: Ormándy és Stravinszkij, szölistá: Jehudi Menuhin, 8.55: Országismertetés, 9.05: A tudomány világból, 9.35: Zenei feltételek, 10.05: Hangos heti híradó, 10.52: Héber dalok, 11.05: Hangjáték, 12.05: Interjú, 13.05: Mozart és Schuman művek, a bécsi filharmonikus zenekart Solti György vezényli, 17.05: Chajim Alexander zeneszerző és műve, 18.05: Közlemények, 18.10: Anekdoták nagy zenészekről, 19.07: Jiddis dalok, 19.50: Tmáneh részletek, 20.50: Hámavdil és mátrav mátrá, 21.20: Louis Armstrong (Szacs-mo) emléke, 22.05: Rádionovella, 22.35: Telma Vogel-Kohen zongorázik, Cvi Avni és Bartók műveket, 23.05: Zeneszámok, 0.05: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA
11.00: Dvora Chavkin dalai, 12.05: Hanglemezsek, 13.05: Beszélgetés Hillel Aksenovtal, 15.05: Zenei kúriáknak, 16.05: Társasjáték, 17.05: Rádió színpad, 18.05: Tuvia Cárif a mikrofon előtt, 18.45: Dr. Jisaj Sichelov csevegése, 19.05: A zsidó brigád tagjai emlékezik, 20.05: Roger Wehtacker énekel, 21.05: Hagymányok, 21.30: Filzene, 22.05: Kivánság lemezek, 23.45: Orna Forat felolvasása, 0.05: Műsorzárás.

MA ESTE A TV-BEN
PÉNTEK
15.30: Tarka műsor az ifjúságnak, Nira Adi és Jiszráel Gurion közreműködésével.
18.30: Arabyelvi hírek.
18.45: „Fiatalkori kaland”. — Arab film egy fiatal lányról, aki

mindenáron bosszút akar állni egy lapszerkesztő és annak irodalmi kritikusan, mert egy pályázat során nem neki ítélték oda az első díjat.

20.30: „Jo este!” — Rivka Raz és Jozsef Lévi műsora.
20.50: A hét — hangos heti híradó.
21.30: Maigret felügyelő kalandjai — „Aláírás: Pékfuss”.
22.50: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

ISKOLA-TEVE
16.00: Csodakert
16.16: Az arany fejsze (japán népmese)
16.28: A beiratkozásról

16.38: Tengerész- és halászdalok

SZOMBAT
18.00: Rajzfilmek.
18.30: Zsidó és arab művészek — szórakoztató műsor.
19.00: Arabnyelvű műsor (hírek, tévé-vita).
19.35: Hámavdil... Izraeli katonák énekelnek, rendező: Freistadt Péter.
22.50: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.
23.35: Ironside — „Egyél-igál mindhalálig...”
21.25: Sport.
22.00: Hírek, befejezősül egy mondat a Szentírásból. Hátikvá.

RÖGZITETT DÁN CHÁSZCHÁN!

A Dán Chászchán egyesület minden tagja megőrizheti megtakarított pénzének értékét rögzítéssel, a Dán Chászchán rögzített betét által.

Minden betét 500.— font öszegű lesz és a megtakarított pénz 3000.— fontig 4 évre szóló betét.

Szükség esetén minden betétszámláról kivehető pénz, a takarékosági idő lejártá előtt, részbeni rögzítés hozzászámításával.

Részletek a Bank Hápoalim minden fiókjánál

RÖGZITETT DÁN CHÁSZCHAN

BANK HAPOALIM

KÖZELIÜK AZ ERDEKLŐDÖKKEL — ROS-HASANARA NINCIS MÁR HELY MEG NÉHÁNY HELY NYARI VAKACIÓRA

INTERNATIONAL HOLIDAY VILÁGE "BLUE BAY" — NATHANYA

Folytatódik a feliratkozás SZUKOTRA

A NEMZEKÖZI UDULÓFALUBAN

Mifrác Hátchelet

— Natanja

- ★ 4 kóser étkezés naponta
- ★ Ápolt és tiszta strand
- ★ Szórakozások
- ★ Sportfelszerelések

Gyermekeknek 13 éves korig 25% engedmény

Biztonsága helyét mielőbb
Tel. 053—27651/2 tel. 053—23747

1971. VII. 9 UJ KELET 5

Interjú Ráfáél Ejtán altábornaggyal, a gyalogság és az ejtőernyősök főparancsnokával

„Új haditechnika gyakorlására használjuk fel a tűzszünetet”

Irtta: ILAN KOHEN

Az ejtőernyős hadtest, amely a hadsereg szárazföldi ütőereje, a jövő héten ünnepli az alakulat napját. A vörössapkás harcosok, akik az „Utánam!” fogalmát megteremtették a Cáhálban, s akiknek hidegvérre és ragyogó csapatszelleme mintaképp szolgál az egész hadseregnek és a katonai szolgálatra bevonuló fiataloknak, ünnepnapjukat is fontos feladatok elvégzésével töltik majd a tűzszünetben.

Az ejtőernyősök ez évi ünnepnapja alkalmat szolgáltat arra, hogy megálljanak egy pillanatra és büszkén áttekinthessék az elmúlt év teljesítményeit. Ezt tette Ráfáél Ejtán altábornagy, az ejtőernyősök és a gyalogság főparancsnoka, aki „Raful” beceneven ismeretes. A legendás hírű Ráful, e-

gyike a legvakmerőbb tisztnek, akik a Cáhál soraiból valaha is kinöttek.

— Hogyan használták ki a tűzszünet idejét?

Ejtán altábornagy: Az időszakot hadgyakorlatokra használtuk fel, új formájú haditechnika elsajátítására és mint rendszeren, az idő egy részét hadműveleti gyakorlatoknak szenteltük. A tűzszünet lehetővé tette, hogy jóval több gyakorlatot hajtsunk végre, mint a háborús tevékenység idején.

— Miféle nagygyakorlatokat tervez az ejtőernyős hadtest a jövő évben?

„Raful”: Megvannak a terveink és az eszközeink az intenzív had-

gyakorlatok folytatására, hogy végrehajtsuk a magunk elé kitűzött feladatokat. Mint az idén, úgy a jövő évben is, a légi, tengeri és páncélos szállítási eszközök bekapcsolásával hajtsuk végre ezeket a gyakorlatokat.

— Miféle hadműveleti tevékenységet hajtottak végre az ejtőernyősök az elmúlt évben?

„Raful”: Az év folyamán az ejtőernyős hadtestre hárult a szabotörök elleni harci tevékenység egy része. A terroristák erőfeszítései ellenére, a szabotázs-akciók 90 százaléka megüszült. A terroristák leszállt a tapasztalatokat, technikájukat fejlődik, mi azonban megelőzzük őket erélye-

sebb ellenakciókkal.

— Mi a helyzet az önkéntes jelentkezőkkel az ejtőernyős egységekben?

„Raful”: Ezzel kapcsolatban nincs semmi probléma. A kereslet nagyobb, mint a felvevő lehetőség. Az önkéntes jelentkezőknek csupán egynekedvet vehetjük be az ejtőernyős csapatokba.

— Milyenek manapság az ejtőernyősök mozgékonyasági lehetőségei?

„Raful”: Az új Sikorsky-típusú amerikai helikopterek nagyban fokozták a személyzet és a nehéz felszerelés szállítási lehetőségeit. Manapság eddig soha nem ismert méretekben áll módunkban a személyzet és a nehéz teherárú légi transzportja. A helikopterek közül a „Nord” és „Dakota”-gépeket is felhasználjuk. Tengeri vonatkozásban az ejtőernyős hadtest felhasználja az összes rendelkezésre álló tengeri közlekedési eszközt a gumicsónakoktól kezdve, a „kétlakai” (katonai partraszállásra berendezett) hadihajóig. A „kétlakai” hadihajók nemcsak katonai személyzet, de gépkocsik partraszállítására is alkalmasak.

— Miféle eseményeket terveznek az „Ejtőernyősök Hetében”?

„Raful”: Az idén kiszélesítettük a keretet és az ejtőernyősök napja helyett, az ejtőernyősök hetét ünnepelem. A legfőbb események: az ejtőernyős hadtest találkozója a rámat-gáni Nemzeti Parkban, ejtőernyős bemutató Pálmáchimban, Ofakim és Bét-Seán környékén. A pálmáchim-i látványos bemutatót elsősorban az ifjúság részére rendezük. Az elmúlt években ezeket a bemutatókat a tel-avivi tengerparton tartottuk, de az évtől kezdve a tel-avivi bemutatót a Függelenségi Napra tettük át. A Bét-Seán és Ofakim környékén rendezett bemutatóknak az a célja, hogy alkalmat nyújtsunk a fejlesztési települések lakosságának is az esemény megtekintésére. Ezenkívül, ejtőernyős kiállítás rendezünk a jeruzsálemi Lószér-dombon (Givat Hátáchmose). Ez a négy napig tartó kiállítás, amely fényképekben és rajzokban mutatja be az ejtőernyős hadtest életét, nyitva lesz a nagyközönség számára.

— Mik a terve az elkövetkező évekre, amennyiben továbbra is tart a tűzszünet?

Ejtán altábornagy: Folytatjuk intenzív gyakorlatainkat, mint rendszeren.

Egymás között ...

— MAGYAR ZSIDÓ KURIR —

Nagy siker jegyében zajlott le a tel-avivi HOH és a Bné Herzi évadzáró műsoros fagyaltestje, amelyet a HOH helyiségében tartottak meg zsufolt ház előtt. A bevezetőt a nemrég Londonból a lijjázott Keveházi Klára mondotta igen szellemesen, majd Sándor György operacénes lépett fel, akit Dán Nikolaj kísért. A művészek produkcióját Czómel tanár közönte meg és időszerű kérdésekről tartott humoros előadást. Frenkel Edit, Gergely Vilma, Hirschhorn Aranka, Herskovits Magda, Kertész Trude, Lévi Tamar, Rosenberg Páncsi és Sapovits Mancsi volt az est háziasszonya.

A héten tartotta meg esküvőjét Tel Avivban a Gilton teremben Schori Tamár és Zelikovics Tomi nézők. A meghívottak nagy szeretettel ünnepelték a fiatal párt és az örömszüliet, Schori Juditot és Eljibut, illetve Zelikovics Editet és Belát.

A new yorki Pelham Parkway Jewish Center dísztermében fényes külsőségek között kötött házasságot Kahán Lucian és Roberta Elkin. A násznép nagy szeretettel vette körül a fiatal párt és az örömszüliet. A vőlegény Kahán Kálmánnak, lapunk new yorki tudósítójának és megbízottjának — és feleségének, Chanának — a fia.

Az Aranykor klub ünnepi, jubileumi gyűlésén díszelnökké választották Szép Rella alapító tagot.

A haifai Dán Kármel hotel nagytermében szép sikerrel adott koncertet Kelen Pál zongoraművész, akit a közönség melegen ünnepelt. Chopin, Schubert, Paganini és Liszt — műveket adott elő elmélyülten, remek technikával.

Stern Mose, a világhírű budapesti származású — jelenleg New Yorkban működő — főkántor hétfőn este nagyszerű chazanútestet adott a tel-avivi Ohel Sém teremben. Izraelben élő fiverei, Stern Slomo és Jozsef is közreműködött az esten.

Sok jókívánságot kapott a héten dr. Strul Áron ügyvéd és felesége, Lili, a házasságkötésük 25. évfordulóján.

A haifai temetőben nagy részvét mellett avatták fel Zuckermandel Ilona sírkövét. Az elhunyt a nővére volt néhai Hátszegi Ernőnek, az Új Kelet egykori munkatársának.

Druckmanné Gonda Márta rokonai látogatásra és országnézésre érkezett Svájcból a fivéréhez, dr. Gonda László natanjai középiskolai tanárhoz.

A gépészmérnökök országos kongresszusán nagy érdeklődés mellett tartott előadást a helikoptális mérőműszerekről Stössel Jozsefa, a Tel-avivi Technion, ábrázoló mérési tantervezés elnöke, aki Barzilay Istvánnak, lapunk belső munkatársának unokahuga.

Nagy részvét mellett tartották meg hétfőn a kirját sauli temetőben dr. Izsák Ede, a Magyar Cionista Szövetség egykori elnöke ázkárját és sírköveátását — a slosim alkalmából. Számék Jákov főkántor látta el a liturgiái funkciókat és néhány szóval megrajzolta az elhunyt emberi és közéleti profilját.

Korn Sándor festőművész és felesége, Juliska (Szeben-Rison Lezion) a héten ünnepelték aranylakodalmukat gyermekeik, unokáik és a család szeretetével körülvéve.

ZSUFOLT HAZ

NAGY SIKER A GROSZ-SZOTAR GALAESTJÉN

Kilencszáz főnyi közönség — zsufolt ház — előtt tartották meg mult csütörtökön a Grosz-szotár megjelenését szorgalmazó társadalmi bizottság nagyszabású galaestjét, amelynek műsorában Gárdos (Dós) Károly, Kishont Ferenc, Lampel-Lapid Tamás, Rónai András, Smulik Szegál, Smuel Rudensky és Szalai-Berger Duci lépett fel nagy sikerrel. Benedek Pál konferált. Az estet Rónai András rendezte.

Az előadás technikai megszervezője és főügyelője Grünwald Emil (Csámpi) volt. Az eseményhez méltó díszletet Jordán István grafikusművész készítette.

A művészek, írók és újságírók önkéntesen alapon léptek fel, az est tiszta bevétele a Grosz-szotár mielőbbi megjelenését szolgálja. A jegyeket árusító Rokokó iroda tulajdonosa, Klein Csópi is felajánlotta erre a célra az eladott jegyek után cégének járó jutaleket.

A műsor végzetével Grosz Eliezer, a szotár szerkesztője is színpadra lépett és megköszönte a közönség tapsát és érdeklődését.

A Magyar nyelvű Művész Színház bemutatja:

JÁTÉK A KASTÉLYBAN

MOLNÁR FERENC 3 felvonásos vígjátéka
Rendező: MOLNÁR PÁL
Művészeti vezető: REMÉNYI JOZSEF

NAHARIA ma, péntek, 8.30 Cávtá-terem. Elővétel: Sérut Dávid	CHOLON holnap, szombat, 8.30 Hisztadrut-terem. Elővétel: Mandula cukorka-üzlet, Sokolov utca
--	---

HAIFA — Bétenu-terem
július 13., kedd este 8.30
Jegyelővétel: HOH, Pevzner 2.

Jiszráél Walin igazgató,
bemutatja a jiddis színház királynőjét:

MARY SOREANU

Új izraeli premijerje
NAGY EGYÜTTESSEL

Rendező:
Michael Grinstein

Vezényel:
Dan Bitenthal

Szombat, július 10., 2 előadás 7 — 9.15
TEL-AVIV — BET CIONEJ AMERIKA

Péntek, július 9., 8.45 MIGDÁL HAÉMEK DALIA	Vasárnap, július 11., 8.30 RAANANA — OROT
--	--

Hétfő, július 12., 8.30 Tel-Aviv — ZOÁ	Kedd, július 13., — 9 Cfát — Cili
---	--------------------------------------

Szerda, július 14., — 9 NATANJA — ESZTER Másodszer és utoljára	Csütörtök, július 15., 8.30 KIRJÁT SPRINZAK NOF
--	--

HERODES KIRÁLY NÁLUNK TÖLTÖTTE A SZABADSÁGÁT

Utazzon a nyomdokain, az új úton, Jeruzsálem, Ejn Fascha és töltsé kellemesen idejét

* Teljes léghűtés, elegáns bár, pázsitok

HOTEL EIN BOKEK

1971. 9. 1-ig engedményes ár

37.— IL., naponta, személyenként.

Kétszemélyes weekend

110.— IL., adókkal.

Helyrendelés:
POB. 359, Beér-Séva.
tel. 057-96038.

057-96024
057-96060

SÁJKE OFIR

AZULÁJ A BIZTOSÚR

KISHONT FERENC

SZINES, SZORAKOZTATÓ KOMEDIAJÁBAN
ÖT VÁROSBAN EGYSZERRE

Tel-Aviv HOD 2-ik hét 4.30, 7.30, 9.30	Jeruzsálem EDEN 2-ik hét 4, 7, 9	Haifa ORAH 2-ik hét 4, 6.45, 9	Beér-Séva CHEN 2-ik hét 7, 9.30	Natanja SÁRON 2-ik hét 7, 9.15
--	--	--	---	--

ENGEDÉLYEZVE AZ EGÉSZ CSALÁD RÉSZÉRE

A film eredeti zenéje „Ponodor” lemezekben, a hanglezem üzletekben

10 nap vendéjgáték Izraelben!

Egyenesen a bécsi Belgrád-étteremből!

VASZIKA ANNY és MIKY

SZORAKOZTATÓ ZENEKARA

Fellépnek:
PEER EMI
SÁNDOR GYÖRGY
énekművészek
LEICHTNER ELI
párodista

Konferál:
Műsoron: Európa új slágerei! Szórakoztató és operettzene! Népszerű dalok, héber, magyar, román, jiddis nyelven! Paródiaparádé: „Jgy játsztok ti!”, „Megkértem a Golda kezét”, stb., stb.

Mindenütt csak EGY előadás!

Teljes léghűtés! Egységes, népszerű helyárák! Műsorkezdés: 20.30-kor!

NATANJA júli. 19., hétfő WIZO-TEREM Jegyelővétel ugyanott	NAHARIA júli. 23., péntek IRIA-TEREM (városháza) Elővétel: Sérut Dávid	HAIFA júli. 24., szombat HOH-TEREM Elővétel ugyanott	BEÉR-SÉVA júli. 27., kedd BÉT-HÁAM	PETÁCH-TIKVA júli. 31., szombat SÁRÉT-TEREM
---	---	---	--	---

A HAIFAI EGYETEM KOLOSSZÁLIS FEJLESZTÉSI TERVEI

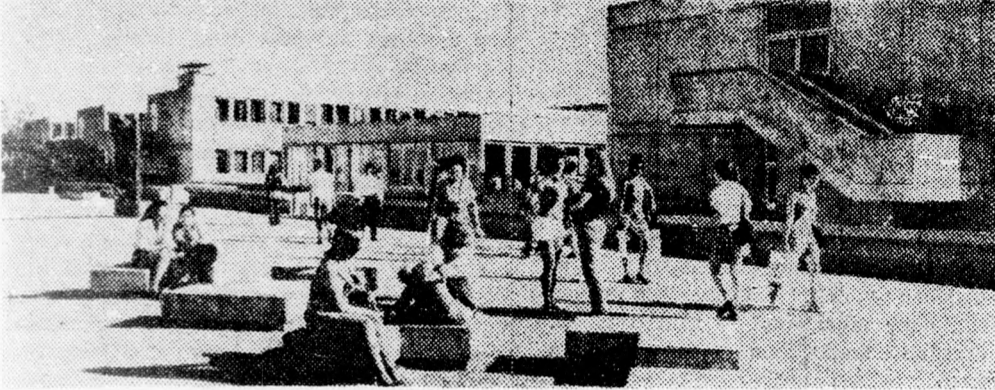
Száz millió dolláros költségvetés az elkövetkező öt évre

Haifa (Az Új Kelet tudósítójától).— Nyolc évvel ezelőtt, amikor a néhai Aba Chusi polgármester, a Haifai Egyetem megalapítója magához hívta Eliezer Rafaelit, az intézet jelenlegi adminisztrációs alelnökét, átnyújtott neki egy 60.000 fontos csekket és felszólította, hogy lásson azonnal munkához. Nyolc évvel ezelőtt 60.000 font tetemes összeg volt — két luxuslakás is kitért volna belőle a Kármelen. De egyetem alapítására vajmi kevés; Rafaeli meg is mondta, nem tudja, mit kezdjen vele. „Legyen nyugodt!” válaszolta a nagy távlatokban gon-

gének zöme (az északi körzet ifjúságának színe-java a Gólan fennsíkól Chederág (manapság hiába kopogtatja az ország többi, zsidóságáig megtele egyetemének ajtáin. Ha a Haifai Egyetem nem létezne — most kelene kitalálni.

JÖVŐ ÉS JELEN

A száz millió dollár előteremtése ma nem tűnik olyan lehetetlen feladatnak, mint az első millió font felhaltsa nyolc évvel ezelőtt, amikor Aba Chusi az egyetemet megálmodta. Charles J. Bensley, new-yorki egy-

„Csendélet” a Haifai Egyetemen — A hallgatók több mint 50 százaléka lány

dolkodó polgármester. „Tíz év múlva százmillió fontos költségvetéssel fog dolgozni”.

Aba Chusi a jövőbe látott. Mint utóda, Mose Flieman polgármester az egyetem kormányzati tanácsának multheti ülésén bejelentette, az orrsléptekkel fejlődő intézet építkezési költségeiből eddig 50 millió fontot fedeztek. Hallgatóinak száma nyolc év alatt 675-ről 4300-ra emelkedett. És a kormányzati tanács az elkövetkező öt évre kerek százmillió dollárban állapította meg a költségvetést, amely összegnek felét további építkezési és fejlesztési célokra, másik felét a folyó fenntartási kiadások fedezésére irányozta elő.

Becsülés szerint, öt éven belül, az ország egyik legszebb táján épülő Haifai Egyetem hallgatóinak száma tízezerre emelkedik. Szüksége lesz-e az országnak ennyi bölcsészre, tanárra, közgazdászra, szociológusra akiknek több mint 50 százaléka partiképes leányzó — ez a kérdés más lapra tartozik. Tény, hogy az intézet jelenlegi 4300 főnyi növekedése-

véd és agilis filantróp, az intézet kormányzati tanácsának elnöke, máris sok csodát tett és még többet ígér. Kül-és belföldi adakozók az elmúlt hónapokban közel 15 millió fontot adományoztak az egyetemnek, amely összeg lehetővé teszi az új fejlesztési tervek egy részének azonnali megvalósítását. A kormány, a Szochnut és a haifai városkésa ugyancsak kiveszik részüket. Mindemellett, a közvetlen pénzügyi problémák, amelyekkel a fiatal intézet szembenéz, korántsem lebecsülendők. Miközben a kormányzati tanács köszönetét fejezte ki az államnak, a Szochnutnak és a haifai városkésának az eddig nyújtott anyagi támogatásukért, aggodalommal regisztrálta azt a tény, hogy a kormány és a Szochnut ez idő szerint még nem vállalták kellő mértékben a jövő tanévi rendes költségvetés fedezésére, amelynek végösszege 24 millió 80 ezer fontot tesz ki.

A kormányzati tanács ugyancsak sürgette 200 lakásos „mellobbi” felépítését a tanári kar lakásproblémájának megoldására. Az akut lakáshiány az intézet akadémiai

fejlesztésének legsúlyosabb akadálya, amely megnehezíti a magasképzésű kül-és belföldi tanerők toborzását. A tanács bérlakások építését javasolta és egyidejűleg internátusok építését sürgette 2000 diák számára. Ez idő szerint az egyetem romái diákhonozásban mindössze 96 főiskolai hallgató (főleg házaspárok) részére van fekvőhely.

AKCIN PROFESSZOR JELENTÉSE

Benjámin Akcin professzor, az egyetem pro-rektora és ügyvezető elnöke, 20 oldalas jelentést terjesztett a kormányzati tanács elé, amelyben beszámolt az intézet eddigi teljesítményéről és akadémiai jellegű fejlesztési programjáról. Néhány héttel ezelőtt a Haifai Egyetem akadémiai szárnyai alá vette az Oranim tanítótáborozást, amelyben főleg a kibucok tanítótáborozatát képezik ki a végzetjei szinten egyetemi fokozatokban (B.A. és M.A.) részesülhetnek.

A továbbiakban, Akcin professzor a tengerészeti tanjarművek tanácsának felállítását javasolta, az Izraeli Hajózási Kutatóintézet, az Oceanográfiai Intézet, a Haifai Tengerészeti Múzeum és a kadétképző iskolák tevékenységének koordinálására. A javaslatot a tanács elvben elfogadta. Ugyancsak elfogadta a tanács az arab nyelvi és irodalmi fakultás kiépítésének tervét. Az egyetem 13 arab és druz előadó működik és 300 főnyi arab és druz növendékerege a legmagasabb „kisebbségi” arányszám az ország összes főiskolában. Ez annál is inkább figyelemreméltó, mert illusztrálja a közismerten Chérut-párti pro-ректор szabadelvű felfogását.

KELL-E JOGI FAKULTÁS?

Az egyetem egyik legsúlyosabb és legsürgősebb megoldást követelő problémája a könyvtár, amely mindössze 170.000 kötettel és 3000 folyóirattal rendelkezik és még „távolról sem tűnhet be egy valódi egyetemi könyvtár funkcióját.” Ennek ellenére, a rendelkezésre bocsátott helyiség máris túl szűkre bizonyult és „az építkezési tervek jelentős mértékben gyorsítani kell, hogy gondoskodjunk a gyarapodó könyvtár elhelyezéséről, olvasótermekről és dolgozóhelyesekről.” Az ideális megoldás a 29 emeletes „Niemeyer torony” egyelőre még a távoli jövő zenéje. Jelentésében, Akcin professzor sajnálattal regisztrálta a gazdasági elmaradást, főleg a keleti törzsekből származó növendékek csekély számát, akik a legtöbb esetben, még középsikolai tanulmányaik elvégzésével sem rendelkeznek a főiskolai tanulmányokhoz szükséges felkészítéssel.

Az egyetlen fontos javaslat, amely a kormányzati tanács részéről vegyes fogadtatásban részesült, a jogi fakultás felállítására vonatkozott. Zevv Seref lakásügyi miniszter aggályait fejezte ki a jogi fakultás szükségességét illetően és bár a tanács bizottság nevezett ki a probléma tanulmányozására, a miniszter tartózkodó magatartása láthatóan bizonytalan hangulatot teremtett a kuratórium tagjai körében. A jogi fakultás felállítása helyett, Seref széleskörű együttműködést javasolt a Technionnal.

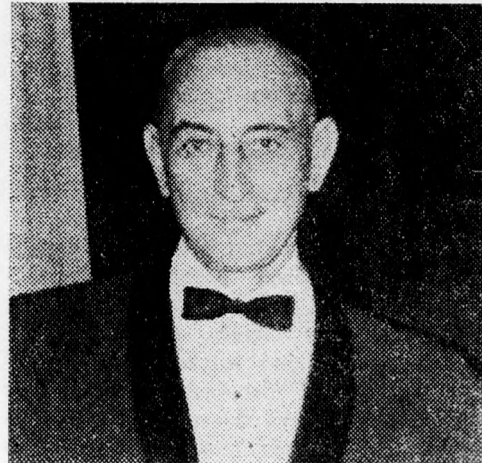
Széky István

A BNÉ CION-MAGYAR ZSIDÓK EGYIK FELLEGVÁRA

Mire törekszik a 25 ezer tagú veterán amerikai zsidó egyesület?

„Egyesületünk központi jelszavát Louis D. Brandeis volt főbíró, korunk egyik legnagyobb amerikai személyiségének szellemi hagyatékából vettük. A főbíró, aki büszke zsidó volt, márványba vésető tömörséggel szövegtezte meg hitvallásunkat. O mondta, hogy az Amerikához való hűség elsődleges követelménye, — minden zsidó vajjon cionistává.”

Herman Z. Quittman, a Bné Cion szerve-

HERMAN QUITTMAN
A legfontosabb: a cionizmus

zet dinamikus igazgatója ismerteti a nagymultu egyesület tevékenységét. A hosszú szivar egy pillanatra sem hagyja el szája szögletét. A kassai származású Quittman izigvéri amerikai már. Kerek négy évtizede él az Ujvilágban. Elete javarészt a zsidó közéletnek, a Bné Cion munkájának szentelte.

„Késéskülvil a egyik legnagyobb amerikai zsidó organizáció a Bné Cion. Több mint 25 ezer tagunk van a New Yorktól Los-Angelesig elszórtan működő 145 helyi csoport, a különböző Chapterek keretében. Munkánk tengelyében Izrael megsegítése áll. Egy másik célkitűzésünk: felkarolni tagjainkat. Gondoskodni kulturális, szellemi, lelki szükségleteiről. Hogy jó zsidók legyenek. És tisztában vagyunk azzal is, hogy nincs ellentét az amerikai lojalitás és az Izrael-centrikus munka között.”

Herman Quittman az amerikai zsidó szervező mintaképe lehetne. Oroszlánrésze van abban, hogy a Bné Cion, amely több mint hatvan évvel ezelőtt alakult, ma fogalom egész Amerikában. Nem ok nélkül mondta a néhai Kennedy elnök az egyesületről: „A Bné Cion tagjai joggal megérdemlik a hála, mert különleges módon világítják meg népünk utját.”

A különböző csoportok többsége az egykori landsmannschafti alapon szerveződött a Bné Cion keretében. Ennek tudható be, hogy Manhattanban ma már számos egykori magyarországi város nevét viselő Chapter működik. Kezde a Budapest-pályótól, a Debreccen, Nagyvárad, Kassa, Kisvárd, Visó, Szőlős, Técső, Munkács, Máramarossziget, Miskolc-tagozatokig, a Bné Cion valószínűleg huzmeg a magyar-zsidó csoportoktól. A közelmúltban alakult meg például, a Dunántúl és vidéke tagozata, amely szám szerint a Bné Cion 142-ik Chaptere.

„Ez vannak olyan tagozatok is, amelyek nem viselik egy bizonyos város, vagy körzet nevét Magyarországról, de mégis magyar-zsidók többségből rekrutálódnak. Ilyen például, a Herzl Tivadar nevű viselő Chapter, ahol mind a tisztikar, mind a tagság nagyrészt magyarzsidókból áll. Emondhatom, hogy kintün tapasztalataink vannak a magyar zsidósággal. Manhattan területén például, a páholyok jelentős részét magyar-zsidó Chapterek kezelik. Az egész manhattani tartomány elnöke is egy magyar-zsidó, Ernest Zelig, akit legutóbb a Függetlenségi Kölcsonkönyvi Akció érdekében kifejtett nagyszerű munkájáért Tekoa nagykövét jelenlétében díszes elismerő okirattal tüntettek ki. És fontos szem előtt tartani, hogy mindezt a Bné Cion keretében végzi.”

— Milyen az együttműködés a többi zsidó szervezetekkel?

„A Bné Cion az amerikai és az egyetem cionista mozgalom tagja. Megszakítás nélkül dolgozunk a Gyűjtőakció és a Bond érdekében. Ebben a munkánkban szintén a célt nézzük. Az elmúlt évben termékeny kooperációt kezdtünk a Magyar Zsidók Világszövetségével is. Az együttműködésből ugyanis végső fokozaton Izrael és az egyetem zsidóság profitál.”

— Mit karolnak fel Izraelben a Bné Cion tagozatait?

„Az államalapítás óta összesen 41 külön-

ERNEST ZELIG
Kitüntetés a Bond részéről

főle programot támogattunk Izraelben. Falvak létesítését finanszíroztuk, számos erdőt ültettünk, orvosi rendelőket, könyvtárakat, ifjúsági központokat és gyermeknevelő intézeteket segítettünk létrehozni szerény hozzájárulásunkkal. Különösen büszkék vagyunk arra, hogy komoly anyagi terhet viselünk a Ros Háajinban működő gyermeknevelő intézetben, ahol visszamaradt gyermekeket gondozunk.”

Herman Quittman, akinek nevét egy ifjúsági központ viseli Tel-Avivban, elmondja még, hogy a Bné Cion több mint készíti elő egy-egy millió dolláros költségvetési tervet az Amerika-Izrael barátság házá, amely New York szívében egy ötemetelen házbán — renoválás után — méltó otthona lesz a Bné Cionnak és a sokréti társadalmi, kulturális munkának.

Nyíri József, a Budapesti és környéke Chapter elnökével is alkalmunk volt találkozni. „Négy esztendő a mi tagozatunk. Irányelvünk, hogy valamennyi rendezvényünk tiszta bevételét mindig izraeli célra juttatjuk el. Ez történt az Izrael idei függetlenségi napja alkalmából megrendezett társas-vacsorán is, amelyet Kende Aladár és felesége, a Columbia egyetem főosztályvezetője látott meg a Green Tree-vendéglő tulajdonosi szervezetek meg és ajánlottak fel a szent ügy javára.”

A többi magyar-zsidó csoportnál is hasonló a helyzet. Vámos Pál, a miskolci csoportjának igazgatósi elnöke így beszél: „A múltban is minden elkövtünk. Amióta azonban Róth József bekapcsolódott munkánkba, egészen megváltozott a miskolci csoport és merem állítani, az egész Bné Cion agilitásának útere. Sokkal többet tudunk Izraelért. Diszelnőkeink, dr.Sebő Sándor és Róth József, valamint Fodor László elnökünk és a tisztikar, a tagság lelkes bekapcsolódásával a miskolciak igyekeznek nem elmaradni a többi tagozat mögött. Ha Izraelről van szó, úgy érezzük, jogos és szükséges a nemes versengés. Mi szeretnénk az első között lenni a zsidó állam érdekében végzett munka terén”.

★
Bné Cion. Magyarul — Cion fiaí.
Amerikai zsidók lélekleben Izrael polgárainak tekintik magukat. Megérdemlik, hogy a Cion országában élők is úgy tekintsek őket, mint Izrael önkéntes ügyvivőit, feyver nélkül, de zsidó szívvel Izraelért küzdő tiszteletbeli katonáinkat.

TALÁN SIKERÜL MÉGIS?

Néhány jótanács megrögzött dohányosoknak

London (FWF). Megbízhatónak tekinthető angol statisztikák szerint a dohányzók 77 százaléka szeretné abbahagyni a dohányzást, de ez kevesebb mint 25 százaléknak sikerül. A narkománias jellegű szokások közül a dohányzást lehet a legkönnyebben „megkapni”: az emberek sokkal könnyebben szoknak hozzá a cigarettához, mint az alkoholhoz, vagy a veszélyes ideggyógyászati szerekhez.

Az egészségügyi hatóságok világszerte egyetértenek abban, hogy a kurához komoly teretvesztés van szükség és természetesen rendkívül akaraterőre. Az egyetlen igen egyszerű elmeleltél: ha a dohányzó elhatározza erősebb, mint a cigarettát utáni vágya, abbahagyja a dohányzást bármilyen nehéznek is bizonyul az első 10 nap, amikor a cigarettaelvonást” szimptomák a legerősebbek és a legrosszabbak.

A dohányzók mindenképpen megvan arra, hogy feladják a cigarettát: egészséges és anyagilag egyaránt. Figyelemreméltó jelenség, hogy többen szoknak le a dohányzástól anyagi okokból, mint egészségügyi gondokból. Lényegileg minden adomelés bizonyos visszaesést jelent a dohányfűlék forgalmában, de a probléma az, hogy minden középkorú helyett, aki leszokik, találhat egy kamazs, aki rászokik.

Az orvosok véleménye szerint a legnehezebb elhatározást a cigarettát meg nem váltárlása jelenti. Azon kevesek, akiknek sikerült a „nagy lemondás”, a következő jótanácsokkal szolgálnak:

★ Ne ossza meg leszkási vívódásait környezetével. Amikor megkínálják, egyszerűen utasítsa el a cigarettát minden magyarázat nélkül.

★ Válasszon ki olyan időt a dohányzásról való leszokásra, amikor lehetősége van arra, hogy legalább három héten keresztül ez legyen a legfontosabb életében.

★ Vonaton ne ülön dohányzó szakaszba és autóbuzson foglaljon helyet a kocsí elején, ahol tilos a dohányzás.

★ Találjon valamilyen elfoglaltságot kezeli számára, mert a cigarettá szívása bizonyos mértékig ideges szokás.

★ Változtassa meg napirendjét, hogy elke- rülje a beidegződött cigarettá-szüneteket. mint például az ebédutáni kávé mellé szivott cigarettá idejét.

★ Az első héten semmiképpen ne menjen társaságba, vagy kávéházba. Ehelyett látogasson színházi és mozielőadásokat, ahol

amugyis tilos a dohányzás.

★ Vásároljon egy luxuscíkért minden héten — a cigarettákon megtakarított pénzből.

Ezenkívül lényegileg mindenki önmaga lakítja ki leszokási trükkjeit. Egy volt erős dohányos az órához igazította cigarettázási szokásait. Az első nap óránként szivott egy cigarettát — akár kívánta, akár nem. A második nap kétóránként, a harmadik nap négyóránként dohányzott, ami normális körülmények között napi négy cigarettát jelent.

Az amerikaiak gyakran használják az önműködő zárral ellátott cigarettatárcát, amely csak bizonyos időközönként, általában óránként nyitható ki. A probléma ebben az esetben az egváni szabadság megnyírálásának érzése jelenti, ami gyakran arra csábítja a dohányzókat, hogy csajljanak és egyszerre két cigarettát vegyenek ki egy helyett.

Es természetesen vannak, akik estésiznek a kémiai hatásokra, bizonyos pirulákra és cukorkákra, amelyek összehatása a dohány ízével rendkívül kellemetlen és amelyek arra kényszerítik a dohányzókat, hogy három napon belül undorral dobják el a cigarettát.

Ebben az esetben a probléma természetesen az, hogy számos dohányzó végül abbahagyja a pasztillák használát. Az igazság az, hogy a „csodacukrok”, amelyeket hangosan reklámoznak világszerte, csak akkor sejtene- nek, ha azokat az erős, gyakran csodaszám- barmenben erős akaratú teszt.

Vannak bizonyos férfák, amelyek pszichológiaiilag hatnak. Egy angol orvos, aki korábban napi 40 cigarettát szivott el, állítja, hogy mielőtt rá akarunk evitani egy cigarettára, gondolkodjunk erősen, min izgattuk fel magunkat az előző 15 perc alatt.

Amikor megtaláltuk az okot, írjuk le részletesen egy ígvetűfüzetbe, s amikor ezt hfejezzük, eltűnik a dohányzási vágy. Ez a metódus azon a teoríán alapul, hogy a dohányzás ugnevezett „behelvettesítő” aktivitás”, amelyet a mindennapi élet zav-ez csatlódása, vagy bosszúsága idéz elő. Ezek leírása a megfelelő részletességgel eltüntetheti a dohányzás iránti vágyat.

Visszaemlékezésiben Charles de Gaulle is elmondta, hogyan szokott le a dohányzástól 50 éves korában:

„Elmondtam a feleségemnek, a személyzetemnek és egész kísértetemnek, hogy abbahagytam a dohányzást. Ezek után minden nagyon egyszerű volt. Ezután már nem tehettem meg, hogy rágyújtsak.

FIATAL PÁROK FIGYELEM!

Ira: KISHONT FERENC

Jól lehet az üres lakások heveny elfoglalása szepen folyik és hatásai-
rendkívül erőfeszítéseket tesznek, hogy a fedél nélküli fiatal párokat a legrovidebb időn belül megfelelő igéretekkel lássák el, mégis úgytűnik, hogy az elkövetkezendő 10 év az újdonsült házasok részére a régi jóbevélt albertet jegyében fog lefolyni. Az elszállásolásnak ez az ősi formája aránylag olcsó és azzal az előnyvel jár, hogy egyetlen szoba birtokában nem kell sokat takarítani, viszont a hátránya, hogy vannak bizonyos korlátozások, agymint: nincs fűtés, nincs mosás, nincs vasalás, nincs melegvíz, nincs vendégfogadás (ez nem szálloda kérem!), nincs zajongás, nincs fajtalanokodás, nincs sincs. Ezzel szemben van egy idősebb hölgy, a főbíró (a következőkben: a vasorrú bába), akinek minden erőfeszítése arra irányul, hogy a fiatal párok hamar megöregedjenek, de lehetőleg gyerekek nélkül.

Az alábbiakban néhány gyakorlati tanácsokat kívánunk szólni az albertre ítélt fiatal párok részére:

● Amennyiben főztek, kedves gyermekeim, villany-fűzőlapon az ágy alatt, akkor ezt tegyétek olyan időszakban, amikor a lakás mosás részeiben egy a villany. Különben a vasorrú bába a villanyóra koronájának forgása alapján rádöbben a bűntette.

● Amennyiben fürdőszobában igénybe vennétek a melegvizet, az Isten szerelmére el ne felejtsetek letörölni a párat a tükörről és ajánlatos a hideg vizet is folyatni egy ideig, különben a bába bejön utánatok, ráteszi a kezét a csapra és ez a vég.

● Ezzel kapcsolatosan: a szappanról ajánlatos a vízceppetkeket itatáspapírral eltávolítani, különben a vasorrú élni fog a gyanuperrel, hogy törvénytelen szappanhasználat esete forog fenn.

● Miután a bába előszereettel turkál holmijaitok között a furesamód kucstalan szekrényben, nincs értelme a meddő botrányokozásnak, hanem a diplomatikus papírcélinek a szekrény mélyén, hogy aszongya: „Mit mattsz, te boszorka?”

● Amennyiben látogatód az éjszakát fedél alatt óhajta eltölteni, kísértetek hangos beszélgetéssel a kijárat, csapjatók be az ajtó mögött halgatgató vasorrú bába fiúláraitában.

● Ne használod a bába W. C. papírját mert sorszámmal van ellátva.

● Szobátok szemetét semmesítse se sörpörjétek a szekrény alá, mert a bába azonnal felfedezi és kiveri a huppot. Ezzel szemben eredményes a kacatot a szoba sarkába terelni és egy nagy, nehéz bőröndöt helyezni rá.

Es természetesen: beadni a kérvényt a lakásügyi minisztériumhoz. A többi csak az idő kérdése, kedves öregek...

NEM ZETGAZDASÁGUNK LETÉMÉNYESEINEK TŰZPRÓBÁJA

— A munkások, a Hisztadnut, a munkaadók és a kormány évzáró vizsgája —

A ránc szakadt júniusvégi, nyári kánikula megtette a magát. Az önfegyelm teljeselem felmondta a szolgálatot. A minden mindegy jelszavával elhallgattatott felelősséget nélküli állapot, a legmeggondolatlanabb cselekedetre vette rá az ónuralom híján tumboló emberi szenvedélyeket.

A PRO ÉS CONTRA KIÉRTÉKELES

Ezekkel a szavakkal ecsetelte az izraeli munkásmozgalmat közismert személyisége, az országban kialakult káros, amikor zártkörű társaságban taglalta a 2-3 héttel korábban lejáratott sztrájkoként, amelynek utóhatására pro és contra kiértékelésekben máig érezhető.

Megállapítható, hogy tiszteletreméltó pártatlansággal és bizonyítékaival osztotta meg a felelősséget a négy főtenyész között, amelyek ebben a sok-jót-nem-igért helyzetben vették a főszerepet. Szó volt tehát: a munkásokról, a Hisztadnutról, a munkaadók, és a kormányról.

Nem kétséges, hogy az előállt mai helyzetért a dolgozó társadalomnak is helyt kell állania. Elt, avagy éppen „tul-el” a hatnapos háború óta kialakult konjunkturnális elölényhelyzettel. Az utóbbi időben pedig eljutottunk oda, hogy nem ismer határ. Azonban ne essék tévedés és ne általánosítsuk a dolgozó társadalom fogalmát, a szónak nemkívánatos értelmében.

A KVCUÁT LÁCHÁC!...

A ROHAMOSZTAG:...

A dolgozó tömegek sorában főpozíciókat biztosítottak maguknak a kivételezettek, akik ugyan az elenyésző kisebbséget képezik, de akik a többség nevében hallatják hangjukat — a maguk helyzetének a feljavitására. Ez a kisebbség a héber terminológiában a „Kvucat Lácháç” fedőnév alatt vált közismertté. Szabad fordításban a „Rohamosztag” meghatározással illetik.

A Kvucat Lácháç tartja kezében a szervezeti kulcspozíciókat: a magán, a Hisztadnut, az állami, a helyi közhatalmi és egyéb szektorban. Minden esetben a maga érdekében szemszögéből méri fel a lehetőségeket. Amikor pedig harcra indul, óvatosan elkerüli a látszatát is annak, mintha nem volna az igazi bajvivője az általános munkás és egyéb kategóriájú alkalmazott érdekeinek.

Ennek a változó szervezeti anomáliának tudható be aztán, hogy egyszerű megbénítja a munkát: az állami kórházakban 5-6 ezer alkalmazott és orvos, illetőleg ugyanannyi a Villamosműveknél. Jóllehet, ha szakértő szemmel próbálunk az illetékesek felülvizsgálni a feltáruló kérdéskomplexumot, könnyen rájöhetnének, hogy a követelések orszárlására, csak a kisebbik csoportra vonatkozik, míg a különböző rendű és rangú többségnek az igényei könnyűszerrel nyerhetnének elintézését. De a dolgozó helyi intézményei, az üzemi tanácsok ugy vannak megépítve, hogy ez idő szerint nem lehet különválasztani a különböző érdekcsoportokat.

A KINAI TANITÓMÉSE

Chajim Lászkov tartalékos tábornok, a Kikötőhatóság volt vezérigazgatója, gazdag tapasztalatai alapján, érdekes és tanulságos konklúziót von le a kialakult helyzettel kapcsolatban. A Kvucat Lácháçnak sokszor 30-40 cikkelyes követeléseivel szemben, a nem képzett szakmai területeken dolgozó nagy tömegek 5-6 cikkelyes igénye is szerepel. A harc végén az előbbieket, akik az üzem, vagy a közintézmény egész apparátusát tartják a kezében, a megalkuváson alapuló egyezményhez jutnak.

Ilyenformán a maguk követeléseiből, a 30-40 paragrafus helyett, 15-20-at realizálnak. Ezzel szemben a tömegek elégedetlenségéből, amugis 5-6 cikkelyre csökkentett igénykomplexumból egy, ritka esetben két-három követelésnek az eredményét vetik oda az éhes szájuknak.

Ez a körülmény állandó feszültséget vált ki az izraeli munka-viszonyok terén, aminnek csak a Kvucat Lácháç veszi a hasznát. Ennek az állapotnak a szemből érzékeltesére példálózó kínai népmesével hozakodik elő Lászkov, a volt vezérkari főnök, aki egúként röviddel ezelőtt vállalta, a pénzügy-miniszter felkérésére, az „Állami Adatfeldolgozó Tanács” elnökségét.

Ezerint, az alsó fokozatokban levő izraeli munkásmozgalmak helyzete, bizonyos mértékben összehasonlítható annak a kínainak az esetével, akit a gazdasági állandó hiányosságok hiányérzetével kíván bizonytalan-

Írta: FRIED MIKSA

ságban tartani. Amikor nagyon lázadnak, akkor napra való, bőséges eledelt, egy jókora halat vet oda neki. Ahelyett, hogy a folyó partján kimérné a részére szerény megélhetésre való életterületet. Végül engedné halásznai, a számára biztosítandó halászati jog alapján, az évek minden napján.

A MUNKA MEGHODÍTÁSÁNAK HŐSKORSZAKA

Ha most a Hisztadnut szervezeti és politikai vonalvezetésében próbálunk kiigazodni, mondhatnánk, kevés kilátásunk lehet, hogy tiszta képet alkothassunk magunknak az egyre komplikáló helyzetéről. A Hisztadnut egykori-kezdeti ideológiája abból indult ki, hogy az országba hazatérő és munkára-kész termelő erőnek minden áron biztosítani kell a megélhetési életeret.

Ez volt a „Kibus Háavodá”, azaz: a munka meghodításának grandiózus tana. Hőskorszaka. Nélküle nem juthattunk volna el a kibuc-házhoz, a különböző szövetkezetekbe tömörült mezőgazdasági településekhez, a falu- és városalapításához, a hatalma gyárrendszer kiépítéséhez, a nemzetközi jellegű izraeli kereskedelemhez, valamint az elért humanista és technikai műveltség fokozatához. Egyáltalán mindahhoz, ami előbb a Zsidó Nemzeti Otthonhoz és rajta keresztül a zsidó államhoz vezetett. Ez vitathatatlan!

AZ IGAZOLT ÉS IGAZOLATLAN SZTRÁJKOK

De közben változtak az idők. Az elején, az akkori társadalmi, politikai és gazdasági helyzetnek megfelelően alakult ki az ideológia. Ez pedig helyesnek és célravezetőnek bizonyult. Ezzel szemben ma odajutottunk, hogy az idők és a hozzá tartozó összes társadalmi faktorokkal együtt bebizonyíthatóan, változtak ugyan, de az ideológia maradt, ami volt a Kibus Háavodá kezdeti stádiumában. Az a felfogás ugyanis, mely szerint a 6-12 hónapos próbaidő után elnyert véglegesítés szent és sérthetetlen, az alkalmazottak és munkaadók között, hacsak nem éri el a nyugdíjkorhatárt, avagy önszántából akar elmenni, valljuk be, nem lehet ma már megváltoztathatlan Színj-hegyi kinyilatkoztatás.

Persze, a munkásvédelmet biztosítani kell. Nem lehet és nem szabad kiszolgáltatni a dolgozó egyént a munkaadó kénykedvének. De ennek a fordítottja sem lehetséges. A munkást semmilyen körülmények között se lehessen elbocsátani, ha nem szolgált rá. A két véglet között, nyilván, található a demokratikus és a humanus megoldás, amely sem az alkalmazottnak, de sem a munkaadónak nem biztosítaná előnyhelyzetét. Mert teljesen tarthatatlan állapot, hogy az 1970-es év szomorú eredményét alapul véve, a nyilvánított 155 sztrájkból csak 62 zajlott le a Hisztadnut engedélyével. Illetőleg 73 esetben a munkaszünetelés a szakszervezeti hatóságok álláspontja ellenére robbant ki. Végül további 20 sorsáról nem igen tudott bővebbet mondani Jorám Barziláj, a Hisztadnut Gazdasági Kutatóintézetének az igazgatója.

BEN AHÁRON ELKÉPZELÉSE — ELMÉLETBEN ÉS GYAKORLATBAN

Alig tételezhető fel, hogy Jicchák Ben Áháronnak, a Hisztadnut főtitkárnak az elképzelése, valóban az a csodaszar volna, amely közelebb hozná a fájó problémát a megoldáshoz. Nevezetesen, hogy a minisztériumok, az állami intézmények és a vállalatok vezetőségeit, igazgatóságait egészítsék ki az alkalmazottak, a munkások képviselőivel. A legtöbb példa, éppen a Hisztadnut intézményeiben bizonyítja, hogy azok az a helyeken, ahol a munkások reprezentánsai magukévá tették vezető- és igazgató-társak álláspontját az alkalmazottak követeléseit illetően, ott hamar elvesztették a kiküldők bizalmát. Fordítva pedig, ahol csak az alkalmazottak követeléseit harcolták, nem bizonyultak hasznosnak a vonatkozó intézmény, vagy vállalat szempontjából.

Persze, voltak pozitív megnyilatkozások a szövegben foglalt koncepcióval kapcsolatban. De ez még távolról sem jelentheti, hogy kipróbált rendszerrel állunk szemben, amely kivételhez a súlyos probléma útvesztőjéből.

AMIKOR NEM TARTANAK MÉRTÉKET

Ha a munkaadó szerepét látogatjuk, arra a meglátásra jutunk, hogy ez a kategó-

ria sem állotta ki a tűzpróbát. Természetesen, tisztelet a kivételnek. Pedig a hatnapos háború óta olyan konjunkturnak az előnyeit élvezte, hogy erre a legderültebb fantáziával sem igen mert gondolni.

A legtöbb hibát két pontban követték el. Az első, nyilván az, hogy termékeiket majdnem minden esetben túlméretezett árakon hozták forgalomba. Pedig az emelkedő forgalommal kapcsolatban, méltán megelégedhetnek alacsonyabb keresettel és nyereséggel. Ilyen alapon is bőségesen kárpótolhatnák magukat. Csakhogy, amikor az üzlet megy, nem igen gondolnak arra, hogy jobb szolid keretek közötti keresettel beérni és ezzel tartani, amíg csak lehet az árak szinvalonát. Mert mi értelme van annak, hogy az emelkedő kereslet arányában állandó ütemben emelik az árakat? Hiszen ez előbb-utóbb megbosszulja magát.

A SZIPKÁZÁSOK REKORDJA

A vásárlók, akik egyben a dolgozó társadalmat képezik, hamar tudatára ébrednek annak, hogy a kézhezkapott fizetéssel sokkal kevesebbet vásárolhatnak az emelkedő árak mellett. Érhető, hogy ez maga után vonja az elodázhatalan bérmozgalmat, ami, persze, újabb összekapcsolódik az ármenküddel. Ha pedig bekeverülünk a körforgásba, nehéz kijutni belőle. Ez viszont a pénz felhígításához vezet, — az infláció átkához.

A másik hiba, hogy az alkalmazottak átszikkasztása terén, valóságos rekordot értünk el. Elfofagott kereskedelmi usz, hogy létezzen versengés minden vonatkozásban és a szakemberek átszikkasztásának rendszere sem izraeli találmány. Persze, ha mértékkel és józan kereskedelmi koncepcióval csinálják. De, ha eljutunk oda, ahová nálunk eljutotak, ez kétségelmentül kimeríti a megmondhatatlanság és a gazdasági veszély kritériumát. Már pedig ettől őrizkednünk kell, mert előidőző a legkévesebbé válhat.

JOBB KESŐN, MINT SOHA!

A végére maradt a kormány szerepének az elemzése, amely egyidőben jelentkezik, mint az ország legnagyobb munkaadója és ugyanakkor, mint a közből, a végrehajtó hatalom és országunk nagyra tartott demokráciájának a letéteményese. Nyilván nem könnyű a feladatok és elhivatottsága. Mert szembe kell néznie a politikai, társadalmi és gazdasági szempontjai határozzák meg nagymértékben állásfoglalását. Emellett figyelembe kell vennie a koalíciós tényezőket is, amelyek sok megalkuvásra kényszerítik.

A legutóbbi hatalmas sztrájkhullámmal kapcsolatban a kormány óriási presztizsesvesztést árán jutott el arra a felismerésre, hogy energiák intézkedések labavatásával kell szembeállnia a romboló és hőmpöljő áradattal. De jobb későn, mint soha. Nyilván az idők jele, hogy a vörös Haifa vörös vezére, Jozsef Álmogi, az ország munkügyi minisztere, kényszerült felvenni a harcot, dolgozó szak- és elvbarátaival.

ÁLMOGI ÉS SÉM-TOV KÜLDETÉSE

Az Álmogival szembenálló munkástábornak is el kell ismernie, hogy a nagy viadalt sok tapintattal, a munkásokért írárt érzett őszinte szimpátiával, de emellett is az ország érdekeit szolgáló erővel folytatja te. Társa volt pedig ebben a küzdelemben Viktor Sém-Tov egészségügyi miniszter, a Mápám tagja, aki az adott körülmények között nem térhetett ki az elől, hogy saját kezével ellenjegezze a kórházi apparátus személyre szóló rögzítési rendeletét.

A Mápám nyilván nagy utat tett meg az ország felelősség vállalásában, hogy megbizítja a kormányban, a pártvezetéségtől kapott felhatalmazás alapján, új politikai és társadalmi vonalat szabott meg a mozgalom számára. Ebben a kialakult légkörben, minden bizonyon, elérkezett az ideje annak, hogy a kormány a maga hatalmas apparátusának a fizetési skálát át tanulmányozza és végül vonja le a szükséges tanulságokat. Legyen elég ereje ahhoz, hogy befagyasza a magas- és középfokú béreket. De legyen bátorsága e helyszél felülvizsgálni azokat a fizetéseket, amelyek nem biztosítják a legminimálisabb élelhetőségeket. Itt próbálja orvosolni a sebeket. De precedensek nélkül!

Ne jutalmazza meg a haszonlesőket, a kiabálókat, akik az istenadotta nép, a nincstelenek nevében harcolják ki a maguk jól megalapozott, magasszínvonalú élet-standardjukat. Mert ha az adott esetben bátorsága lesz a megkezdett uton tovább haladni és nem történni meg, mint a multban, hogy az asztal alatt egyenlített ki a sztrájkszám-lát, remélhető, hogy új, jobb korszak napja köszönt az országra.

EGY RÓKÁRÓL TÖBB BŐRT...

Írta: CHANÁ ZEMER

Nemrégiben Dániában jártam. Koppenhágában szálltam meg. Amikor megérkeztem, közölték a hotelportán, hogy a szoba ennyi és ennyibe fog kerülni. Távozásomkor megszorozták a szoba díját az eltöltött napok számával és letették elem a számlát. Pontosan, anélkül, hogy akár egyetlen koronával is többet kellett volna fizetnem. Megkérdeztem, mi van az adókkal és a kiszolgálási díjjal, meg a többi szokásos pótlékkal. Csodálkozva tekintettek rám. „Ez mind benne van az árban. Nálunk nincs semmi extra. Miért lenne?”

És ugyanígy volt a vendéglőkben is. Sőt, amikor megkérdeztem, hol vannak feltüntetve telefonbeszélgetéseim a számlában, a legnagyobb természetességgel válaszolták: helyi beszélgetésekről nem kell fizetni...

Érdeklődtem aziránt is, mi van az extra kiszolgálási illetékekkel, amit általában mindenütt felszámolnak, ha az ember szobába kéri reggelit, vagy más étkezését. Koppenhágában tömören válaszoltak: ez is ingyen van, illetőleg az árban bennfoglaltatik. Érdeklődtem más izraeli turistáknál is, akik Dániában voltak. Valamennyien megöröstitettek, hogy mindent — akár olcsóbb, akár drágább szállodában laktak — ez a helyzet.

Koppenhágában a szállodákban nem „vágnak”. Nem igyekeznek „megkospasztani” a turistát.

Most kezdem hirtelenében megérteni azokat a hozzánk érkező turistákat, akik valóságilag sírnak, hogy Izraelben „lenyúzzák a bőrt”. Eszembe jutott, hogy megörmézt néhány izraeli szállodából a számlát, mert nagyon felbosszantott, mikor elem toták a fizetés idején. Még most is szemem előtt van néhány ilyen sajátos tétel, amely nagyon felbőszített. Nem, nem a szoba árától van szó. Ezzel eleve megbékéltem. Még az adó-hozzácsapások felett is napirendre tértem. De voltak izraeli szálloda-számláiban olyan összegek, amelyek engem, az izraelit is elgondolkoztattak. Az egyik, például, a service-illeték pótléka. — Hogy mi ez? Megmondom: egyszerűen áremelés. Anélkül, hogy nevén neveznek a gyermeket. Végül is, nemcsak a falakért és a burtorzért fizetnek a vendégek borsos árakat, de a töröközök kicserélésért is mindazért, ami egy szállodai szolgáltatásban magától értődőnek kell lennie. Mint hogy azonban a világ számos pontján igen is vesznek ilyen service-illetéket, — jóllehet nem mindenütt, — nem csodálható, hogy az izraeli hotelek természetesen az árdágító példa nyomában haladnak és nem a koppenhágai minta szerint viselkednek...

Nézem, nézem izraeli számlámat. Káv és sütemény öt és fél font. További másfél font, — mert felhózták a szobába. A reggeli a szobában ugyancsak extra fizetéssel jár. A borralalón kívül, amit „kötelező” Izraelben is azonnyomban leadni, mert máskéülönben a személyzet undorral tekint rád és a szó szoros értelmében kínéz a hotelből. Elgondolkoztató, mennyire eltérők a szokások és a módszerek. Vannak helyek a világon, ahol ezekért a szolgáltatásokért pénzt hajtának be, mint ahogy vannak olyanok is, ahol mindez a szoba árban bennfoglaltatik és ingyenes.

Izrael, bizonyára azért, mert oly keményen küzd a turistika idevonásáért, — mind-ezért pénzt vesz...

Helyi telefonbeszélgetésért az izraeli szállodákban egy fontot kérnek a vendégtől. Egy fontot azért a telefonbeszélgetésért, amely a szállodának 21 agorájába kerül. Kérdem én: milyen joggal? Hiszen a szolgáltatási díjat is behajtanak. Hányszor lehet naponta megfejni ugyanazt a telenet? És hol van, ha szabad feltenni a kérdést, — a turistikai minisztérium?

Jól emlékszem, mi történt tavaly nyáron. Bementem szobámba, ahol néhány napot akartam eltölteni, hazai szabadságként. Kinyitottam a bőröndöt, kiraktam ruháimat, el-

redeztem papucsomat, a pizsamát, a könyveket és amikor már minden a helyén volt, akkott vettem csak észre, hogy a léghűtőkészülék bizony csepeg és a padlózat egy nagy vízöcsa. Istenem, ez még Izraelben is előfordulhat. Nem tragédia. Jelentettem az esetet és elküldtek valakit, javítsa meg. Röviddel ezután azonban kiderült, hogy a javítás nem javítás és a léghűtőkészülék tovább csepeg.

Jó, nem kell a dolgokat mellre szivni. Ez is megtörténhet. Ismét jelentettem a dolgot és erre küldtek valakit, hogy helyezzen át engem egy másik szobába. Összeszedtem ruháimat és átmentem egy másik szobába. Mindent felakasztottam, elrendeztem újra. Nem veszélyes az egész ügy, jóllehet, nem is kellemes.

Amikor elhagytam a szállodát, hazafelé menet az autóban átnéztem a számlát, amely már az első pillanatban elég borsosnak tűnt számomra. A többi között, egy netto hat fontos tételel akadt meg a szemem. Nem értettem mi ez. Amikor azonban megfejtetem azoknak a szavaknak az első betűit, amelyek megmagyarázzák, hogy mit jelent egyik, vagy másik számla-tétel, meglepetéssel fedeztem fel, hogy a szálloda bizony megertheit engem az egyik szobából a másikba való átköltözésért.

Más szavakkal: nem elég az, hogy víztöcsába tessékelték be szállodavendégeként és nem elég az, hogy kellemetlenségét, bosszúságot és fáradtságot okoztak nekem a dupla csomagolással és kirakodással, de mind-ezért arcaul fel is számoltak nekem.

Ha turista lettem volna, aligha térék vissza többé ebbe a hotelbe. Sőt, attól tartok, hogy megdöglött volna, mielőtt megegyezt volna olyan országba megyek, ahol ilyen a vendéglátás. Minthogy azonban én „hazai” vendég vagyok, nem marad más számomra, minthogy elgondolkozzam azon, mi-mindent tesznek a turistákért versengő modern világban a vendégekről, míg nálunk a mai napig nem sikerült kiirtani a „chapp” tünetet.

Nem elgondolkoztató?

INNEN-ONNAN

„Tudomány és technika 2000-ben” címmel kongresszust tartanak Párizsban június 6-10 között a franciaországi Polgári Körnökök Szövetsége Pompidou köz-társasági elnök védnöksége mellett, az UNESCO keretében — írta a Brèves Nouvelles. — A mérnöki tudományok szinte minden területén képviselteti magát ezen a kongresszuson.

A Die Tat értesülése szerint a francia kormány és két nagy olajártsáság hamarosan tervezte a kampányt indít a francia olajártság megvédésére, mivel Algéria az államosított francia vállalatokért, amelynek értéke nyolcmillió frank, csakán 550 millió kárpótlást akar fizetni.

Érdekes a Spiegel riportja Szardíniáról, amelyben az éhbéret dolgozó, jogaitól követelő kispárasztok a legnagyobb nyomorban élnek. Az országgrészség naponta történnek gyilkosságok és rablások, s az áldozatok, vagy hozzátartozók legtöbbszörre a bosszút való félelemből nem fordulnak a rendőrséghez. A lap szerint a banditizmust a szegénység okozza.

UJ KELET NEW-YORKBAN

REPULÓGEPEN KÜLDJUK NAPONTA (pénteken is)

ELOFIZETESI AR LEGIPOSTAN:
minden nap 3 óra 22,- \$
péntek, ünnepnap 6 óra 16,50 \$

*
Előfizetéseket és hirdetéseket az Uj Kelet részére felvesz:
KÁHÁN KÁLMÁN
619 East 2nd street, Brooklyn, N. Y. 11218
munkanapokon este 6.30 után. tel.: 287 - 89 / 6. 693 - 2331

*
BUCHSBAUM ENTERPRISES
1563 Second Ave (81. St. sarok) NEW YORK, N.Y. 10028, tel.: 628 - 5771

*
Az Uj Kelet kapható a nagyobb new-yorki újságkioszkokban.

*
New-yorki munkatársunk, Káhán Kálmán felvesz hirdetéseket és előfizetéseket lapunk részére, ugyanakkor szakkészítési ügyekben is az olvasók közönség rendelkezésére áll.

KONF...
» I...
di...
A...
leg...
fö...
Mi...
Az áll...
kította...
dolgoz...
men v...
szalem...
avivi...
történe...
azt a...
ismer...
zött a...
50 szá...
szági...
— M...
hogy sz...
— R...
tengerre...
— M...
teszked...
— V...
ták vé...
ben. A...
ték a...
szerbe...
akkor...
litika...
önálöss...
dalon...
vitáltak...
— M...
— A...
a szöve...
akkori...
adják...
az olas...
Church...
— A...
politika...
— F...
egyipto...
saját g...
másik...
rekrvs...
szovjet...
véseit v...
— V...
terjesz...
— F...
szoknál...
lom el...
saját in...
Elvük...
tetéssel...
— I...
Miért...
hogy...
AK...
— A...
gol-elle...
széväge...
letésti...
1947-ig...
hogy a...
mert c...
radvíny...
születe...
megfor...
vették...
tiimper...
rövid...
bulgária...
imperia...
— M...
elben?...
— I...
Moszk...
mára...
látta...
nes éve...
res cse...
juk...
— E...
fenmna...
— E...
nem te...
lenne...
ra, a...
tizede...
rint, az...
legen”...
landósi...
sik isk...
megvált...
de az...
év alatt...
eli tám...
a hely...
dezz...
zért m...
— A...
ve, prof...
— A...
arra a...
kozniok...
az arab...
— M...
Viktor

KONFINO PROFESSZOR:

»Nem hiszek az izraeli-szovjet diplomáciai kapcsolatok lehetőségében«

A tel-avivi egyetem kelet-európai intézetének igazgatója, a Szovjetunió problémáinak egyik legalaposabb izraeli tudósa szerint, amíg a szovjet hadsereg egységei egy ellenséges ország földjén állomásoznak (Egyiptomban), nem lehet szó a diplomáciai kapcsolatok rendezéséről

Irta: RAFAEL BASAN

Micháel Konfino professzor, a tel-avivi egyetem tanára bulgáriai születésű. Az államalkotás idején alijázott. Tudományos pályáját hosszú évekre megszakította, ugyanis a Szovhun küldetésében — 1952/53-ban — Észak-Afrikában dolgozott. Később az amerikai Harvard-egyetemen, majd a Columbia-egyetemen volt vendég-professzor, az orosz történelem kérdéseiről adott elő. A jeruzsálemi egyetemen is tanított. Jelenleg tanszék-vezető és intézeti igazgató a tel-avivi egyetemen. E sorok írójának elmondotta, hogy az anarchista mozgalom történetének feldolgozásával foglalkozik jelenleg. Bakunin unokájától megkapta azt a 370 levelet, amelyet Kropotkin írt tőle Bakuninhoz és azok alapján eddig ismeretlen adatokat tárt fel a mozgalom történetével kapcsolatban. A többi között arra mutat majd rá a készülő tanulmányában, hogy az anarchista körökben 50 százalékos aránya volt a zsidóknak. Egyes délországi és fehéroroszországi anarchista klubok kizárólag zsidó tagokból álltak.

Mióta léteznek az oroszok arról, hogy szavuk legyen a Közel-Keleten?
— Régi álmuk, hogy eljussanak a „meleg tengerre”. Még Katalin cárnő idejéből való.
— Milyen máza volt az akkori orosz terjeszkedésnek?

— Vallási jellegű. Az ortodox hitet akarták védeni a hitetlen helyi népekkel szemben. A másik jogcímük az volt, hogy védtek a többi szláv népek — a bulgárok, a szerbek — szabadságát. Jellemző, hogy már akkor is milyen cinikus volt az orosz politika, hogy miközben egyik oldalon a szláv önállóság jelszavát hangoztatták, a másik oldalon a velük szomszédos lengyel néptől elvitták a szabadsághoz való jogot...

— Mi történt később, a modern időkben?
— MOLOTOV KÖVETELTE...

— A második világháború befejezésekor a szövetségesek tanácskozásain Molotov, az akkori szovjet külügyminiszter követelte: adják nekik, illetve bizáák a felügyeletükre az olasz tengeri erőket. Ez a követelés végül Churchill erőteljes ellenállásán bukott meg.
— Az oroszok egyiptomi beavatkozása e politika egyenes folytatását jelenti?

— Két felfogás van. Az egyik, hogy az egyiptomi politikát a Szovjetunió részéről saját geopolitikai helyzete határozza meg. A másik felfogás szerint, 120 éves politikai törekvés beteljesítéséről van szó. A jelenlegi szovjet rendszer az egykori cári idők törekvéseit valósította meg.
— Vannak-e ideológiai céljai az orosz terjeszkedésnek?

— Ha igen, csak másodlagosak. Az oroszoknál háttérbe szorult a „proletárforrádalom elveinek exportálása”, s jószerivel a saját imperialista céljai elérésére törekednek. Elvük, hogy lehetőleg minél kisebb befektetéssel, minél nagyobb eredményt érjenek el.
— Egy történelmi visszapillantó kérdés. Miért támogatta annak idején a Szovjetunió, hogy Izrael létét megszavazzák az UNO-ban?
— AKKOR MEG ANTIIMPERIALISTÁK VOLTUNK

— Azért, mert Izrael megalakulásában angol-ellenes eseményt láttak és ez akkor öszszegyűrt céljaikkal. Jómagam bulgáriai születésű vagyok. Nos, Bulgáriában 1945-től - 1947-ig azt mondták a zsidó ifjúságnak, hogy aki elhagyja az országot, az dezertál, mert otthon kell harcolni a fasizmus maradványai ellen. Amikor a Szovjetunió a születendő Izrael mellé állt, hirtelen minden megfordult. Attól a naptól kezdve jónéven vették a zsidó fiatalok alijázását, mert antiimperialista harc állt az alijázók előtt. Két rövid év alatt el is hagyta az országot a bulgáriai zsidóság 90 százaléka. Egy antiimperialista országba engedtek ki bennünket.
— Mikor családott Moszkva először Izraelben?

— Inkább Izrael családott az országban. Moszkva felmérte, hogy mi a teendő a számára az izraeli-arab viszályban. Jobbnak látta, ha az arabokat támogatja. Az ötvenes évek elején indult ez a politika. A hitres cseh-egyiptomi fegyverügylettel számítjuk...

— Érdeke-e ma Moszkvának, hogy Izrael fennmaradjon?

— Ebben a tekintetben is két iskola van. Az egyik felfogás szerint érdeke, mert ha nem lenne Izrael, arab-izraeli feszültség sem lenne, s akkor megszűnne Moszkva számára a közelkeleti zavaros, amelyben két évtizede halászik. E vélemény hangoztatói szerint, az oroszok igyekeznek állandóan „melegen” tartani a közelkeleti helyzetet, s állandóan akarják itt a feszültséget. A másik iskola szerint, a hatnapos háború óta megváltozott a szovjet álláspont. Kudarc érte az orosz törekvést, mert több, mint négy év alatt képtelen volt felszámolni az „izraeli támadó politika következményét”, s ez a helyzet akadályozza, hogy véleglegesen rendezze — állandósítsa — itt a helyzetét. Ezért ma már utóbbra vagyunk Moszkvának...

— A két felfogás közül ön melyiknek a híve, professzor ur?

— Azt hiszem, az oroszok nem jutottak arra az elhatározásra, hogy be kell avatkoznok közvetlenül a közelkeleti válságba, az arabok oldalán.

— Miért jött, az ön véleménye szerint, Viktor Louis, a moszkvai újságíró Izraelbe?

PROPAGANDA-LÁTOGATÁS

— Nem tudom, miért jött, azt sem, hogy ki küldte. Csak azt tudom, hogy ki adott engedélyt a beutazásra Louisnak. A látogatása elsősorban propaganda jellegű volt. Ami a titkosságát illeti — benyomásom szerint,

eisősorban ő maga kotyogta ki, hogy Izraelben járt. Ez a küldetés nem volt titkosnak szánva. Talán az oroszok érdeke most azt a látszatot kelteni, hogy van valamilyen érintkezés Jeruzsálem és Moszkva között.
— Miért lenne most érdeke a Szovjetunió-nak a diplomáciai kapcsolat Izraellel?

— Ennek lehetnek taktikai okai az arab világ felé. Azt bizonyítani, hogy lám, ők kapcsolatot tartanak fenn mindkét oldallal.

Lampel-Lapid Tamás:

A SZAPIR-DOKTRINA

Pénzügyminiszterünk, Pinchász Szápir, a közelmúltban látogatást tett a Gálliban és tanulmányozta néhány határmenti település életét, problémáit. A libanoni határ mentén lévő falvakat kereste fel. Beszélgetett a földművelőkkel, meghallgatta panaszait, majd kijelentette:

— Nagy örömmel hallottam a libanoni határ mentén élő parasztoktól, hogy a magas jövedelmi adóra panaszkodnak, mert ez azt mutatja, hogy gazdasági helyzetük kiűnő.
— A parasztok még nem ocsudtak föl e nyilatkozat hallatán.

— Mit teütnék? — kérdezték egymástól.

— Mi a bűnünk? — így szól a második, önmagukhoz címzett kérdés.
— Valaki megjegyezte közlülük:
— Itt valami félreértés van!

A környékbeli falvak legöregebbjei elmentek Mironba, s ott, a szent Rábsi sírjánál vitakoztak. Arról, hogy mi lett volna, ha történetesen nem parasztkodtak volna Szápirnak a sok adó miatt. Akkor arra a következtetésre jutott volna önmagától, hogy magasak az adók? Vagy talán azt mondta volna hazatérvén:

— A Gálliban jártam, parasztokkal beszéltem, s nem panaszkodtak, hogy sok az adó. Nosza, emeljük fel az adót...

Mit mondott volna Rabbi Jochánán — aki kisiparos is volt, mint tudjuk, suszter-műhelyt tartott fenn, dikicsét kereste a kenyerét —, tehát mit mondott volna Rabbi Jochánán a pénzügyminiszternek? Hogyan magyarázta volna meg neki, hogyha az ember az adóra panaszkodik, ez azt jelenti — és semmi egyébbet nem jelent! — csak azt, hogy magas az adó.

Hogyan magyarázta volna meg Rabbi Jochánán a pénzügyminiszternek, hogy nem jó magas adókat fizetni, sokkal jobb, ha alacsony az adó.
Miközben így vitakoztak a meroni bölcsök, a jeruzsálemi okosok megértették a célzást. Amit szabad Szápirnak, azt a többi miniszter is megcsinálhatja.

Zeév Seref sikunlgyi miniszter éppen parlamenti beszédén dolgozott, a lakásfoglalók kérdését akarta tisztázni. Már kész volt a beszéd, éppen végső formába öntötte, amikor tudomást szerzett arról, hogy mit mondott Szápirnak a Gálliban. Papírra vetette és a beszéd megfelelő fejezetéhez illesztette hát a következő szakaszt:

— Az a tény, hogy vannak lakásfoglalók, arra mutat, hogy vannak lakások is. Ha nem lennének, nem volna mit elfoglal-

Másrészt az is lehet a célja, hogy csökkentse a zajt, amelyet Izrael és a zsidóság út a világban az oroszországi testvéreink ügyében. Diplomáciai kapcsolatok esetén — vélik talán a Kremben — elhalkul a zaj.

— Őket annyire érdekli a világ közvéleménye?

— Nagyon! Az ilyesmire igen érzékenyek Moszkvában.

— Miért éppen Viktor Louis küldték az oroszok?

— Magam sem tudom. Nála alkalmazhatóbb embert keresve sem találhattak volna. Az egész ember bizalmatlanságot kellett vezetőkben.

— Helyesen tette Goida Meír, hogy nem hívta meg Viktor Louis tanácskozára?
— MEGFELELŐBB EMBER

— Jól tette. Semmi szükség nem volt ilyen megbeszélésre. Ha az oroszok tanácskoznak akarnak, erre megfelelőbb embert és alkalmat kell találniok.

— Professzor ur véleménye szerint, az oroszok most nem akarják az egyiptomi-izraeli háború kiújulását?

— Azt hiszem, hogy nem, mert ez zavarná távlati terveiket a Közel-Keleten.

— Elképzelhető, hogy folytatódik az orosz tapogatózás az Izraellel való diplomáciai kapcsolat rendezése ügyében?

— Ez nagyon könnyen elképzelhető. Véleményem szerint, nem mehetünk bele az előkészítő tárgyalásokba sem az oroszokkal, amíg a Vörös Hadsereg egységei ellenségeink földjén, tehát Egyiptomban állomásoznak. — Amíg az oroszok nem vonják ki a csapatokat Egyiptomból, nem tárgyalhatunk velük. — nézetem szerint.

— A szovjet külügyminiszter azt mondotta, hogy Viktor Louis izraeli látogatásával kapcsolatos találgatások a két ország közötti diplomáciai viszony rendezéséről nem érik meg a cáfolatot sem. Mi erről a professzor ur véleménye?

— Bizonyos értelemben egyet értek Gromikóval, — hiszen nekem sincs jó véleményem Louisról, ahogy ezt ki is fejtettem.

KÜLÖNVELEMÉNY

A fedél a fejünk felett

Irta: KÁRMEL JOCHÁNÁN

Van egy jó barátom. Elég jóízűtett tisztviselő. Felesége hasonló beosztásban, talán még többet is keres nála. Mind a ketten ugynevezett jó középosztálybeli családból származnak. Ő kislgyerek korában került az országba, felesége itt született. A kettőjük közül az egyiknek teljes, a másiknak részleges egyetemi végzettsége van. Őt évvel ezelőtt házassodtak össze, és egy kis fiuk született.

Mindent egybevetve, tehát egy meglehetősen tipikus izraeli család, sőt talán még több annál. Tiszta véletlen, hogy kettőjük közül az egyik askenázi, a másik sztárádi szülők gyermeke. Ezt csak azért jegyzem meg, hogy bebizonyítsam, hogy még ezekben a kategóriákba is néhez beskatulyázni őket.

A fiatal pár házasságuk után több, mint három évig, az asszony szüeinél lakott, ami nem nagy öröm. Rettenetesen takarékoskodtak és maradt a zsebében jónéhány ezer forint. Kaptak még egy elég tekintélyes összeget az asszony szüleitől és a fiu özvegy édesanyjától. A fiunk van egy mostohabátyja, aki kammatmentesen „majd ha lesz, megadod”, alapon kölcsön adott neki tízezer fontot. Mind a ketten kölcsönt vettek fel a munkahelyükön is. Ezen az „egyszerű és természetes módon” vettek maguknak két év előtt egy nagyon szép lakást, amelyben — mint a mese mondja — boldogan élnek a mai napig is.

Eppen a napokban mondta nekem a barátom, milyen jó, hogy két év előtt megvette a lakást, mert ha akkor elmulasztja, ma már nem lenne erre módja. Nem segítene senk a szülők pénze, sem a takarékoskodás a különböző kölcsönök. Ugyanis közben lakásuk ára több mint kétszeresére ment fel. Ők pedig legfeljebb húsz százalékkal keresnek többet, mint akkor.

Valóban, a fiunk van egy néhány évvel fiatalabb öccse. Szábre. Tartalékos főhadnagy és asszisztens az egyetemen. Most szeretne megváltani, de saját bevallása szerint, az egyvilágban semmi reménye sincs arra, hogy belátható időn belül lakáshoz jusson. Pedig a családja nem szegényebb, mint néhány évvel ezelőtt, és véletlenül az ő menyasszonya is tőrhető anyagi helyzetben levő tisztviselő-család egyetlen lánya. Ennek ellenére, teljesen elképzelhetetlen, hogy fel tudják hajtani azt az összeget, amely ma lakásvásárláshoz kell.

Mindent azért írtam le, hogy módomban legyen megkérdézni, miként veszi akkor lakást ma Izraelben, egy szábre gyerek, ahol a szülőknek nincsen megtakarított pénzüik, mert nem kettő, hanem öt gyereket neveltek fel, és nincsenek gazdag rokonok sem a láthatáron. Sehogy.

Feliratkozik sikunra fiatal párok részére és vár, amíg hosszú szakállá lesz. Arról már nem is akarok beszélni, hogy van még vagy huszonöt százaléka az ország lakosságának, akiknél még az is teljesen reménytelen, hogy abban a szerencsés esetben, ha sorra kerülnek a fiatal párok sikunjára, be tudják fizetni azt az összeget, amely a beköltözésig elengedhetetlen.

Eljuttottunk abba a helyzetbe, hogy fizetésből élő ember részére csaknem reménytelen váltakozás a nagy városokban lakást venni

A felső-gállibi Dáfná kibuc 9-ik osztályos növendékei egyedülálló sportverseny megtartására használták fel a nyári vakáció első napjait. Tizenöt kilométeres vízversenyt rendeztek Chullijot és Gádot között. A versenyzők levegővel töltött gumikereken csónaközva tették meg a 15 kilométeres utat. Képzünkön a 70 versenyző egy csoportja a startnál.

Amerikai olvasóink figyelmébe!

KÖSZÖNTSE ROKONAIT, BARÁTAIT IZRAELBEN ÉS AZ EGÉSZ VILÁGON
családi örömök, születésnapok, házassági évfordulók,
ros-hásáná és egyéb események alkalmából

AZ **UJ KELET** HASABJAIN

KAHAN KÁLMÁN Phone: 287-8976; 693-2331.

Uj címe: 619, 2 nd Street, Brooklyn N.Y. 11218

ELŐFIZETÉSI ÁR LEGIPOSTÁN
minden nap 3 hónapra 22.00 \$
péntek és ünnepnap 6 hónapra 16.50 \$

A harminc éve halott bengáli

TAGORE EMLÉKEZETE

Az Unesco „Courier” című oktató-felderítő folyóiratának egyik figyelemreméltó száma az „author-artist” témakörrel foglalkozik és sok olyan adatot hoz felszínre, amely neves írók ábrázolási készségének ismertetésével kikerekíti jellemükről és maradandót teremtő bengáli verselő azt vallotta, hogy a világegyetem hangja képekben és táncban jelentkezik, de mint ahogyan a megelevenedett hangnak és mozgásnak nincs neve, úgy az ő festményeit sem lehet címkézni. A képek, arabeszk és rajzok misztikus tartalma és sajátosan időtlen iránya olyan megkapó, hogy a szemlélőnek az az érzése, mintha tulvilági kényszer hatása alatt készültek volna.

A meglepő kutatómunkának legjellegzetesebb felfedeztetje: Rabindranath TAGORE, aki 67 éves korában eszmélt rá a vonalak életformáló varázsára. Az 1913-ban Nobel-díjjal nyert bengáli verselő azt vallotta, hogy a világegyetem hangja képekben és táncban jelentkezik, de mint ahogyan a megelevenedett hangnak és mozgásnak nincs neve, úgy az ő festményeit sem lehet címkézni. A képek, arabeszk és rajzok misztikus tartalma és sajátosan időtlen iránya olyan megkapó, hogy a szemlélőnek az az érzése, mintha tulvilági kényszer hatása alatt készültek volna.

A nagy álmódó harminc év előtt, 80 éves korában bekövetkezett haláláig szinte észrevétlenül siklott át a képzőművészet irányaira és amikor 1930-ban Párisban rendezett kiállítására felfigyelt a világ, ezzel egyuttal alkalmat nyílt egyik legszínesebb fia inspirációjának isteni szikrájában gyönyörködni.

Az a közel kétezer rajz és festmény, amely élete utolsó 12 évében készült, egy tisztelettel parancsoló aggasztán hívő lelkeben elszállásolt gyermek szüzi fantáziájáról tanuskodik.

Egy minden befolyás, vagy hatásvadászó szándék nélküli naiv alkotó tehetségéről, akiknek a kezét egy tulvilági hatalom vezette.

Írta: NASCHITZ FRIGYES

ősi érdekében birtokába és ezért nem is világitott, mint egy üstökös, amely végigsurran az állócsillagok által feltérképezett égboltozaton. Az ő „Sternstunde”-ja nyolcvan éven át csillogott a felsőbbrendű ember etikai eszményképének szolgálatában. Hosszu életútja tiszta volt, mint egy szerzetes imája. Türelemes, állhatatos, szerény.

Amikor azt hirdette, hogy minden népek tisztában kell lennie saját küldetésével, óva intette Indiát attól, hogy beleártsa magát a nagyvilág dolgaiba, — csak azért, mert még nem fogta fel a sors által neki szánt szerepet. (Bár ez az intelm India függetlensége előtt hangzott el, Tagore népe küldetését elsődlegesen nem a politikai önállóságban látta.) Az „együgyűség fehér köntöse” alázatos szívet és szabadságszomjas lelket takart. Megható, helyenként Browningra emlékeztető bengáli-nyelven — amely a szanskritből ered — írt lírája annak a népek a hangja, amely megveti az erőszakot és amelynek szentebb a bűnbánóan fejére hintett föld pora, mint a büszke várakat képző kötéglá. Amikor Dyer, angol tábornok Amritsar aranykupolás templom városának csendesen tüntető fegyvertelen lakóit közé lövetett, a 450 áldozattal való szolidaritása jeléül lemondott brit nemzeti rangjáról.

Tagore elvetette a fajai megkülönböztetést és a nacionalizmus tulkapásait, amelyeknek kábulatában egy nép önösségének és gátlanságának erőszakos kiélési akarata rejlik. (Bengla-Desh gyilkos letiprásának és népi

létigyekezetének megfojtása nyomán hajléktalanná lett milliók nincstelen tömegeket megterjedelő járvány-katasztrófák jelzik Tagore baljós intelmének drámai arányát). Ő az egyedül hivatását az absztrakciók köntégeréből való menekvésben látja, saját személyiségének kötetlen érvényesülése és a világ béke és összhangjának megvalósítása érdekében.

Ennek a világnézetnek, érzelmi kultusznak és filozófiai élettartalomnak őszintesége érződik Tagore minden során. Versein (legismertebb kötetének címe: „A kertész”) szindarabjain. („A postahivatal”) és állambölcseleti fejtegetésein. És rajzain, festményein is, amelyek önigazolásra és a kételkedő meggyőzésére öltöttek alakot.

*

Izrael régen felismerte az ázsiai országokkal való kapcsolatok elmélyítésének fontosságát és igyekszik a szellemi és társadalmi érdekesség, valamint a gazdasági és politikai egymásrautaltság tényére és viszonyosságára rámutatni. Ez a kísérlet helyenként sikerült, de a 20 év óta független India hivatalos körei még nem ébredtek a szorosabb együttműködés szükségességének tudatára. Az, hogy az „elő valószínűség” — amely Tagore szavaival minden dolgok végső értelme, még nem eresztett gyökeret, tragikus méreteket öltött.

Vajon van-e remény arra, hogy a „bengáli tűz” nemcsak szemfényvesztés, hanem a népek bekéjének világitó fátylaja is lehet?

Van, ha a világ részt kér Rabindranath TAGORE szellemi és erkölcsi csüsbetakarításának megjelenítő erejéből.

BESZÉL A MULT:

Háromezer éves vízmű Chácorban

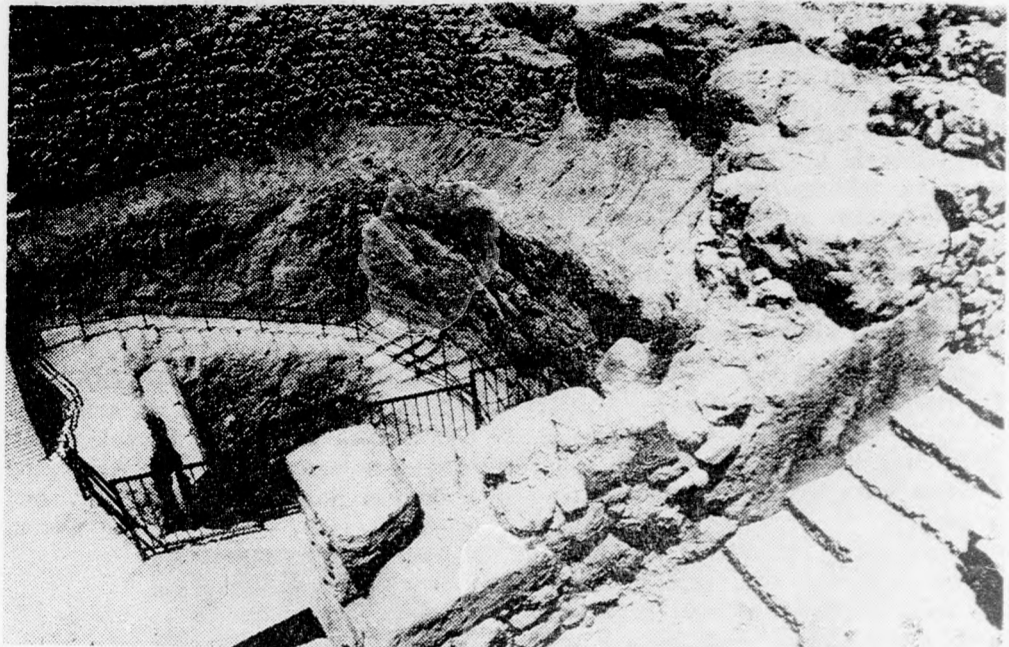
Az, hogy a mai Chácor olé-városka helyén már 3000 évvel ezelőtt fallal körülvett, megerősített város állott — már évek óta nem újdonság. 1928-ban Gerstang angol tudós kezdte meg az ásásokat, amelyeket az ötvenes évek végén és a hatvanas évek elején Jigis Jádín professzor folytatott.

A régészek 22 egymásraépített városrétet ástak ki, amelyek közül a legrégebbi a bronzkor kezdetéből származik.

Jádín professzor és munkatársai megállapították, hogy Chácor 2900 évvel ezelőtt Achav királysága idején építetett, amikor az volt a feladata, hogy elállja a északra beözönlő ellenség útját. Feltárták a

és 3 és fél méter széles alagutot, majd további 41 lépcsőn leereszkedve, végre eljutottak az ivóvízhez.

Ha hozzáteszük, hogy a teli korszakkal ugyanezt az utat visszafelé is meg kellett tenniük, túlzás lenne azt mondani, hogy a chácóri asszonyoknak könnyű volt az élete. Nagyon feltűnő a hasonlatosság a Megi-

A CHÁCORI ÓSI VÍZMŰ LEJÁRATA

A képiünkön látható akna és lépcsősor a 38 méter mélyen fekvő alagúthoz és víztároló medencéhez vezet.

vaskos várfalakat, megtalálták a nagyméretű raktárakat, amelyek azt bizonyították, hogy az ősi Chácor hosszas védekezés háború volt berendezkedve. A régészek azt is tudták, hogy az ilyen háborúhoz, vagyis a helyőrség és a lakosság huzamosabb helytállásához, nemcsak élelemre, hanem ivóvízre is szükség van. Az évek óta tartó kutatások során azonban minden katonai és polgári jellegű objektumot megtaláltak, kivéve azt a berendezést, amely Chácor vízmű-problémáját megoldotta.

38 MÉTER MÉLYSÉGBEN

Jádín professzornak semmiféle adat nem volt a birtokában és kizárólag ösztöne hallgatva, két évvel ezelőtt ásni kezdett az

domb feltárt és világszenzációvá vált vízmű — amelyet szintén Achav épített — és a chácóri vízmű között. A különbség csak az, hogy Chácorban a megidőnül legalább tízszer nagyobb méretű munkákat végeztek, fogasabb technikai problémákat oldottak meg. Az ókori mérnökök a megidő tapasztalaton okulva, tökéletesítették a „vízmű-építési” eljárásaikat.

A „SZISZERA-HADAK” FELLEGVÁRA

A Chula völgy fölé emelkedő Chácor domb stratégiai fontosságának kiértékeléséhez nem kell katonai szakértelem lenni. Minden egyszerű polgár és kiránduló szempillantás alatt felméri az aránylag alacsony domb helyzeti értékét. Ezt már évezredekkel ezelőtti

RÉSZLET A CHÁCORI ÓSI VÍZMŰBŐL

A 20 méter hosszú alagút és a 123 lépcsős Achav király idejéből származik. A tetőt tartó dúcokat és a vaskorlátokat az állami parkok gondnoksága szerelte fel a látogatók kényelmének biztosítására.

ősi domb nyugati lejtőjén lévő mélyedésben. A két évig tartó megfizetett munka a napokban hozta meg eredményét: sikerült feltárni a világszenzációban is párhuzamos vizvezeték-csatorna és víztároló berendezést, amely méreteinél fogva lehetővé tette, hogy a nagylétszámú helyőrség, szükség esetén, éveken át kitartson.

Ezt a nagyszabású vízművet az állami parkok hatósága 400 ezer font befektetéssel rendbehozta és a napokban megnyitotta a kiránduló nagyközönség számára.

Meglehetősen bonyolult munka volt a chácóri vízmű feltárása. A központi tároló-medencét ugyanis 38 méter mélységben talaj felszín alatt találták meg és feltárásához több mint tízezer köbméter föld, kő- és sziklatörmelék eltávolítására volt szükség. A régészek 14 egymásraépített városmaradványon áthatolva, jutottak el a medencéig és közben feltárták a vízmű bejáratát álcázó építmény maradványait, továbbá 123 lépcsőt és a sziklába vágott alagutat. Ásatás közben megtalálták azokat a kőből rakott falakat is, amelyeket még Achav mérnökei emeltek, amikor az egymásraépített városrétgeken át leástak a talajvíz szintjéig.

A CHÁCORI VÍZHORDÓ-ASSZONYOK

Az ősi Chácorban lakó asszonyok korszak a kezükben, vagy a fejükön, beléptek a bejáratot védő épületbe, majd 82 lépcsőn leereszkedtek a mélységbe. Ezután átmentek a 20 méter hosszú, 4 és fél méter magas

hadvezérek is tudták, akik a különböző korszakban városállamot, vagy határmenti megerősített helyőrséget építettek a domb tetején.

Jehosua könyvének 11. fejezete 9-10. verse szerint megtudjuk, hogy 3300 évvel ezelőtt Jevin volt Chácor királya, helyesebben a gálliai kanaánita város-koalíció feje, aki hadvezére, Sziszera segítségével harcolt a honfoglaló zsidó (héber) törzsek ellen. A nagy összecsapás valamivel délebbre, a Tábor hegye környékén zajlott le és Dvora próféta és Barák ben Avinoám által vezetett izraeli törzsek totális győzelmével végződött. (Birák Könyve 4-5). Először Salomó (Salomon), majd az őt követő királyok építettek megerősített várost az előzőleg elfoglalt és lerombolt Chácor helyébe.

Ez az izraeli város időszámításunk előtt 732-ig állt fenn, amikor Tiglát Pilezer asszír király beözönlő csapatai lerohanták, felperzselték és lerombolták. Ezután hosszabb ideig nem volt zsidó település Tel Chácor tetején. Az ásások arról beszélnek, hogy néhány évszázados szünet után, ismét kisebb település volt a dombon, amelynek lakói a görög korszakban tüntek el teljesen. Ezután a Chásmoneusok könyve említi Chácort: a környéken táborozott Demetriusz elücséges hadvezére.

A nagy alija idején ismét életre kelt Chácor. Az új város tervezői az ősi domb tövében építették fel a gálliai városkát, amely ezernyi problémával küszködik. Ez viszont már más történet.

FUCHS AVRAM

SHEMEN

BRAK OR

Tisztítja és fényesíti a padlót, nem ragad, illata kellemes és üde.

ZBENG

Célszerű permetezőszer dzsukok, rovarok és legyek irtására, tisztítja a levegőt, használata kényelmes és gazdaságos.

ORON

Tisztítja és fehéríti a kádat, mosdót és csempét. JC9 tartalmu a bacilusok elpusztítására.

AKI BÁR-LÉV VEZÉRKARI FŐNÖKTŐL KAPOTT AJÁNDÉKBA KALACSNYIKOVOT

— Beszélgetés Lázár Alexel, aki a vézskorszakban elvesztette két kezefejét, de bámulatos akarakterővel pótolja hiányzó tíz ujját —

Írta: Dr. MARTON GIZELLA

Hetekkel ezelőtt felhívták a figyelmemet a szomszédságomban megnyílt különleges művészvándorlóra, ahol északafrikai, főleg algériai-francia és marokkói ételeket szolgálnak fel. Eppen külföldi vendégem volt, elvittem tehát, lásson valami nem mindennaposat mindünk. Mert vendéglőbe nem mindig csak enni jár az ember, hanem — főleg, ha társaságban megy — vizuális élményekre is vágyik, különleges dolgokat látni, esetleg érdekes emberekkel találkozni.

A tel-avivi Ibn Gvirol 3 szám alatti kis vendéglő már izléses, modern függönyös, vas-

Május elején Alex kiállítását rendezett vendéglőjében saját képeiből. Képünkön a kiállítás illusztrációs látogatója: Bár Lév vezérkari főnök.

rácsos bejárattal és „LO OD” (Soha többé) cégétől jött is magára vonja a figyelmet. Bent a vendéglőben pedig különös egzotikum fogad: a világos burkolatú falon különböző fegyverek, páncéldarabok, tankcsakok, golyóhüvelyek és egyéb, kilakozva, furcsa, egyéni összeállításban. Közöttük fatörzsből kiharított lécekre művészi kidolgozású beégetett biblia-idézetek. Az asztalokon ágyugolyó-hüvelyek, mint vadák díszlenek, tarka virágokkal megrakva.

Az asztalok és a székek pedig különböző formájú ágyú- és tankdarabokból készültek. Távolabb a falon, néhány sötét tónusú, absztrakta hajló kép.

Az étel igen izletes, a kiszolgálás figyelmes és gyors. A hangulat határozottan kellemes. — Mit jelent a „LO OD” (Soha többé) felirat a bejáratnál? — kérdelem a pincért. — Mi ne legyen soha többé?

— Hábort ne legyen soha többé — feleli mosolyogva az asztalunkhoz közeledő fiatal, hajszos férfi.

Nyilván ő a főnök, gondolom. Jobban megnezem, s amikor két hátrakulcsolt karjával előrehozza, eláll a lélegzetem: két csonka kar mered felém. Hirtelen rádöbbenek, hogy hónapokkal előbb láttam már az utcán ezt a fiatal férfit, amint egy átjárónál várakoztunk. Csonka karjával egy csomó újságot szorongatott... Lábam a földbe gyökerezett: a könny kicsordult szememből a tragikus látványra. A hatnapos háború rokkantjai, mondtam magamban.

Ez tehát Alex, a főnök, Lázár Alex, Pozsonyból...

Beszélgetni kezdünk, összebarátkoztunk. Nincs benne semmi gatlás, szívesen beszél magáról, s amikor közlöm, hogy szeretnék írni róla, enyhe, szomorkás mosollyal válaszol:

— Már olyan sokat írtak rólam a lapok, de ha parancsolja...

Igy kezdődött

— Pozsonyban laktunk gyermekkoromban — meséli Alex, amikor újra elmentem az intím hangulatú vendéglőbe, hogy halljam a történetét. — Hitler hadai amint bevontak, apámat elfogták, deportálták, s nekünk, édesanyámmal és öccsimmel sikerült Budapestre szökni. Akkor hét éves lehettem. Ott véstük át a háborút. Amikor a háborúnak vége lett, s édesapám szerencsésen visszajött, Komáromba költöztünk, ahol apámnak trafikot utaltak ki.

— Hogy hogyan történt a szerencsétlenség? Egy napon — 15 éves voltam — amikor a híres komáromi kastély előtt elkezdtem a híres komáromi kastély előtt elkezdtem, s amikor magamhoz tértem, egy kór-

házi ágyon feküdtem. Soha nem tudtam meg, mi történt valójában. De valószínűleg a németek, akik a kastélyt kaszárnyának használták, sok robbanóanyagot hagytak ott, s a cseh hatóságok a kastély rendbehozása folyamán, minden gyanús dolgot kidobáltak. Így eshetett rám egy robbanóanyag. Legalább is így mesélték nekem.

— Mi volt az első gondolata, amikor megértette, hogy mind a két keze elvesztett?

— Valami hirtelen dac lett urrá rajtam, hogy nem akarok nyomorék lenni, nem engedem, hogy rokkantnak higyenek, mindent meg akarok tanulni magam csinálni, mint mindenki más. Nemsokára két nagy-nagy örömom volt: az első, amikor a kanál levest egyedül, segítség nélkül, a számhoz vittem, anélkül, hogy kiloccsantottam volna, a második örömom pedig az volt, amikor egyedül sikerült megkötönnöm a cipőfűzőmet. Amikor a kórházát elhagytam, protézist szereztek a két karomra, de két nap múlva visszavittem azt. Éreztem, hogy csonka karjaimban inkább bízhatok; a protézistől ösztönösen irtóztam...

— És amikor egyedül megfésülködtem a fürdő előtt, emlékszem, az is óriási lelki élményt jelentett számomra. Így lassan megtanultam mindenre használni karjaim csontvégződését. — Aztán természetes hangon, minden kisebbségi érzés nélkül, mosolyogva hozzátette:

— Igaz, nincsnek kezeim, de mindenem van, ami nekem kell. Kinek kellene az újjak?...

Alex az izraeli hadseregben

Alex korán magába szívta a cionista eszméket, mint a komáromi Mákkábi tagja, s csak az alkalomra várt, hogy alijázzon. Még folyt a felszabadító háború, amikor 18 éves korában anyjával és öccsével, 1949 elején alijázott. (Apja később követte őket.) Alex azonnal jelentkezett katonai szolgálatra, mint önkéntes. Nem ment könnyen a dolog, ami magától értetődő volt, de Alex semmiképpen nem engedte magát lebeszélni. Végre besorozták, s a Tel Hászomér kórházba került szolgálatra. Ott eleinte, mint kertész működött, de főleg a sebessült katonák btorításával foglalkozott, akik benne — természetesen — az ideált, a követendő példát látták.

A mozgékony, vidám, barátságos fiút mindenki megszerette és csodálta az energiáját. Egyik barátja, a katonai teherautó sofőre, számonaloma a hangjában mondta neki egy napon:

— Ugy látom, mindent meg tudsz csinálni Alex, milyen kár, hogy autót vezetni soha nem fogsz megtanulni.

— Próbáljuk meg, — ajánlotta Alex, aki égett a vágytól, hogy vezetni tudjon. Beült a teherautóba, rátette két csonka karját a kormányra, megnyomta a pedált — s a gép elindult! Mintha a volán mellett született volna. A sofőr ujjongott a boldogságtól s megtanította Alexet vezetni.

De mennyi utanjárásba került aztán, amikor katonai feletteseitől megkapta az engedélyt, hogy sofőr-vizsgára menjen. Persze — mindenki meglepetésére — az első vizsgán átment. Ettől a percőt kezdve Alexet már semmi egyéb nem érdekelte, csak az autóvezetés. Katonai sofőr akart lenni. Újra nevezés. Katonai sofőr akart lenni. Újra nevezés. Katonai sofőr akart lenni. Újra nevezés. Katonai sofőr akart lenni. Újra nevezés.

Aztán arról beszélgettünk Alex-szal, mindent csinált, amióta otthagya a sofőrmesterséget. Miből tartotta el kis családját, mielőtt megnyitotta vendéglőjét? — Fivéremmel társultam, egy tervez-másolási vállalatot alapítottunk. Jól ment a vállalat, rengeteget dolgoztam, aztán néhány év múlva meguntam és kiváltam a cégből. Rájöttem, hogy érdekem van a festészetben, szívesen érdekelt, beiratkoztam tehát Tel Aviv egyik legismertebb képzőművészeti iskolájába. — A „LO OD” vendéglőmet francia mintára, kiállításokkal egybekötött kávéház-vendéglőnek áldottam meg. — De még mindenek az elején vagyok, és remélem, sikerülni fog. A három hónapja megnyitott vendéglő persze még nem tartott, hogy kenyereseket nyujtsom.

— Aztán meg sok nehézségem is van — folytatja mélabusan. — A házigazda, a lakók, akik félnék, mert azt hitték, hogy zajló mulatóhely fogja felverni éjszakai nyugalmat. Talán már megértették, hogy tévedtek... A városháza, kedvezmények elintézése... De a legjobban az a fáj nekem, hogy míg a csehszlovák állam elismert száz százezres hadirokkantnak, annak ellenére, hogy még gyermek voltam, amikor a szerencsétlenség ért, és folyóította a rokkant-

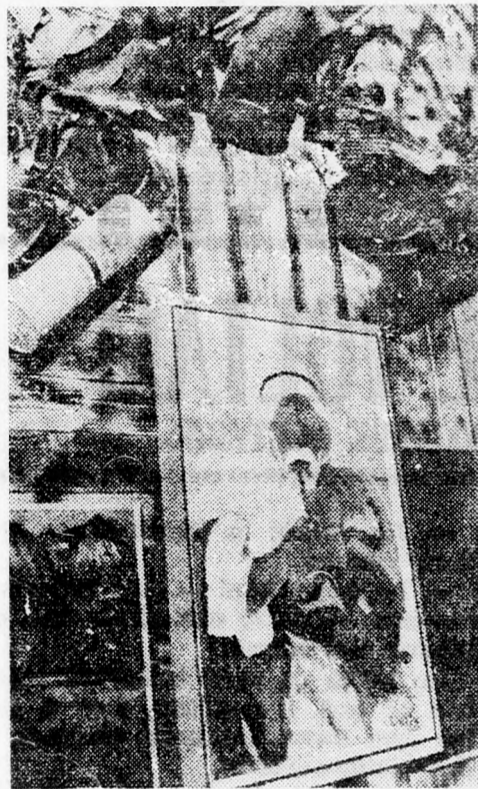
lóképpen saját kocsijával vonult be, de ekkor munkája valamivel érdekesebb, változatosabb volt: a színészpótlakat szervezte és vitte a Negebe, a hadállások mögé, hogy szórakoztassák a „fiukat”....

A családban

Nehogy valaki azt higye, hogy Alex nem kapott feleséget, hogy nincs neki kellemes, meleg otthona. Csinos, bájos felesége fogadott a Bloch-utcai lakásukban, és két gyermekük, a 12 éves kislány, a mosolygós Náti és a 10 éves fiúcska, Ronén; két kedves, fűrgemozgasú és jólnevelt srác. Megismertem Alex édesanyját is, aki a szomszéd utcában lakik, s naponta jön látogatásba hozzájuk. S hogy a családi létszám teljes legyen, nyílt a kis szalon ajtaja, s berontott mindenki kedvence: Buksi, a farkaskutya.

Kávé, kedélyes hangulat. Ráchellal, a feleséggel beszélgetek.

— Ápolónő voltam a Tel Hászomér kórházban annakidején. Társaságban ismerkedtünk meg Alex-szal. Sokan, főleg a családom elleneztek házasságomat, attól tartottak, hogy sok bajt okoz majd nekem Alex különös rokkantsága. Szó sincs róla. Mint minden más férj, úgy ellátja magát Alex mindennel, soha eszembe nem jut, hogy valamilyen segíteni kellene neki. De meg nem is engedné. Nála minden természetes, és szeret mindent önállóan csinálni.

Alex egyik kiállított festménye

Körülnézek a szalonban. A falak telea-gaiva, mint minden más festőművész lakásában — a házigazda saját képeivel. Fantáziadus absztrakciók, gazdag tónusú stílizált tájak. Látszik, hogy Alex komolyan veszi legújabb hobbját, s ha egy év múlva befejezi a négyéves Avni képzőművészeti iskolát, elindul a művészet görögörsz útján...

— Most már értem, — mondom Alexnek —, festőművész akar lenni. Mert ez már valóban több, mint hobby.

A megélhetési küzdelmek

Aztán arról beszélgettünk Alex-szal, mindent csinált, amióta otthagya a sofőrmesterséget. Miből tartotta el kis családját, mielőtt megnyitotta vendéglőjét?

— Fivéremmel társultam, egy tervez-másolási vállalatot alapítottunk. Jól ment a vállalat, rengeteget dolgoztam, aztán néhány év múlva meguntam és kiváltam a cégből. Rájöttem, hogy érdekem van a festészetben, szívesen érdekelt, beiratkoztam tehát Tel Aviv egyik legismertebb képzőművészeti iskolájába. — A „LO OD” vendéglőmet francia mintára, kiállításokkal egybekötött kávéház-vendéglőnek áldottam meg. — De még mindenek az elején vagyok, és remélem, sikerülni fog. A három hónapja megnyitott vendéglő persze még nem tartott, hogy kenyereseket nyujtsom.

— Aztán meg sok nehézségem is van — folytatja mélabusan. — A házigazda, a lakók, akik félnék, mert azt hitték, hogy zajló mulatóhely fogja felverni éjszakai nyugalmat. Talán már megértették, hogy tévedtek... A városháza, kedvezmények elintézése... De a legjobban az a fáj nekem, hogy míg a csehszlovák állam elismert száz százezres hadirokkantnak, annak ellenére, hogy még gyermek voltam, amikor a szerencsétlenség ért, és folyóította a rokkant-

ALEX és RACHEL LAZAR

sági nyugdíját, ugyanakkor Izrael kártérítési törvényei szerint, nem jár nekem semmilyen támogatás. A normális német kártérítési ügyem is még csak folyamatban van. Lehet, hogy ebben én is hibás vagyok, talán nem jártam eléggé utána a dolgoknak. De nem akarok kishitű lenni, ez nem a természetem. Már megszoktam, hogy életemben mindig minden nehezem ment, de a végén mégis mindig győzedelmeskedtem, minden nehézségen túltettem magam. Remélem, ezután is így lesz...

Mi is ösztönöz remélniük.

A ma negyven éves Lázár Alex az embertől természet és akarakterő nagy csodája. Különbözik nem lehet felgöngy, honnan merítette — már mint gyermek — azt a különös önbizalmat, életigenlést, az emberfeletti kitartást, amivel legyőzte tragikus rokkantságát. A régi mondanák, hogy az hő, aki önmagát győzi le, kire illene jobban, mint Alexre?

A mi szemünkben ennek a megfoghatatlan csodának még csak fokozását jelenti az a tény, hogy Alex nem elégedett meg az-

zal, hogy csonka karjaival mindent „ugy tud csinálni”, mint a „tizuju” emberek. Nem, Alex ezt a képességet továbbfejlesztette, annyira, hogy a legfinomabb és legnagyobb lelki és fizikai koncentrációt kívánó műveleteket is el tudja végezni.

Mert, ha nem tudnák, a mindennapi és elsősorú „ügyességeken” kívül, Alex, az ő két szomorú csonka karjával, jó ping-pong játékos, amatőr céllövő és sakkozó. Mint sofőr pedig olyan kiváló, hogy normális — nem rokkantnak gyórtott — autóján a legkisebb autóbalesetben sem volt része.

Hogy festéssel is foglalkozik, azt már említettük. De hogyan fest Alex? Nem a szájjával, és nem a lábával, mint a rokkantak általában, hanem két karja közé fogja az ecsetet, mintha ujjai lennének. És ha már elfáradt ettől a nem mindennapos erőfeszítéstől, az őt jellemző leleményességgel az ecsetet szíjjal egyik karjára csatolja — és vígan dolgozik tovább...

Hol vagyunk mi, szerencsés „tizujuak” Alex mellett kézügyességében, lelki nagyságban?

Számunkra ez a mesék, a csodák, a fantasztikum birodalma!

STOCKHOLMI LEVEL

HOGYAN OKOZ „FORRADALMAT” TIZENHÁROM SZILFA

Írta: SERES GYULA

Stockholm városának van 13 szilfája, amelyről Japántól kezdve Amerikán keresztül és végig Európában ma, nem-szakértői körökben is, többet tudnak, mint Rembrandt „Három fájá”-ról.

Ez a 13 szilfa ugyanis heteken át munkát adott japán, amerikai és más európai televíziós társaságoknak, a svéd lovasrendőrségnek, az újságok vezércikk-íróinak, — parlamenti képviselőnek városatyáknak, hippieknek és becsületes polgároknak.

Mielőtt a 13 szilfa rémregénye elkezdődött volna, már rég elindították a stockholmi földalatti vasúthálózat egy újabb vonalának építését. Ez a vonal a város szívében lévő Királykert nevű park alatt húzódott volna végig. A park nemcsak a város lakosságának, de a turistáknak is kedvező helye — szabadtéri színpaddal, vendéglővel és egyéb kikapcsolódásra alkalmas intézményekkel ellátva.

A parkban szökőkutak is vannak, valamint XII. Károly király szobra, annak a Károly királynak, aki már Napóleon előtt végig hadakozta nemcsak Európát, de belemegszédett Kis-Ázsiába is. Nos, a mi Károlyunk ott áll a Királykertben, kinyújtott ujjával erőlesen északi irányba mutatva. A diákok igen nagyra becsülik ezt az ujjmutatót, mert időnként elhelyeznek a kinyújtott ujra egy-egy jó-jót, amin az emberek jól mulatnak, egészen addig, amíg pár nap múlva a tüzöltök lesznek, de azért rövidesen újabb kerülőd.

A svédnek nem mutatnak nagy tiszteletet a szobrok és más történelmi dolgok iránt. Van például egy másik szobor is a királyi palotával szemben és egy postahivatal közelében. A diákok az alak tenyerébe nyitott telefon-katalógust helyeznek, mintha telefon-számot keresne. Ennek a szórakozásnak is a tüzöltök szoktak végetvetni.

A PRESZTIZS HATALMA

Tizenkettedik Károly háta mögött állnak a szobanforgó szilfák, amelyek egy teázót vesznek körül. Mint már említettük, az új földalatti vasutvonat ott húzódna el és ezért az illetékesek egy földalatti megállót terveznek oda, kioskokkal, üzletekkel és más atributumokkal. A tervezőknek tehát utjukban volt a 13 szilfa, mert gyökereik felőttek volna a földalatti kioskokba. Kész volt a tervük: a szilfákat ki kell vágni. — El is készült a Királykert makettje jelenlegi formájában, plusz a földalatti feljárókkal. A terv jóváhagyták és kellő előkészítés után mehetett a városi tanács gyűlése elé, ahol napokon át tartó tanácskozás után, a szilfákat kivágnak a félték.

Van Stockholmnak egy mozgalma, amelyet Összaktivitás-nak neveznek és amelynek főfeladata a város szépségének ápolása. Ebben részt vesznek nyugalmazott tábornokok, írók, művészek és egyéb hangadó rétegei a polgárságnak. Ezek megállapították, hogy a szilfák elleni harcot hozza nem értő városatyák hozták, abban párt- és személyi presztizs-kérdés dominál és emiatt a polgárság meg fogja akadályozni a természet elleni vandalizmust. Utcai tüntetések kezdődtek, amit a rendőrség jóindulattal szemlített. A diákság is bekapcsolódott a dolgokba: nagy betűkkel, pár méterre papírra felrajzolták a 34 városi tanács tagjait, ezeket a város különböző pontjain fákra függesztették és intették a lakosságot, nehogy szavazataikkal ezeket az embereket megegyeztet behozzák a városi tanácsba...

A tüntetések kinos helyzetbe hozták a városatyákat és ellentámadásba mentek át, — mondván, hogy a szilfák kivágását demokratikus választott városi tanács határozta el és ha az „utca parlamentje” ebbe beleszóol, úgy ez a demokrácia halálát jelenti. A svéd lapok vezércikkben napokon át tárgyalták az eseményeket, és egy-két szociáldemokrata pártlapot eltekintve, nem adtak igazat a városatyáknak, akik viszont elég makacsoknak bizonyultak és megállapították a „kivégzés” időpontját.

EGY UJFAJTA FAUNA

Egy éjjel, úgy éjjel után, megjelent egy motorfűrésszel felszerelt munkássztag. Nagy-számu lovasrendőrség kísérte őket, de a munkások csak addig jutottak el, hogy az első fába kezdeti bevágást csinálták. Ugyan is a fák lombjai közül, nagy ordítás kö-zepette, mindenféle tárgy hullott a munkások nyakába. A bokrokban meghúzódó fitaltagok a lovasrendőrség megröhamozta, — sebesülések, jajveszések, letartóztatások. — Ez volt az általános kép, az odaseregelt bel- és külföldi tévé-réporterek legteljesebb meglepedésére.

Gyorsan előkerültek magánépítések, akik felajánlották, hogy ingyen átadják a földalatti állomás tervét, úgy hogy a szilfák megmaradhatnak. A parlamentben sürgős interpellációkat intéztek az illetékes miniszterhez, aki áthárította a kérdést a városi tanácsra.

A városi tanács rendkívüli ülést hívott össze és miután most már komolyan vették azt, hogy az elkövetkező választásokon saját pozíciójuk forog veszélyben, úgy döntöttek, hogy a szilfák kivágását öszre halasztják, talán addigra lecsillapodnak a felzaklatott kedélyek.

Kitűnő imézetek az ország minden részében:

Az „Aliját Hanoár” az új olék és a „vátikok” szolgálatában

Irta: BOROS GYÖRGY

Új olék a beér-sévai klita-központban. Nyugatról és keletről jöttek. Tegnap, vagy... tegnapelőtt érkeztek. Van aki már érthetően ki tudja fejezni magát új hazája nyelvén és van, aki csak most ismerkedik az ulpán padjában az életbélletel. Közös vonásuk: újak meg, „zöldek”. És közös gond az arcukon, a ki nem mondott kérdések homlokuk mögött: „Mi lesz velünk holnap, ha kikerülünk a „meleg-házból” és el kell indulni s megállni saját lábunkon? Hol kapunk lakást és milyet? És az állás, megélhetés? Es vajon gyermekeink hogyan fognak tudni beilleszkedni új iskoláinkban, folytatni tanulmányaikat? Es le tudnak-e majd éreztsgizni? ...”

A sokréfű, ezerarcú probléma-komplexumukból — úgy tűnik — éppen az utóbbi, a amelyekre leg hamarabb kapnak megnyugtató feleletet, melyek a leggyorsabban elintéződnék — az „Aliját Hanoár” (ifjúsági alija) segítségével. A Szochnut kezelésében lévő intézmény gondozója (hivatalos címe: „kolék”, vagyis „beillesztő”) rendszeresen kijár a klitaközpontba, felveszi a kapcsolatot az új olék-szülőkkel és gondoskodik gyermekeik, a serdülőkorból lévő 12-16 éves fiúk-lányok, intézetbe való beutalásáról.

A „beillesztő”, egy fiatal, törékeny teremtés asszony, Friedmann Marianna, pszichológus és pedagógus (egyként jogi és közgazdasági képzéssel is rendelkezik) — maga is új olék. Kelet-Európából alijazott másfél évvel ezelőtt (férje, dr. Friedmann László, a beér-sévai kórház szemészfordosa) és tíz hónappal ezelőtt lépett az „Aliját Hanoár” szolgálatába. Kitűnően beszél héberül (származási országában héber nyelvleckéket is adott) és még egy félutcat nyelven. És mivel ő maga is két serdülőkorból lévő gyermek anyja, — a 15 éves Pali és a 14 éves Anita is az Aliját Hanoárhoz tartozó Hádászim intézetben tanulnak, — jól ismeri az olék nevelésügyi problémáit, aggodalmait gyermekeik beilleszkedésével kapcsolatban. És átérezve gondjaikat — igyekszik segíteni, megoldani a nehézségeket.

Sok új olék szülő idegenkedik a gondolatától, hogy megvájon gyermekétől, akár csak rövid időre is. A mi feladatunk felvilágosítani a szülőt arról, hogy az intézetben való nevelést milyen előnyös mind a csemetéje, mind az ő szempontjából. Elsőrendű érdeke a gyermeknek, hogy minél

gyorsabban és tökéletesen elsajátítsa a nyelvet. Ezt csak intézetben lehet teljes eredményre elérni és nem az iskolában, ahol a tanító képtelenek hatékonyan foglalkozni, a sok „szábre” mellett, az új olék-tanulóval. A szülőnek is nagy segítséget jelent anyagi vonalon — könnyítést az anyagi terhes indulásnál — ha gyermeke az „Aliját Hanoár” keretében tanul.

INTENZIV ULPAN AZ ÉRETTSÉGIZŐKNEK

A közelmúltban egy fontos intézménnyel bővült az oktatási hálózatunk: létrejött az olék-gyermekek intenzív ulpanja, — meséli Friedmann Marianna. Ennek keretében előkészítik a nyolcadikosokat az érettségire és a vizsgákat anyanyelvükön tehetik le. A vég bizonyítvánnyal kezükben, az egyetemnek nyitva vannak előttük. A főiskolákban helyeket tartanak fenn az új olék diákoknak és segítséget kapnak ösztöndíj formájában is.

Az „Aliját Hanoár” csak új olékkel foglalkozik?

Nem! Komoly munkát végzünk a már begyökeresedett lakosság körében is. Feladatunk a nehéz anyagi s szociális helyzetben lévő, sokgyermekes családok megsegítése, illetve gyermekeik nevelése.

A továbbiakban emondja még, hogy az egynevezett „körünyezeti visszamaradottságban” lévő problematikus gyermekek számára kitűnő, speciális intézeteket tart fenn az „Aliját Hanoár”: Kirját Jáárim, Rámát, Hádász, vagy a vallásos irányzatú Talpiót és Náchállim. Ezekben az intézetekben az „előkészítő osztályok” keretében, a diákok csakhamar elérik az általános tanulmányi színvonalat. Az „Aliját Hanoár” saját pszichológiai intézettel is rendelkezik Jeruzsálemben, azonkívül a pszichológusok rendszeresen megvizsgálják a gyermekeket a vidéki kirendeltségekben is.

A népjóléti hivatal és az ifjúsági bővítéssel foglalkozó szervek is igénybe veszik az „Aliját Hanoár” segítségét — folytatja Friedmann Marianna. — Jönnek szülők is, de az is előfordul, hogy maga a gyermek jelentkezik nálunk, kérve, hogy helyezzük őt el intézetbe. De ilyen esetben csak akkor irányíthatjuk a kis jelentkezőt intézetbe, vagy kibucba, ha ehhez a szülői irásban beleegyezésüket adják. Rendszerint nem tagadják meg az engedélyüket, mert tudják azt, ez az egyetlen lehetőség, hogy tisztességes embert faraghasunk fiúkból.

200 GYERMEK EGY EV ALATT

Friedmann Marianna emondja, hogy eddigi működése alatt mintegy 200 gyermeket „illesztett” be, helyezett el az „Aliját Hanoár” intézeteiben.

Minden gyermek arca előttem van, mindegyikre visszaemlékezem — meséli — mert hiszen minden gyermekkel egyenleg foglalkozunk. De vannak közöttük olyanok, akik különösen a szívemhez nőttek. Mint például egy Szovjetunióból jött kislány, akit egy kitűnő intézetben helyeztünk el. Szülei, gazdasági okokból, vissza akartak menni. A lányka tartotta itt a családot. É teremtette meg az izraeli atmoszférát, s végül a szülők letettek a szándékukról. Vagy egy másik kislány, aki az iskolájában gyenge tanuló volt, de a Nevé Hádászim különleges osztályában kitűnően haladt előre. Legutóbbi látogatásomkor az intézetben, a nyakambá borult és összeszokott.

Nehezen tudtam palástolni előtte meghatósságomat. Mert ilyen esetekben érezik igazán, hogy érdemes minden erőfeszítést megtennünk egy-egy rosszul „startolt” kis lélek utáinak egyengetésére — teljes értékű emberré való felnevelése érdekében.

Guttman Róbert levele Japánból:

A kamikáz taxik

Harcirőlőgépek kabinja helyett most taxik kabinjában ülnek az öngyilkos Kamikáz-narcosok. Nemcsak a rémüldöző külföldiek állítják ezt. A kifejezést sokszor használják maguk a japánok is, amikor megröbálják leírni a nagyvárosi taxi-sofőrök rohanó, ha donászó, csikorogva fékezű utitechnikáit.

Egy tipikus taxi-utakat kezdődik, amikor néhány eredménytelen próbálkozás után az embernek sikerül leállítania az alacsony repülő motorok egyikét. Helytelen, ha a turista úgy érzi, hogy az üres taxik azért nem állnak meg, mert a sofőrök utálják a külföldieket. Általában sokkal valószínűbb, hogy megröbálják bebizonyítani önmaguknak: valójában nincs is szükségük az utasra. — a járdáról nézve legalábbis így tűnik.

Egyébként a bennszülötteknek hasonló elbánásban van részüik és maga a rendőrség is teljesen tehetetlen a taxisokkal szemben. Ejjel 11 körül, amikor leállnak a szervezett járatok, a taxis monopol-helyzetet élvez és ezzel teljesen tisztában van.

Ha nagy a forgalom, gyakran előfordul, hogy kizárólag két feltartott ujjal lehet leállítani egy üres taxit, ami közérthetően annyit jelent, hogy az utas hajlandó megfizetni a hivatalos díjazás kétszeresét. Törvénytelenek éppen törvénytelen, de célravezető, és gyakran elengedhetetlen a nappali csúcsforgalom idején is.

Ha végre-valahára szerzett egy taxit, ez sebbe se jusszon kinyitni az ajtót. A baloldali kőkezdés eme országában a taxisofőrök automatikus kapcsolással nyitják az ajtókat. Helyes, ha csomagjaik a sofőr mellett ülésre teszi, miután a csomagtartó általában dugig van tömve. Tartalma: védők, tisztoszőrök, mosórongyok, portörök és tolsperük, ami teljesen érthető. Csakis így lehet tükörfényre súvázolni a taxikat minden reggel.

Ha a külföldi utas egy szállodába akar utazni általában elegendő, ha lassan, tagoltan és nagyon világosan bmondja a nevet. De minden más cím tekintetében az

elővigyázatos turista jól teszi, ha leírja a címet japánul egy barátjával, a turistikai hivattallal, vagy a szálloda portásával. Az igazság az, hogy az utikalauzok legnagyobb részében szerepelnek a népszerű és nagy látogatottságú örvendő helységeknek japán betűkkel is.

Nagyon kevés taxisofőr érti meg az angol beszédet, de sokan ki tudnak bétünni egy-két leirt szót. Ha ez sem segít, az egyetlen megoldás leállítani a taxit a legközelebbi telefonnál, feltárcsázni a szállodát, előadni a problémát angolul és azután átadni a kagylót a sofőrnek.

Az is előfordul, hogy a sofőr szemmelát-hatón megértette az utasitást, de mégis úgy tűnik, hogy nem tudja, merre menjen. Ilyenkor pontosan ez a helyzet. És ennek oka abban a tényben rejlik, hogy a japán címek csak a kerületet, vagy a lakónegyedet tüntetik fel, utca és házászámok nélkül. Ami annyit jelent, hogy ha az ember végre megérkezik a kívánt negyedbe, — vagy ajtóöröajrtóra kérezködködik, vagy a helyi rendőrállomáshoz fordul segítségért.

Még szerencse, hogy ezek a japán „kéj-utazások” nem kerülnek sokba. Annak ellenére, hogy a vasuti jegyekkel, telefonnal, szálloda-árakkal és egyebekkel együtt, a taxi díjazás is megráglut nemrégiben, még mindig nagyon olcsó.

A legtöbb városban körülbelül 1,30 izraeli fontba kerül az első két kilométer. A kisebb taxis bizonyos körzetekben ennél is kevesebbet számítanak. Egyébként a Kamikáz taxisofőrök nem várnak borraalót és rossznéven veszik, ha az idegenek megröbálják megváltoztatni ezt a szokást.

Egyes helybeliek úgy okoskodnak, hogy az új, magasabb díjazás öröme mérsékelhető hatást gyakorol majd a taxisofőrök sülusára. De ennek semmi jele nem mutatkozik egyelőre. Vagyis, amikor Japánban van legközelebb, kedves turista, és szabad taxit lát, fontolja meg jól. Lehetőséges, hogy nemcsak ön örül majd okos elhatározásának, hanem életbiztosítási ügynöke is!

MI AZ INTERPOL?

Korunkban, amikor a sugárhajtású repülőgépek megkönnyítik a bűnözők számára, hogy akcióikat világéremetekben hajtsák végre, fokozott felelősség hárul az Interpolra (International Criminal Police Organisation). Az Interpol a világ legnevesebb, de legkevésbé ismert nemzetközi bűnüldöző szervezete. A közídelemment ellentétben, nem rendelkezik egyetlen szuper-nyomozóval sem, aki akadálytalanul kikázk határokon át, hogy üldözze New Yorktól Moszkváig a világ legszenálisabb bűnözőit. Nincsenek elektronikus „Science fiction” laboratóriumai sem. Mindössze 109 főnyi szakértője van, s évi költségvetése alig 805.000 dollár. A szervezet Párizsban székel egy hétemeletes épületben, és a 107 tagállama számára, elsősorban információs clearing-központként szerepel.

Az Interpol egyre átfogóbb nyilvántartást vezet azokról, akiket „a nemzetközi bűnözők elitjéknént” tartanak számon. Az egy és fél millió kartotéklapon, több mint 700.000 személyes katalóglizáltak, név, személyleírás, jellemnyomat és fénykép alapján. Az Interpol ezenkívül rádióhálózatot tart fenn, amely 34 ország rendőrségével van kapcsolatban. Adását török, portugál, olasz, francia, német, angol és perzsa nyelven sugározza.

Az Interpol formálisan 1923-ban alapították Bécsben, 20 tagállammal. Egészen 1938-ig — az Anschlussig — működött, és csak a második világháború után alakult újjá Párizsban. Ma az Interpol elsősorban a kábítászersempészet, a bankjegyhamisítás, az emberkereskedelelem és mindennemű hamisítás ellen veszi fel a küzdelmet.

Az Interpol maga nem nyomoz, nem küld detektíveket a tett előkövetésének színhelyére. Fő célja a bűnüldözés és a kommunikációs eszközök, illetve az információk gyűjtése, ami lehetővé teszi, hogy a rendőrségek világszerte eredményesebben küzdjenek a nemzetközi bűnözés ellen. Az Interpolnak szigorúan tilos beavatkozni minden olyan esetben, amelynek a legkevesebb politikai, katonai, vallási, vagy faji színezete van. Ez a rendelkezés eleve kizárja, hogy politikai repülőgéprablások, vagy diplomaták elrablása ellen segítséget nyújtson. Biráói ezért gyakran azt állítják, hogy az Interpol nem egyéb „postahivatálnál”. Ezzel szemben, a párizsi központ kitart amellett, hogy tisztelősen kell tartania a tagországok szuverenitását, tehát minden ország maga dönti el, hogy a területén ártalmatlanná tett bűnözőt letartóztatja-e, vagy pedig kiadja. „Az Interpol olyan, mint az UNO, csak kicsikébb” — állapította meg egy amerikai rendőrtiszt. „Csak annyira lehet hatékony, amennyire tagjai ezt lehetővé teszik.”

A tények arról beszélnék, hogy egyre több ország veszi igénybe az Interpol segítségét. Amikor 1946-ban megszervezték a jelenlegi központot, mindössze 19 tagja volt. Ma Izrael is tagja az Interpolnak. A szocialista országok közül egy sem lépett be a szerve-

zethe. Az Interpol szerint a tagországok még mindig hiányosan jelentik a nemzetközi jellegű bűneseteket. A jelentett esetek száma mégis évről-évre növekszik: három évvel ezelőtt 5700, 1970-ben már 9200 esetet jelentettek, ebből 500 eset kábítászer-kereskedelelem, 2620 pénzhamisítás, 1620 pedig csalás volt. Az Interpol a többek között foglalkozik gyilkossági, autórablási és lánykereskedelmi esetekkel is. 1969-ben 452 bűnöző letartóztatásában segédkezett.

Az Interpol megállapítása szerint, a korszerű pénzhamisítás már nem „kisparosok”. A hamisítás korszerű iparvállalathoz hasonlítható. Öt évvel ezelőtt, például, világszerte 5,8 millió névértékű hamisított amerikai dollárt foglaltak le. 1970-ben a hamisított dollár értéke már elérte a 21,1 milliót. Az amerikai dollár a pénzhamisítók kedvence, nemcsak azért, mert a legtöbb országban szívesen vásárolják, hanem könnyebb előállítani a többi pénznemnél. Az Interpol egyébként gondos kartotékokat vezet a legkülönfélébb típusú, hamisított bankjegyekről, beleértve a náci által a második világháborúban hamisított angol fontot, amelyeket még a Bank of England szakértői sem ismertek fel. Az Interpol „Bankjegyhamisítványok és Hamisítványok” címmel képes katalógust is kiad, amelynek 5000 előfizetője van.

Az Interpol ezenkívül a jogi és műszaki problémákat illetően, kutatómunkát is végez és dokumentációt nyújt a hozzáférhető bűnüldöző szerveknek. Ez különösen a fejlődő országok szempontjából lényeges, amelyek továbbképzésre Párizsba küldik szakértőiket.

A szakértők túlnyomórészt franciák, csak tíz alkalmazott külföldi. Most arra törekednek, hogy egyre inkább nemzetközivé tegyék a szervezetet összetételében is. A működéséhez szükséges összeget a tagországok folyósítják a legnagyobbak évi hozzájárulása évi 48.000 dollár.

Eredményei ellenére, több alkalommal támadták az Interpol, hogy nem eléggé hatékony a munkája, különösen az igen kiterjedt hálózattal rendelkező kábítászersempészbándák ellen. Legutóbb a svéd rendőrség vezetője fordult az Interpolhoz rendkívüli intézkedéseket sürgetve, mert különben lehetetlen megfékezni a nemzetközi bűnözést. — Egy másik magasarangú rendőrtiszt azt követeli, hogy az Interpol határozottabban lépjen fel a nemzetközi törvényhozás összehangolása érdekében. „Nem elég felgöngyölíteni valamelyik országban egy kábítászerlancot, hiszen mindjárt egy másik lép a nyomába. Egyidejűleg kell lecsapni minden országban ezekre a bandákra, hogy eljussunk a kábítászer-utánpótlás forrásáig”. A tagországok azonban féltékenyen őrzik szuverenitásukat és így még hosszú időbe telik, amíg az Interpol valóban nemzetközi szervezetté lesz. De általános megállapítás szerint, az Interpol már így is igen hasznosan dolgozik.

ALEX MAY

GENGSZTEREK SZERETŐJE VOLTAM

RÉSZLETEK VIRGINIA HILL, AZ ALVILÁG KIRALYNOJÉNEK ÉLETÉBŐL

(Harmadik folytatás)

Juan Romeró egy kastélyszertű anyi házbán, a Sóljómfészekben lakott, ami egykor Rodolf Valentinóé, a némafilmek világhírű hősszerelméé volt. Hozzá költöztem, házában bőven volt hely. Hét álló éven át laktam a Sóljómfészekben, természetesen hosszabb-rövidebb megszakításokkal. Juan csak a barátom volt, semmi több. Ugy élt, mint egy milliómos. A ház csak háttérül szolgál nekünk. Juanról senki sem tudta, kiscsoda és hova való. Szerintem olasz gígoló lehetett, a nők imádták, s ő mindig kész volt rá, hogy az idősebb korosztálynak fogja a kacsóját, vagy sétáltassa őlehető. Rodolf Valentinó pompás házasságában aludt, ami tele volt gyertyával, keresztel és egyéb kegyzerekkel.

Juan a fejébe vette, hogy hölgyet farag belőlem. Ebbe azonban beletört a bicskája. — Reménytelen eset vagy — adta fel végül is. — Izséd, akár életről, akár férfiről van szó, több mint közönséges. Éppen Mexikóban jártam, amikor a japánok Pearl Harbournál tönkrevették flottánkat. A háború híre nagyon megrémített, fejevesztetten utaztam vissza az Egyesült Államokba. Ezenkívül Joe Adonistól és Ben Siegeltől is hírt kaptam, hogy hamarosan Kaliforniába érkeznek. Nem is sejtettem, milyen nagy lábon élek, s előre élveztem, hogy fogok majd feszíteni előttük.

Ugyanazzal a vonattal jöttek, mind a ketőjüket én vártam az állomáson. Amint hőtér Cabriollettemben megpillantották a néger sofőrt, a lélegzetük is elállt. A Sóljómfészekhez hajtottunk. A kastély vadregényes környezetben, mindentől távol állt, csupán egy keskeny ösvény vezetett hozzá. Udvarába egy kovácsoltvas kapun át lehetett bejutni. Az előtérben a főpülete állt, mögötte a vendégház. Csak csóválták a fejüket, amikor kocsink begördült az udvarba.

Tiszteletükre fél Hollywoodot meghívtam. Xavier Cugat, a rumbakirály és zenekara muzsikált, Carmen Miranda énekelt, Jimmy Durante zongorázott, Lana Turner és Tony de Marfo táncolt. Ott volt még Fran-chot Tone, Van Heflin, Bena Rotschild és az ördög tudja már, ki még.

Romanoff herceg is, aki szintén aznap rendezett fogadást a domb tővében lévő villa-

ában, megjelent vendégeivel együtt. Egyik vendége titokzatosan félrehúzott. — Tudja, hogy gengszterek vannak a házában? — kérdezte óvatosan suttogva.

Válat vontam, mint aki számára ez természetesen dolog. De ettől kezdve, miután két közismert gengszter társaságában láttam, mindenki biztosra vette, hogy pénzem is az alvilágtól származik. De engem igazán nem izgatott, mit gondolnak az emberek. A két gengszter senkit sem riasztott vissza, mi több, csak növelték népszerűségemet.

Ben Siegelnek hatalmas sikere volt a hölgyeknél. Nem is csoda, igazán jóvágsu fér-

BEN SIEGEL

fi volt. Egy nő — egy befolyásos férfi felesége — pedig Joe Adonisba esett bele. Folyton félrehúzza egy sarokba, és fogdos-ta, tapogatta. Combja alá helyezte a kezét, majd ujjai mintegy véletlenül felcsúsztak a nadrágján. Életemben először láttam Joe Adonist zavarban. A férjnek persze nem tett a dolog.

Hozzám lépett, s megkért, tegyek valamit.

— Sajnálom, uram, de a hölgy az ön felesége — válaszoltam —, s igazán semmi jogom arra, hogy közbelepjek. Ez az ön dölga.

— Egyáltalán ki az a férfi? — kérdezte a férj.

— Joe Adonis, a leghírhedtebb New York-i gengszter.

— Te jószág Isten! — riadt meg a szerencsétlen. — Akkor csak hagyja őket, csináljanak, amit akarnak.

Joe később az utolsó vacsorának minősítette az estét, s megtiltotta, hogy a jövőben ilyen fényes fogadásokat rendezek. — Nem szerettem a felütését.

Ben Siegelnek akkoriban már saját lakása volt Los Angelesben. Wendy Barrie filmszínésznővel járt jegyben, viszonya volt Di Frasso grófnővel, de feleségétől még nem vált el.

Ben Siegel nem volt olyan, mint a többi gengszter. Például csakis a Reader s Digestet olvasta, ennek is Vizsgálja meg szókincsét című rovatát.

Noha éppen elég baja lehetett, egy reggel, miután Adonis elutazott tőlem New Yorkba, rehlívott:

— Látni szeretném, — recsegte boríz hangon a telefonba. — Meg kell már mondanom, mennyire szeretem.

Nem sokkal később el is jött. Még feküdtem. Nehezen forgó nyelvvel motyogni kezdett.

A rendőrség véleménye szerint Ben Siegelnek 12 ember halála szárad a lelkén, 1946 augusztusában mégis egy gyönyörűséges szerelmi költeménylél köszöntötte fel Virginiaát 30. születésnapja alkalmából.

Amíg Ben Siegel meg nem ismertem, mindig én uralkodtam a férfiak fölött. Most egy csapásra megváltozott a helyzet. Például szokásom volt, hogy késő délelőtti heverészek az ágyban. Ben azonban mindig már reggel harkor fölkel, bekapcsolta a rádiót, és harsány hangon keltegetni kezdett: „Ugrás, kicsi, ki az ágyból, táncolj egyet velem!” Aztán megfürdött, felöltözködött, csókol, ismételtlen biztosított szerelméről, visszatüdőgt az ágyba, még egyszer végigtapogatott, és eltávozott. A nap minden órájában tudtam, hol találhatom meg.

Ő volt a legzisztább, legápoltság és legcsinosabb férfi, akit ismertem. Minden reggel fodrász járt hozzá, hogy megfésülje. — Néha igazán irigylek benneteket nőket — mondta egyszer —, hiszen annyi kellemes dolog van, amiben kedveteket lelhetek. (Folytatás a jövő keddi számunkban)

A HETI SZIDRA

-BÁLÁK-

És Bálák... Moáb királya... követeket küldött Bileámhoz... hogy hívják el őt, mondván: Ime egy nép jött ki Egyiptomból, ime ő befödi a föld színeit és velem szemben tanýázik. Most pedig jár, kérlek, átkozd meg nekem ezt a népet, mert hatalmasabb, mint én; talán így erősebb leszek, úgyhogy megverhetem őt és kiűzhetem az országból. Mert tudom, hogy akit te megáldasz, az áldott és akit megátkozol, az átkozott lesz.

(B'midbar 22, 3, 6)

Gondolatébresztő, különös történet. Bileám, a nemzetközi varázslót felkértek, hogy átkozza meg a zsidó népet, a végén pedig megáldotta. Az egyiptomi kivonuláson kívül az egész Szentírásban nincs még egy olyan esemény, amelyhez állandóan visszatérnek, amely buvátpatak módjára minduntalan felbukkan. „Népmé! Emlékezzél, mit telt a Bálák, Moáb királya és mit felelt neki Bileám!” — kántálta Michá proféta úgy a saját, mint a későbbi nemzedékek füllebe.

Mindazok a források, amelyek érintik az eseményt, úgy vélik, hogy Bálák terve egyike a leggonoszabb merényleteknek, amelyek embertől a zsidó nép ellen valaha is el akart követni. A végén a dolog jóra fordult, mert a tervezett átok — áldássá változott. Ugy tünik, hogy a Szentírás megítélése szerint az átok leküzdése nagyobb győzelemnek számít, mint a csatáeron elért eredmény. Első nagy katonai győzelmét a zsidó nép Szichon és Og királyok fölött aratta, de a döntő csata mégis Moáb békés lakáin dőlt el. Nem a kard hozta meg a döntést, hanem az emberi szó.

Nem akarunk most az áldás és az átok metafizikai elemzésében elmerülni, elég, ha megállapítjuk: az áldás és az átok jelentős helyet foglal el a Tórában. Már abban a pillanatban, amikor az Örökkévaló megparancsolta Ábrahámnak, hogy hagyja ott szülőföldjét és atyái házáat és menjen abba az országba, amelyet majd az Örökkévaló mutat neki, nyomban hozzátesszi: „És nagy néppé teszed téged, megáldalak és nagyvárosokat neveldek, és te légy áldott. Megáldom, aki téged áld és megátkozom, aki téged átkoz, és benned legyen áldott a föld minden nemzetségé.”

Az Örökkévaló ígérete az a kitűnő fedeztető váltó, amelyet az esedéks napján kifizetnek — de addig rengeteg veszély leselkedik a népre. Mert olyan tényezők is akadnak, amelyek el akarják átkozni, és a két ellentétes erőből születik meg a drámai feszültség. Az áldás és az átok ugy kísér bennünket, mint az a legendabéli két angyal, aki pntek este, a templomból jövet, hazakíséri a zsidó embert. A jó angyal hozza az áldást, a rossz angyal az átkot. A legenda pedig meg hozza az átkot az egyik angyal győzelmeskedik, a másik kénytelen áment mondani utána. Ebben az esetben, ha például a jó angyal győzelmeskedett, ez nem csupán a jó angyal áldását jelenti, hanem a rossz angyal ámentjének révén az áldás meg gyarapodott.

Mind ezek alapján azt látjuk, hogy Bálák tervének reális alapja volt. Kitapintotta a

zsidóság Achilles-sarkát. Az átok fegyvere sokkal nagyobb veszélyt jelentett, mint a dárda és a harci kocsi. Az adott pillanatban azonban feltört az áldás forrásai, és a szembenálló erők kénytelenek voltak tétet hajtani és áment mondani.

Bileám egyszemélyben volt a jó angyal és a rossz angyal, így az ő saját lelkében győzelmeskedett az áldás az átok fölött.

*

Az elbeszélésben rengeteg az ellentmondás, ezért nem csoda, hogy évezredek óta foglalkoztatja a magyarázókat. Látjuk Bileám ingadozását. Az egyik oldalon szeretne ünnepeztetni a zsidókat, a fejedelmi honorárium iránt sem közömbös, azzal is tisztában van, hogy egy ilyen akció jelentős mértékben növelné hírnevét és tekintélyét — de ugyanakkor **televan aggodalommal.** Mit mond a küldötteknek? „És Bileám felelt és mondta Bálák szolgálóinak: Ha Bálák nekem adná házat tele csüsttel és arannyal, nem szeghetném meg az Örökkévaló parancsát, hogy tegyek többet vagy kevesebbet”. Ami más szavakkal azt jelenti: az isteni akarat ellen semmit sem tehetek. És mit mondott neki az Örökkévaló az első megnyilatkozásánál? „És mondta Isten Bileámnak: Ne menj velük, ne átkozd meg a népet, mert áldott az”.

Bálák azonban megszállottként ragaszkodik tervéhez. Ujabb küldöttségeket meneszti, egyre keveset ad az ajánlatokat, a végén Bileám beadja a derekát és utnak indul. Itt érkezünk el Bileám történetének legismertebb epizódjához — a beszélő számar **jelenetéhez.** Isten úgy intézi, hogy a néma állapot szemrehányást tesz az embernek vakasága és makacsága miatt. Sok magyarázó szó szerint vette ezeket a leírásokat, de körülbelül ezer évvel ezelőtt a szószertini értelmezés helyett adott más magyarázatokat is. Így például Rámbám a beszélő számar jelenetét éjjeli látomásnak tekinti. Eszerint a leírás a pogány proféta tudat alatti harcát eseteli. Az angyal és a beszélő számar álomlátása csak egy további intelem Bileámnak, hogy ne hagyja magát kapzsiságára által rávenni Isten parancsának a megszegésére.

Már-már úgy tünik, hogy Bálák elérte a célját. Bileám hajlandó menni, de nem kifejezetten azért, hogy átkozzon, hanem, hogy „**elmondja azokat az igéket, amelyeket Isten tesz majd a szájába.**” S miután elérkeztek a dombtetőre, a szemtanúi voltak annak a hatalmas drámanak, amelyet a Tóra lakonikus rövidséggel mond el.

*

„És előadta (Bileám) példázatát és mondta: Árámból hozott engem Bálák, Moáb királya, Kelet hegyeiről, jer, átkozd meg nekem Jákobot, jer, szidjad Izráelt. Hogyan átkoztam meg azt, akit nem átkozt meg Isten és hogyan káromoltam azt, akit nem káromolt az Örökkévaló? Mert a szirtsek csúcáról látom őt és a dombokról szemlélem őt; ime, ez egy olyan nép, amely külön lakik és a nemzetek közé nem számítja magát.”

Am **Frádád jiskon...** Ez a zsidó nép sorsa, történelmi rendeltetése. Egy nép, amely külön lakik és a nemzetek közé nem számítja magát. Izráel mindig egyedülálló nép volt, amely el volt különítve és meg

volt különbözve más népektől vallási és erkölcsi törvényei által és azzal, hogy az isteni cél eszközül választott ki. Nem könnyű sors, az is kétséges, vajon az ilyen sors egyáltalán áldásnak tekinthető-e. Viszont ez csak átmeneti helyzet, mert az igazság jövő ezé az eiszigetelt népe. A pogány proféta is ezt a sorsot kívánja saját magának: „**Hadd haljon meg lelkem az igazak halálával és olyan legyen maradékom, mint az övé!**”

Bileám azt látja, hogy a zsidó nép szoros kapcsolatban van az Örökkévalóval, ezért kárpótolja a népek közötti elszigeteltségéért. Ezt az egyedülálló kapcsolatot így jellemzi: „Nem szemléltet hamisítást Jákobnak és nem látott bajt Izráelben; az Örökkévaló, az ő Isten vele van és a király riadó szava közöttük van.”

Az első két beszéd meglepetésként hatott magára Bileámra is. A készülődés idején még nem tudta, merre fog sodródni. A második beszéd után azonban tudja, hogy ezerszöke lett az Örökkévaló akaratának. Ezért harmadik beszédét már profétai bizalommal nyitja meg: „A férfi, a nyitott szemű férfit mondja: **Ő mondja, aki Isten szavait hallja, aki a Mindenható látomását látja, lebo-**

A KALIFORNIAI BRANDEIS INTÉZET

AHOL JOBB ZSIDÓKAT ÉS JOBB POLGÁROKAT NEVELNEK

Mint minden más reggel, a tábor napfelkeltevel ébredt. Ma azonban péntek van, különleges nap. A gyermekek, a fiatal középiskolások és az idősebb felnőttek között érelyel látanak munkát. Felmosás a padlókat, fehérneműt váltanak, elkészítik az étel másnapra. A rögtönzött kultúrteremből, amely eredetileg csűr volt, zsinagóga lesz.

Ott gyülekeznek valamennyien este 7 órakor: a lányok fehér ruhában, a fiúk fehér ingben, fejükön a hagyományos kapulivel. Két ezüst menora lángra világít egy báronyalny terített asztalon. Kék „örökfény” pislog a frigszekrény fölött, amely a Tórárt őrzi. A kántor, szakállas fiatalember, szótárat énekel és a gyülekezet heberül válaszol. Az istentisztelet végén az ájtatoskodók átkarolják egymást, kört alkotnak, énekelnek és táncolnak. Aztán feloszik a kör, csókokat köszöntik egymást és sábat sálomót kívánnak. A szent nap kezdetét vette.

Egy izraeli kibuc? Földrajzilag a környezet arra emlékeztet: napsütötte dombok, fenyő ciprus és eukaliptusz-fák. Valójában a színelv félvilágny távolságra van a gállai tájról, amelyre hasonlít, a kaliforniai Santa Susana hegyes lábánál, 40 mérföldnyire és szaknyugatra Los Angeles városától. Valójában a buzgó ájtatoskodók többsége egyszerű amerikai zsidó fiatal, a világi kultúra gyermekei. Olyan otthonokból jönnek, ahol a héber ugyszólván ismeretlen fogalom, az a szombatot csak tessék-lássék tartják tiszteletben — ha ugyan egyáltalán — és ahol a kóser konyha már csak félig-meddig elfelejtett hagyomány, amelyet néha a pézsi chái ünnepek alkalmából újítanak fel.

Eppen ez az oka, amiért ezek a fiatalok főmegessen keressik fel a Brandeis Intézetet, ezt az egyedülálló amerikai intézményt, amelynek az a célja, hogy a világi zsidókból jobb zsidókat és jobb polgárokat neveljen. Az intézet a múlt héten nyitotta meg 31. nyári táborát és első szakmájában mintegy 500 amerikai zsidó fiatal részesül most, nyolc héten keresztül, az ugynevezett Brandeis-kezelésben.

KOOPERATÍV ÉLETFORMA

A Brandeis Intézet nem tartozik a hasonló nevű egyetemen, jöhet az intézetet is a néhai Louis B. Brandeis főbíróról neveztek el, aki annak idején lelkesen támogatta a kezdeményezést. Az intézet éltező lelke három évvel ezelőtt egy ürge, fehér hajú, Ben Gurionra emlékeztető ember, Siomo Bardin, aki nemrég töltötte be 72. életévét. Bardin Ukrajnában született, 1919-ben Palesztinába vándorolt ki, aktív résztvett egy hal-fai ipariskola megalapításában, majd pedagógiai tanulmányokat folytatott az Egyesült Államokban és megszerezte diplomáját a Columbia Egyetemen.

Nyegen évvel ezelőtt, egy dániai látogatása során, Bardinra nagy benyomást tett az ottani középiskolák kulturtevékenysége. Megtudta, hogy a dánok ennek révén gátolták meg az ország elnémetesítését, amelyet Bismarck kísérelt meg a 19. század végén. Tették ezt a dán népi kultúra felélesztésével, a mezőgazdasági munka szeretetével és egyidejűleg az intellektuális légkör lelkes ápolásával. Bardin magáéva tette ezt a koncepciót, megerősítette a kibuci ideállal, amely a kooperatív életformán alapul és kibővítette az amerikai nyári táborok korszerű, összkomfortos kellékeivel.

Az intézetet manapság főleg középiskolások és egyetemisták látogatják, akik általában 4, vagy 8 hétig maradnak a táborban. A 4-hetes tartózkodás ára 275 dollár, amely összeg a köznevelésnek csupán egyharmadát teszi ki. A deficitet adományokkal fedezi. A fiatal korosztály (8-16 évig) az Áionim telepen táborozik. Az idősebbek egyrésze csupán a weekendeket tölti a táborban. Az intézetben számos országos nevű színész vendégszerepel, továbbá egyetemi tanárok,

ruha és nyílt szemekkel. Itt tör ki belőle a lelkesedés: „Mily szépek a te sátraid, Jákob, a te hajlékod, Izráel!” A pogány proféta képtelen uralkodni magán, annyira el van ragadtatva a zsidó táborok és otthonok harmonikus, békés rendjétől, az illülük boldogság és nyugalom képétől.

Ezek a szavak kísérik bennünket történelmi utunkon. Az egyik oldalon a családi élet jelképét látjuk bennük, a másik oldalon a „sátrak” a „Tóra sátraira” vonatkoznak. Bölcsseink szerint (Szanhedrin 105b) Bileám lelki szemei előtt megjelentek az iskolák és zsinagógák, amelyek mindenkor Izráel szellemi erejének forrásai lesznek, ezért is rajzoljuk rá ezeket a szavakat ősidők óta zsinagógáink homlokzatára.

Idestova 3500 év telt el a sivatagi vándorlás óta, közben a világ képe a felismerhetetlenségig megváltozott, ellenségeink azonban ma is alkalmazkazzak velünk szemben a Bálák-féle taktikát. Amit nem tudnak behozni fegyveres erővel, azt rágalommal és áttokkal akarják elérni. A zsidósággal szemben minden eszköz megengedett. Még attól sem riadnak vissza, hogy gyakran nevésséssé váljanak. A minap ekológiai (környezettudomány)

AHOL JOBB ZSIDÓKAT ÉS JOBB POLGÁROKAT NEVELNEK

filozófusok és írók, mint például Eli Wiessel, — tartanak előadásokat.

SZIGORU FEGYELEM

A táborban szigorú fegyelmet uralkodik: a napirend rendkívül szűfolt. Reggel fél 7 és délelőtti 11 óra között a tanteremben héber lecké, vallásos oktatás, dráma, zsidó zene és néptáncok, kerti munka, konyhai szolgáltat és egyéb tábor körüli teendők szerepelnek. Jóllehet a tábor szigoruan ügyel a kóser konyhára és a szombat betartására, nem köti magát a judaizmus valamelyik különleges irányzatához és szívesen fogad ortodox, konzervatív, vagy reform zsidókat egyaránt. ÉS természetes módon zsidókat is, akik nem tartoznak semmiféle hitközségi irányzathoz.

„Itt megmondják az emberek, hogy mit csinálnak, de azt soha, hogy mit gondoljon”, — mondja a tábor egyik résztvevője. „Itt nincs semmiféle dogma. Az előadók ismerik nézetüket és mi szabadon elfogadhatjuk, vagy elvethetjük azokat.”

A megerőltető elfoglaltság ellenére Bardin büszkén mutat rá a tényre, hogy a hater ez egyetemista közül, akik ezideig résztvettek a Brandeis tanfolyamain, különböző fegyelmi kihágásokért mindössze csak hetet küldtek haza. „Bardin szereti a tanítványait, úgy hánik velük, mint egy zsidó nagyapa, és egész lényéből a judaizmus boldogsága fakad”, — mondja egy floridai egyetemista lány.

„A judaizmus valójában az emberi boldogság vallása” — magyarázza Bardin — „de lényéből a judaizmus boldogsága fakad” — a fiatalok nem tudnak erről, mert manapság sem családjukban, sem templomaikban nem nevelik őket az élet szeretetére. Ehelyett folyton leckéztetik őket. En azt akarom, hogy ismerjék meg a földet, a faleveleket, az élő növények titkait. Aztán jöhetnek az előadók.”

Bardin egyébként most egy zsidó elemi iskola létesítését tervezi, amelyet egy nyolcezer dunámos területen építenek fel és amelyben előreláthatólag 1972 őszén kezdik meg az oktatást. Az iskola nyitva lesz zsidók és nemzsidók számára egyaránt, és a szegényes tanulóik részére ösztöndíj-alapokról gondoskodtak. A héber nyelv kötelező tantárgy lesz a nemzsidó tanulóik számára is. A hangsúlyt — mondja Bardin, a zsidó kultúrúra fektetik éppen úgy, ahogyan azt a nyári táborokban tesszük, mert zsidó kultúrális azonoságunk a jó polgárság alapköve.

„Ahhoz, hogy jó amerikaiak legyünk — és itt Bardin a néhai Brandeis főbíróit idézi — elsősorban jobb zsidóknak kell lennünk.”

(Time)

kongresszus volt Moszkvában és a lapjelentések szerint az egyik „tudós” szenzációs bejelentést tett. „Mózes volt az — mondta az illető —, aki a történelem során első ízben beszenyezte a környéket, amikor a Nilus vizét vérré változtatta. A második vétséget ugyancsak zsidó követte el, Józsuá szentélyében, aki olyan zajt csinált, hogy Jericho falai leomlottak...”

A Kreml átok-akciója igénybe veszi a modern hírközlési technika vívmányait és célja: A ZSIDÓSÁG DISZKREDITÁLÁSA. A hádjárat egyformán folyik ugy Oroszországban, mint a külföldi országokban. Ahol szükségét érzi (így például a nyugati haloldalnál) éles határvonalat húz zsidók és cionisták között, nehogy rá lehessen olvasni az antiszemitizmus bűnét, viszont ahol erre nincs szükség, az egész népet egy kalap alá veszi.

A nyugati országokban működő szovjet diplomáciai missziók utóbb kiadványaikban azt igyekeznek bizonyítani, hogy az antiszemitizmus fokozása — horríble dictu! — cionista érdek. „Szükségük van az antiszemitizmura — írják —, mert a környező népek gyűlölete alijjára készíti a zsidókat és így végeredményben a cionisták malmára hajtja a vizet”. Azt igyekeznek „bizonyítani”, hogy a cionisták együttműködtek Hitlerrel, megállapodást kötöttek a zsidó ifjak átkepzésére vonatkozólag. Csak az ilyen átkepzés után engedték őket alijján. A harmincas évek német alijjára ennek az egyezménynek az eredménye.

A római szovjet nagykövetség közlének legújabb számban az egyik cikkirő azt az állítólagos mély kapcsolatot taglalja, amelyet a cionisták látnak a zsidó nép és Izráel országa között. A cikkirő szerint ez az állítás minden alapot nélkülöz.

„Kezdjük ott — írja —, hogy Erec Jiszrael em a zsidók, hanem a kanaánitáké. Másodszor, a zsidók már az ősidőkben is szétválasztásban élők kereskedő-csoportokból vödtek össze (a „jehudi” szó heberben „kereskedő” jelent). Gyakorlatilag a cionisták hajlandók lettek volna a világ bármely részén felállítani államukat, csakhogy választalat e. melhessenek a zsidó munkásság és a világ többi dolgozóit között. A cionizmus szüntelenül a marki tanok ellen küzd.”

Magában Oroszországban a legféltlenebb anticionista propaganda a Vörös Hadsereg folyik. Ott úgy állítják be Izráelt, mint a fasizmus közelkeleti bástyáját. Az izraeli táborok (így magyarázzák a politrukok) a hatnapos háborúval kapcsolatban Blitzkriegről beszélnek, és valóban: az izraeli hadsereg taktikája ebben a háboruban nagymértékben hasonlított a fasiszta német hadsereg taktikájához.

A Vörös Hadsereg tulajdonképpen az egyenruhás orosz ifjúság. Ezúj nem nehéz elképzelni, milyen helyzetben van az a zsidó fiatalember, aki példának okáért, orosz tankegységmel szolgál. Nehéz ugyanis elvágni attól az orosz futól, aki állandóan olvasás és hallja, hogy Izráel fasiszta ország, amelyet bünszövetkezet irányít, s az izraeli hadsereg fasiszta haderő, — nehézt tehát elvágni tőle, hogy különbözőleg tegeyen zsidó és izraeli között. Amennyiben az orosz katonai jóindulat és becsületet, legfeljebb megkérdezhetik zsidó bajtársát: egyéért-e ebben a tekintetben a politrukkal, vagy sem.

Az orosz hadseregben folyó agymosás antiszemita érzelmeket ébreszt a nem-zsidó ifjúság körében, míg a zsidó ifjúságot arra készítik, hogy védelmi pozícióba helyezkedjen. A zsidó ifju érdeklődni kezd Izráel iránt, mert meg akar győződni arról, hogy Izráelben nem fasiszta rendszer uralkodik és az izraeli hadsereg nem fasiszta hadsereg. A zsidó ifju érdeklődni kezd népünk multja iránt és egy szép napon rájön arra, hogy az ő jövője nem Oroszországban van, ahol származása miatt fasiszta-gyanus, hanem Izráelben. Más szavakkal: az Izráelt gyalogzó újságírók, könyvek, szónoklatok, előadások, karikatúrák, egy szóval az egész cionista-ellenes propaganda, amely Izráelt szidja, átkozza, gyalazza — végeredményben a cionista propaganda ügyét szolgálja.

Itt is megismétlődik a Bileámmal kapcsolatos bibliai csoda: az Örökkévaló a gonosz Bileámok átkát áldássá változtatja.

Fuchs Mór מ'ר'F nagyváradi főrabbi halálának hatvanadik évfordulójára

Kevesen vannak már életben azok közül, akik ismerték és láthatták. Gyerekkorban voltam, amikor a közelében lehettem és mindig éreztem, hogy kiváltságos ajándék, amiben részem van. Hittem és éreztem, hogy az emberi nagyság, szellem és bölcsesség jelenségeinek tanúja vagyok. Azóta a valóság is már legendának tünik, — de én tudom, hogy hatvan évvel ezelőt egy kivételes ember tavozott a földi élők sorából.

Harcosa volt a zsidóság szent értékeinek. Az emberszeretet és az igazság védelmezője és küzdője volt. Sikra-szállt a gyengéik és elesettek jogáért. A mindennapi létért küzdő zsidó kisember védelmezője volt. Szent hittel vetette magát minden igaz ügy érdekében és minden jogtalanság ellen.

rejtöttét. Fuchs Mór nemes jellege nevével hatással volt hitközsége számos kiváló emberére.

Hitszónoklatának híre volt és közéleti szereplésében szellem és jellem, valamint önérzetes bátor magatartása jellemezte. A puritánságot és szívjóságot saját személyénél kezdte és ez is volt nagy hatásának magyarázata.

Boldogok, akik ismerték és közelében lehettek az embernek, aki egyike volt a zsidóság nagyjainak.

Szellemi hagyatékát egyik tudós unokája rendezte sajtó alá. Nagy műve, a „JADÁ RAMÁ” ott található minden tálim-dhám könyvtárványán.

A rámei Weizmann lakóegységben 300 két lakásos házat építenek előregyártott elemekből és teljesen újszerű kivitelezéssel. A lakó sokban új olék és arra jogosult vátki részou: kapnak elhelyezést.

ZENEÉLET

FILHARMONIKUS ZENEKAR

12-ik bérleti sorozat. Vezényel: Zubin Mehta
Műsoron: Brahms 3-ik szimfónia; Haydn „Divertimento” (Symphonie Concertante); Respighi „Róma fenyői”

Minden jó, ha jó a vége. S a vége nagyon jó, sőt kitünő volt, teljes kárpótlást nyújtva a megnyitót, Mehta által tragikusan félreértett, félremagyarázott, zavarosan nyugtalan Brahms szimfóniájáért.

Mesterünk elejétől végéig idegenül állott Brahms stílusával szemben, s még az oly mélyen romantikus andante-román fuvós-téma is bele-belesüppedt a kísérletbe. Harcias indulás-részletek az allegro-fináleban inkább a karmester zavarának, mintsem temperamentumának voltak tulajdoníthatók. — Brahms nehéz kenyerének, aki soha ilyesfajta kenyéren nem táplálkozott...

Annál tünetesebb volt Haydn — itt „Symphonie concertante”-nak nevezett és indokolatlanul Op. 84 (?)-nek jelzett első divertimentója, állítólag 1792-ből, koncertál hegedű, fagott, oboa, cselló és zene-karra írva: sziporkázóan szellemes ötlettel, szünettel humorral megírva. A négy koncertáló hangszer kis szólószámmal, inkább mint kvartett áll a zenekarral szemben. Gyönyörű a lassú tétel, egy „szentiványi” notturno, az éjszaka ezer kis titkának, tünetmenének, varázsanak minden bájjával és csodájával. Tuláradó jókedv sugárzik a zárótételből.

Hogy a négy szólista közül a hegedűt (nánk a kiváló Menechem Breuerrel) részesíti előnyben, az a hosszú Esterházi-tartózkodás hatását mutatja. A mű előadása remek volt s a zenekar négy tagja, Breueren kívül, Mordechaj Rechten (fagott), Szmicha Heled (cselló) és Eliáhu Thomer (oboa) kitünő játéka mellett, Mehta nem kevésbé tündökölt könnyed, virtuózan szellemes, kedélyes beállítással.

Zenekarunk legjobb oldaláról mutarkozott be, s vele együtt Zubin Mehta is, Respighi antikizáló olasz szimfonikus költeményével, „Pini di Roma”-val, melynek mind-négy tétele gazdag alkalmat nyújtott, ugy a zenekar kiváló fuvósainak, mint Mehta nagy tehetségének bemutatására. Mehta ugy a poétikus festői részletekben mint a hatalmas erővel felfokozott befejezésben, s általában minden nagy fokozásban, a crescendo-kban a zenekarból a maximumot hozta ki.

Ha ezt a két utóbbi művet viszi a zenekar külföldi útjára, bizonyára épp oly kitünően lelkes fogadtatásban részesül majd, mint a mostani koncert után. De a legfőbb sikert mégis a négy zenekari szólista — és velük Mehta aratta.

A Filharmonikusok nyári külföldi turnéját Salzburgban nyitják meg augusztus 26-án, majd három koncertet Edingburghban, utána három (Mehta, Krips és Kertész által vezényelve) Luzernben adnak. Két olasz fesztiválon, Veronában és Velencében is szerepel a zenekar, majd a Berlini Zenei Heteket nyitja meg szeptember 12-én. A zenekar fesztivál-turnéját Belgiumban folytatja, Brüsszelben és Ghentben adandó koncertjeivel. Közben Londonban diszhangverseny Arthur Rubinsteinel. A gazdag utiprogramot nagy német turné fejezi be: Bonn, Stuttgart, München, Essen és Hamburggal, szeptember végén.

Tel-Aviv Városi Zenekar

Ambiciózus, szép és változatos műsort állított össze utolsó hangversenyére a Bét Les-sinben a zenekar vezető-karmestere, André Székely: Albinoni rövid, jólhangzó szonátáját, Haendel F-Dur-organaversenét — tangó-harmonikával, Verdi Traviata-előjátékát és Mozart „Symphonie Concertante”-ját hegedű- és brácsa-szólvál. Amilyen szokatlan, sőt merész kísérlet volt egy Haendel organaversenyt — akkordeonnal előadni, kivitelezésben igazolta a kísérletet: sem a zongora, sem a csembaló rövidleletű hangja nem képes az orgonának — elméletileg — végtelez tartamú hangját helyettesíteni, csak a harmonika. S ha a póthangszert nem is rendelkezik az orgona gazdag regisztereivel, főképp a lassú tételben szép, telt hanghatások idézik fel az eredetnek hangképét. S a turgu-muresi születésű, múlt évben bevándorolt Farkas Péter, (25), aki négy évig Németországban tanulta ki, nagy készséggel és jó érzékkel, az akkordeon művészetét, sikerrel mutatókhoz be vele. Nagyon szép volt Székely zenekari kísérlete is, különösen a hegedűk tömör, meleg csengése tünt fel benne.

Nemes, előkelő Mozart-stílust képviselt Alexander Tál a kettős-versenyben, brácsa-kollegája, a nem kevésbé jó muzikus Zeév Steinberg hangszerre kissé vaskosan hangzott a kis teremben. A fuvósokkal bővült zenekar nagy odaadással követte André Székely lendületes és lelkes utmutatásait.

Ária- és dalest

A budapesti Zeneművészeti Főiskola ok-

levele értékes ajánlólevél minden művész számára, és az 1957 óta Londonban élő és működő Seiner Katinka (szoprán), aki új hazájában több fesztiválon, rádió- és nyilvános koncerteken aratott sikereket, a tel-avivi ZOA termében adott bemutatkozó hangversenyével „nosztrifikálta” az izraeli közönség előtt is diplomáját.

Mindenekelőtt — bájos megjelenésén kívül — hangjának rendkívül könnyedén lebegő, nemesen csengő magasságával tűnik

LONDONI NAPLO

Aki a Hágáná oldalán harcolt hetven éves korában

Írta: ERDŐHAZI HUGO

Ekkor határozta el, ebben a pogromtól véres odesszai tavaszban, 1910-ben, hogy életének egyik nemzeti célja lesz a zsidók megsegítése.

Akkor még nem sejtette, hogy hét év múlva törekvéseinek valóra váltására alkalma adódik. — 1917-ben az ezredes a Közép-Keletre érkezett az angol titkos szolgálat tagjaként és kapcsolatba került Aharon Aharonsonnal és társaival, akik a szövetségesek számára gyakorolták a hírszerzésnek kockázatmentes mesterségét. 1917 vége felé, ezt írta naplójába:

„A zsidót, bár kicsi a hangja, szelíd a viselkedése, a végén meg fogják hallani és törekvései sikerre fognak vezetni. Az arab kürtölni és üvölni fog... de örökké a Kelet lakója marad, dajkája mulataltalan ideákat, célokat és nem látva tovább Mohammed szükkeltörvényeinél”.

Az ezredes akkor már nem az odesszai gettó védetelen zsidóival találkozott, hanem azokkal a hősi bevándorlókkal, akik maláriával, vízhányással, koldus szegénységgel viaskodva, elvetették az ősi otthon szivati homokjába a jövőző Zsidó Állam alapjait. Elhatározta, — latba veti befolyását, hogy segítsen Palesztina zsidóinak. 1918-ban találkozott Arthur Balfourral és a Zsidó Nemzeti Otthonról tanácskozott vele. 1919-ben elhagyta a katonaságot, és a fegyvert politikai munkával váltotta fel. Az 1919-es párizsi béke-konferencián alkalmából, szoros kapcsolatba került az arabiai Lawrence-vel — a zsidó ügy érdekében megszerezte a dél-afrikai Smuts generális támogatását, Venizelos görög miniszterelnök rokonszenvét és órákat töltött Fejszál emir társaságában, nem minden eredmény nélkül...

Milyen izgalmas most feleleveníteni ezeket az eseményeket, amelyek szinte elre mutatnak az elkövetkező évtizedekbe... Az ezredes ugyanis elkészített egy memorandumot a békekonferencia alkalmából Lloyd George akkori miniszterelnöknek, amelyben sürgette, hogy az angol hadsereg anektálja Szináj déli részét. Amikor azután Meinertzhagen 1919-ben Palesztinába érkezett, minden erővel meg akarta győzni a legendás Allenby generális, hogy szállják meg Szináj déli részét. Ha ezt elfordítjuk a mai politikai-katonai problémák nyelvére, nem árthat kihozni, hogy 1919-ben a nemzetközi törvények értelmében, Dél-Szináj nem tartozott Egyiptomhoz. Hősünk pontosan tudta, hogy ennek a területnek meghódítása, illetve tulajdonba vétele, meg-

DÁN DALMAT:

A Z I D Ó G É P

Tudom, hogy emberi gyengeség, sőt kifejezetten marhaság, de szeretek sétálgatni a jaffai bolhapiacra. Lehet itt kapni régi mozsarat, vadonatúj papagáj-kalitkát, viseltes rakéta-pisztolyt, orientális papucst, rézkancsot, trachomát, — szóval az élet leglényesebb dolgait. A megtépzott gramofonlemez és teafőzők között használt háziasszonyok kutatnak mecseje után. S az árusok minden turistában amerikai milliómost sejtnek, de azért a portéka árát különösebb nehézség nélkül le lehet alkudni 8000 fontról 26 agóra-ra. Csupán kiabálni kell és sírni, vagy átkozódni, továbbá tépni a szakállunkat, ha van.

Nos, midőn a térség eme megkapó színpadon bókoltáztam a minap, az egyik bódében egy furcsa szerkezetre lettem figyelmes. Gyanus átmenetet képezett egy National-kassza és egy villamosszék között.

— Hát ez meg micsoda? — kérdeztem a tulaját.
— Nem látja? Időgép!
— Mi a fene! Es hogy került magához?
— Hagyatékából vásároltam. Valami öreg nyugdíjas fabrikáló össze H.G. Wells, az ismert jiddis író regénye alapján. Az öreg nagy idealista volt és a találmányát felajánlotta az egyik hisztadruvi vállalatnak, de azután nem bírta kivárni a tárgyalások végét és inkább meghalt. Az örökösök pedig átpasszolták nekem az időgépet, mert kellett a hely az erkélyen a mosógépnek.
— És hogy — hogy még nem adta el?
— Az emberek azt mondják, hogy nincs idejük az ilyesmire. Pedig igazán jó állapotban van. És tulajdonképpen nem is kérték érte sokat...
— Működik?
— A zsidó hangja maga volt a megtérsült sértődöttség:
— Csak nem képzeli rólam, hogy be akarok bővízni valakit?
— Hová gondol! De, ha megengedi, azért előbb mégis kipróbálom. Esetleg érdekel a dolog. Hogyan kell beindítani?
A tulaj ráültetett a kates tisztaságu székekre és megmutatta, hogyan kell kezelni a gombokat, meg a kallantulykat.
Megrántottam az indítókart. Egyszerre eltűnt a jaffai bolhapiac és én száguldani kezdtem visszafelé az időben.
... A kolera ismét felütötte a fejét Chevronban...
... Megérkezett az első Jumbo-Jet...
Zavargások a tel-avivi Hatikva negyedben...
Az események szélsébeben vágtának el mellett. Alig tudom őket követni.
... U Tant felhívással fordul hozzánk, hogy adakozzunk az Afrikai Felszabadító Szervezet javára...
Hopp, a dolog kezd érdekes lenni! Egy gombnyomással megállítom a gépet. Most ott vagyok Jeruzsálemben, — néhány héttel ezelőtt, — a külügyminisztérium értekezletén. Epp a tizezer dolláros adományt a karjára megszavazni. Izgatottan közbekiáltok: — Uraim, drága uraim! Az Isten szerelmére, ne hogy megszavazzák! Nagy nemzetközi bonyodalmak lesznek belőle! Csak blamáljuk vele magunkat!
— Miből tételezik gondolni? — kérdezte udvariasan az értekezlet elnöke.
— Egyenesen a jövőből jövök. Időgép! Ha megszavazzák ezt az adományt, akkor Dél-Afrika befagyaszta a segély áttalásainkat, ráadásul a négerék is felháborodva visszafogják utasítani a szennyes zsidó pénzt. Uraim, hát azt akarják, hogy az egész világ megit a kis Izraelen röhögjön?
— Dehogy is akarjuk! — mondták a külügyminisztériumi tisztviselők. — van nekünk elég bajunk e nélkül is. Ha így áll a dolog, akkor egy fillért se adunk. Elvégre Ön a jövőből jött. Ön csak tudja, mi a helyes...
Megköszöntem pozitív hozzáállásukat a kérdéshez és igaztoltam várni kezdem a fejleményeket. Közben persze eltöltött az a büszke tudat, hogy sikerült megmenteni szeretteit hazám egy újabb balfogástól.
Az első reagálás U Tantól érkezett. Egy rendkívül barátságos hangú jegyzékben, amelyet Jozsef Tekoa UNO-küldöttünknek nyújtott át — sajnálkozását fejezte ki Izrael smucsigasága fölött, s egyben megjegyezte, hogy ideje volna már kivonulni a megszállt területekről, annál is inkább, mert ez a lépésünk, minden bizonnyal, nagy mértékben elősegíteni a balfra, valamint a pakisztáni problémák megoldását.
Azután természetesen a fekete Afrika államainak addis-abbabai kongresszusa bélyegzte meg egyhangúan az izraeli imperialisták kétszínű magatartását az elnyomott népek szabadság mozgalmaival szemben. „Aha Even nemrég végigmosolygta fél Afrikát és most még egy jelképes összeget, mondjuk rongyos tizezer dollárt is sajnálnak tőlünk a gaz elnyomók!” — jelentette ki az egyik delegátus.
De a leginkosabb az egészben Dél-Afrika tiltakozása volt. Kiszívárogtatás után a tudomására jutott ugyanis, hogy az izraeli külügyminisztérium az ő retorziókjuktól félve, nem adott pénzt valami néger szervezetnek, hogy azok gyűszűzereket, meg tarkarókat vehessenek rajta. A pretoriai kormány éleshangú nyilatkozatot tett közzé, amelyben leszögezte, hogy a Dél-Afrikai Köztársaság a maga sajátos módján demokratikus állam és ezse ígában sincs nyomást gyakorolni más országokra, pláne ilyen antihumánus megfontolásból. Aki ilyesmit feltételez a Dél-Afrikai Köztársaság kormányáról, az megérdemli, hogy befagyasszák a számára folyósított segélyeket...
Amikor idáig értem az események menetében, villámgyorsan benyomtam időgépem rükverc-gombját és máris ott voltam ismét a jelenben, a jaffai bolhapiacra.
— Na, mennyit ér magának ez a prima készlet? — kérdezte a tulaj.
— Köszönmöm, de momentán nem tartok rá igényt, — mondtam zavartan és már kotródtam is a környékre.
De azt azért még hallottam, amint az árus utánam morogja:
— Rögön láttam az ipsén, hogy nem komoly vevő!...

KÜLFÖLDI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

AZ ÚJ KELET ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

LEGIPOSTAN

naponta	péntek és ünnepnap
Európa, USA, Kanada	3 hónap \$ 16.50
Mexico	3 hónap \$ 22.—
Délamerika	3 hónap \$ 25.—
Ausztrália	3 hónap \$ 31.50
	6 hónap \$ 12.50
	6 hónap \$ 16.50
	6 hónap \$ 20.—
	6 hónap \$ 25.—
	6 hónap \$ 28.—

ÚJ KELET
kiadóhivatala

PRICCS A SAROKBAN

Írta: BENEDEK PÁL

A tévé börtön-riportját nemcsak szakmai érdeklődéssel, de egyféle „Azok voltak a szép idők!” érzéssel is figyeltem, ugyanis nagyon sok évvel ezelőtt — közel két esztendőn át — magam is tagja voltam az izraeli börtön-szolgálatnak. Miközben pergett a dokumentumfilm, nemcsak a felmerült problémákat, de az arcokat is figyeltem, hogy látok-e ismerősöket a képernyőn.

Láttam jó néhány embert, a rács mindkét oldalán. Hogy az innső oldalt említsem előbb — az a magasrangú tiszt, egész pontosan alezredes, aki egy rabbal beszélgetett és közölte vele, hogy szabadságot nem kaphat, mert 20 éves büntetéséből még csak öt esztendő törtéteztél, s a szabadság feltétele, hogy legalább a büntetés felét maga mögött kell tudnia az elítéltnak, vagyis még legalább további öt évig várjon a kérvény benyújtásával — ez az alezredes, Elíasz Drenitzer — hadnagy volt az én időmben, s a keze alatt szolgáltam a tel-mondai börtönben.

Ami viszont a rács túloldalát illeti, a rabok között nagyon sok ismerős arcot láttam. Kettőnek a történetét szeretném megírni.

I.

A magyarországi forradalom idején nemcsak hősi tettekre került sor, de a társadalom legalján is magas volt az események fordulatszáma, ami egyébként önkiszáradt időkben természetes jelenség.

Megalakult egy betörőbanda, amelynek vezetője, szakmai utmutatója és legértelmesebb kivitelezője egy Bacso János nevű fiatalember volt. Négy másik legényt vitt maga mellé és igyekeztek megszédni magukat.

Csak pár napig fosztogatták a másót, mert égni kezdett a talpuk alatt a föld és kénytelenek voltak menekülni. Bécsbe már szabadsággarancsok képeiben érkeztek és a megfelelő helyen bejelentették, hogy Angliába akarnak kerülni. Könnyen ment akkor az illysmi, pár nap múlva már a szigetországban lopták a napot, de mivel ott kevés a nap — különösen november elején —, kénytelenek voltak más loppaló után nézni.

Az egyik kikötővárosban nagyszabású betörést szerveztek, de a helyi viszonyok ismeretében hiányában néhány szervezési hiba történt, a rendőrség a nyomukba szegődött. Az öt fiu felkötötte a nyulcipőt és elmenekültek a tett színhelyéről. Éjszaka volt, hogy — hogy nem, sikerült fellopokodniok az egyik ott horonyzó teherhajóra, annak is a nyomában, a raktár egyik szögletében ásták be magukat a ládák mögé és mocnani se mertek.

Közben érezték, hogy a hajó elindul, s napokig ringatóztak a hullámok tengerén. Nappal mozdulatlanul várták a sorsuk jobbfordulását, éjszaka kicsit kinyújtázták meg-megberezett tagjaikat, s akkor falatoztak is.

Pár nappal később érezték, hogy kiköt a hajó. Nappal volt, türelmetlenül várták a sötétedést, s akkor egymás után — macskai-gyűszűvel — kiszöktek a partra.

Fogalmuk nem volt, hogy hol vannak. Bacso Péter, aki maga volt közöttük az egyszerűes agytröszt, alaposan körülnézett és megállapította, hogy a város egy hegy lábánál épült és felfelé kuszak az utcák.

Azonnal csináltak egy srenket fiuk — ez a betörés szakmai elnevezése —, de nem itt, lent, hanem odafönt. Minél magasabban. — Miért? — kérdezte az egyik naiv legény.

— Jegyezd meg, hogy mindig magasnak lagnak az „okosok”.

Tudnia kell az olvasónak, hogy az alvilági szlengben a gazdagokat hívják okosoknak. Végeredményben van is benne valami, ha jól meggondolom.

A fiuk felmentek a hegyre, betörtek egy villába és le is buktak „a tál mellett”, vagyis munka közben. Reggel a rendőrségi fogdában ébredtek. Akkor tudták meg, hogy Haifán vannak, a betörés a Kármel lankáin történt.

Beltáással volt irántuk a bíróság, olcsón meguszták ezt a kalandot. Mikor pár hónappal később magamra öltöttem az egyenruhát, és a tel-mondai börtönbe kerültem, már ott találtam őket. Addigra jól beszéltek héberül — a legjobban persze Bacso János —, pedig akkor híre-hamva sem volt a Groszszótárnak. Viszont a börtön a legjobb ulpán, kivéve akkor, ha közös cellába kerülnek a magyar-zsidó elítéltek, ami viszont ugyszólván soha nem fordul elő.

Bacso Jánost a büntetésnek kitöltése után kitoloncolták az országból, jelenleg Róma környékén él, senki se gondolja, hogy közben máltai lovag lett. Ma is betörésből tartja fenn magát, s az Olaszországba látogató izraeli kollégákat nagy szeretettel, bajtársiassággal fogadják.

A többiek azóta begyökereztek az ország

életébe. Az egyik — néhány esztendőn át tartó további botladozás után — jó utra tért, családot alapított, hármán viszont a mai napig alvilági vonalon maradtak és részint betörők, részint a csókforgalom különböző területein csapolják meg erkölcsileg és anyagilag a népet.

Nos, az egykori Bacso-csoport egyik tagjának holdvilágképét háromszor is láttam a tévé rámeli dokumentumfilmjében. Mivel nem sminkelték ki a rabokat, alkalmam volt megfigyelni, hogy jó színben van, hiszen már megszokta a zárt éghajlati viszonyokat. Egyébként nagyon kedves, rokonszenves fiú. Igazi szívtrábló, de mivel abból nem lehet megélni, ezért közönséges rabló is, ha két börtönbüntetés között időt tud szakítani magának.

II.

A sáti börtönben az volt a szokás, hogy mikor másnap szabadult a rab, az előtte való este bucsuünnepséget rendeztek a cellájában. A konyha — félhivatalosan — enni és innivalóról gondoskodott, a fűk kis kulturműsört dobta össze, s kifigurázta a szabadulót, meg önmagukat is, akiknek egyelőre várnivaló — vagy a büntetés letel-téig, vagy a következő amnesztiáig.

Az ilyen abszolút zártkörű ünnepségen az ügyeletes őrmester és egy-két börtönőr is jelen van, s ez cseppet sem zavarja a családias hangulatot.

Nos, egy arab férfi szabadult másnap, három kemény esztendőn ült le bicskázás miatt.

Aki szabadul, az rendszerint nagyon jókedvű a bucsuünnepségen, félábrán már odakint éri magát, s alig várja, hogy rávirradjon a szabadulás hajnala, amelyről annyit álmodozott. Igen ám, de a mi arabunk szomorúbb volt, mint akit tegnap hoztak be öt éves itélettel. Senki nem kérdezte tőle, hogy mi a baj, ugyanis tudtuk mindannyian. A börtönben nincsenek titkok, mindenki tud mindent.

Jól tudtuk, hogy baj van odahaza, a család tüzhely körül. Miközben ő a börtönben ült, s a felesége vigasztalhatatlanul csak reá gondolt, az egyik öccse — még legényember — eredményes kísérletet tett a sógoraszony felvidítésére. Nem tartott soká a kapcsolat, csak jó másfél évig.

Közben persze derék asszony módjára látogatta a férjét is a pirulós menyecske, de az volt a baj, hogy abból a faluból az évek folyamán nem is egy embert hoztak be különféle büncselekmények címén, s az új jövevények friss hazai hírekkel traktálták a derék férjet.

Elmondták neki, hogy az asszony miatt ne fájjon a feje, mert nem hiányzik annak semmi a ház körül, van mit aprítani a tejbé, a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt.

Ez bántotta a mód felett, nem is tudott örülni maradéktalanul a szabadulásnak.

Mikor vége volt a tiszteletére rendezett bucsuünnepségnek, félrehívták az ügyeletes őrmestert és ezt mondta neki:

— Lenne egy kérésem.

— Ki velem!

— Én holnap szabadulok. Azt szeretném, ha a priccsmet nem kapná meg senki. Én voltam a rangidős a cellában, ezért járt nekem az ablak melletti priccs. Kérem, tartsák fenn nekem.

— Miért? Csak nem tart attól, hogy honvágya támad és visszakivánczik?

A mi emberünk csak sótélen nézett maga elé, de nem szólt. Illetve egy perc múlva megismételte a kérdést:

— Szóval számíthatok a priccsre?

Az őrmester könnyen kimondata a szót, mert nem vette komolyan az egészet.

— Persze hogy számíthat!

Másnap szabadult az arab férfi és néhány hét múlva visszajött. Közben életfogytiglani fegyházra ítélték, mert a falujába hazatérvén az első dolga volt, hogy megölte az öccsét.

Utána elmondta a börtönben a nem-arab raboknak, hogy kénytelen volt vele, nem tehetett másként, ezt követelte tőle a falu. Az öccse elcsábította a feleséget, az arab erkölcsi normák szerint ez vért kíván, nem lehet kimagyarázkodással elintézni.

Azóta 13 év telt el. Az arab férfit úgy látják, közben áthelyezték Sátárról, mert látam őt a rámeli riportfilmen. A motozási jelenetben kapták lencsevégre, éppen jóüzűen nevetett.

Nálunk — mint ismeretes — 20 év elteltével szabadulnak az életfogyos rabok. Neki már nincs sok hátra, 1978-ban visszamegy a falujába. Nagy tiszteltelt fogadják majd, mert ült ugyan néhány évig, de férfi volt, vérrel mosta le a tisztességét esett erkölcsi rozsdafoltot.

Z Á T O N Y

REGÉNY

Írta: HANDI PETER

— Vajon mit tehet egy szívroham az emberrel? — morfondírozott Priscilla. — Atalakítja? Ó, szegény Alf! Senkije sincs.

Másnap délelőtt repülőgépre ültek, s délben Lausanne-ban voltak. A kórházban alig akarták a beteg szobájához engedni őket, noha székszávaun közölte a főnővér, hogy Sforzio állapota határozottan javul.

— Bécsből jöttünk, kifejezetten azért, hogy mellette legyünk — mondta Priscilla.

— Ki ön monsieur Sforzionak? — kérdezte a főnővér karbatett kézzel és összehúzott szemekkel. — Tudunkkal nincs hozzátartozója.

— Jó barátai vagyunk — mondta a lány zavartan.

— Biztos, hogy nem a sajtotól jötték?

Priscilla a fejét rázta. Dániel is megszólalt:

— Nem fogjuk felizgatni, efelől nyugodt lehet. Egyébként csak jelentsen be neki, s ő fogja mondani, hogy látni akar minket.

— Szabad akkor a nevé? — Dániel megmondta. A főnővér eltűnt egy sarok mögött az almazöldre mázolt folyosón, s csakhamar visszajött. Szemében villámok szikráztak.

— Határtalan merészség! — sziszegte. — Monsieur Sforzio sohasem hallott önről! Ez egy jönevű privat klinika, s megörizzük a betegek privát életét. Nagyon kérem, azonnal távozzanak. Azonnal.

— S látogatósi időben? — próbálkozott Dániel.

A főnővér a fejét rázta:

— Nálunk nincs látogatósi idő. Külön szobák vannak, bármikor lehet látogatni, ha a személyek megfelelők...

— Ugy! — jegyezte meg a fiú élesen. — Sajnos, nincs nálam a születési bizonyítványom. De talán bejelentené a hölgyet... — mutatózott Priscillára.

— Néhány nap múlva már látogathatják monsieur Sforziót — mondta egy árnyalattal enyhültebb hangon a főnővér. Dánielt kezdte előlteni a méreg.

— Nézze — mondta türelmetlenül —, Alf szeret mókázni; csak viccelt, amikor azt mondta, hogy nem ismer engem. Egyébként nem tudunk napokat várni, még ma este, de legkésőbb holnap vissza kell repülnünk Bécsbe. Itt a repülőgép, ha nem hiszi...

A főnővér hidegen áttekintett Dániel feje felett és szavait Priscillához intézte:

— Szabad a nevé?

— Mondja, hogy Priscilla van itt — szölt a lány. A nővér ismét elment, s amikor visszajött, szólanul intett Priscnek, hogy kövesse. A lány bocsánatkérőn nézett Dánielre, s eltűnt a nővérrel együtt a folyosókanyarban. Dániel rosszkedvűen ült le a klinika halljában. Cigaretta rá gyújtott, de néhány szippantás után halk léptekkel előkerült egy ügyeletes ápolónő és udvariasan arra kérte, ne dohányozzék a klinika épületében.

Dániel fáradtságot és kedvetlenséget érzett. Mióta megtudta, hogy Sforzio túl van a veszélyen, nem izgatta magát annyira érte, mi több, némi ingerültséggel gondolt az öregember kegyetlen tréfájára, arra, hogy azt mondta a főnővernek, nem ismeri. Pedig gondolhatta, hogy Bécsből jött meglátogatni, nem pedig a szomszéd utcából. Ahogy magában zörögőldöve üldögélt Priscillára várakozva, egyszer csak megjelent az ajtóban Lionel Bruck. A keramikus elegáns fejtartással nézett körül a hallban, a tudakozót keresve. Dániel méreggel vegyes undort érzett, amint meglátta. Atvilant az agyán néhány jelenet: ahogy Bruck kényesen ült a szófán paddingtoni stúdiójában a hamis interjú közben, aztán az ösi park, amint Eve-vel karanfoga áthaladtak a zörgő falevelek között, meg amit az író áruelt el kegyetlen társasjátékaikról. Felfállt, és a még mindig várakozó s erőltetetten krakógi Bruckhoz lépett.

— Van szerencsém! — mondta és megemelte kalapját. — Kaphatnék egy autogrammot?

Bruck meglepetten nézett a fiura.

— Jónapot... — köszönt óvatosan. — Hogyan? Kérem, csak egy toll kellene. Nagyon szivesen. Nagyon szivesen.

Dániel szólanul állt. Bruck összehúzott szemhéjakkal nézte.

— Ismerős, de ismerős! — mosolyodott el tétován. — Mintha már találkoztunk volna... nem?

— Tulajdonképpen nem — mondta Dániel.

— Hogy érti ezt? — kérdezte most már kíváncsian a keramikus.

— Nem lényeges! — legyintett Dániel. — Gondolom, Alfot jött meglátogatni.

Bruck meglepetten hátrahajolt.

— Ön ismeri Alfot? — kérdezte.

— Tulajdonképpen nem ismerem — vallotta be szinte önmagának a fiu.

— Már megint ez a „tulajdonképpen”! — mondta kényeskedő nyújtottsággal a hangjában Bruck. Kicsoda maga, fiatal ember? Gondolom, riporter...

A keramikus hirtelen megállt a beszédében, s színészi gesztussal homlokára csapott.

— Persze, persze! Riporter! Most már emlékszem; nálam járt Sydneyben, a stúdióban. Igaz?

Dániel bólintott.

— Arra kérem, ne zavarja a barátomat — hajolt a fiu felé bizalmasan a férfi. — Gondolom, felizgatnák a kérdések. Egyébként sem kedveli a lapokat... hm. Honnan tudták meg, hogy itt fekszik? Ezek az újságírók! — fejével helytelenítőleg bólogatott, s fogai közül cecegeve eresztette ki a levegőt. Dánielnek nagy önmegtartóztatásába került, hogy ne húzzon be neki egyet.

— Még mindig szeret régiségkereskedésekben ismerkedni? — kérdezte hirtelen heveséggel, de azonnal megbánta, hogy ez a mondat kiszaladt a száján.

— Megbocsásson! — hőkölt hátra a keramikus. — Nem értem...

— Nem lényeges! — legyintett Dániel, s minthogy fejébe vette, hogy a keramikust kiközlenti aszketikus nyugalmából, így folytatta:

— Több okból nem olvashatta az interjút, amit önnel csináltam. Legfőbb oka az volt, hogy eszem ágában sem volt interjú készíteni önnel. A Nobel-díjas író után szaglásztam, s a nyomok önhöz vezettek. Ezúton azonban köszönöm, hogy hozzásegített öntudatlanul is Alf felleléséhez.

— Hogyan merészezi Alfnak nevezni a nagy Sforziót? — vágott közbe Bruck.

— Ez a hallatlan merészség úgy kötözött belém, hogy ő maga bátorított fel erre. Egyébként nem hinném, hogy hálás lenne önnel, ha megtudná, ki szabadította rá az újságírókat...

— Elég! — mondotta erőteljes, de fojtott hangon Bruck. — Többé nem ismerem önt! Példátnal arcátlanlás! — s megindult a folyosó mélye felé. Dániel azonban útját állta.

— Mit akar!? — rivált rá Bruck.

— Psszt! — intett csillapítólag a fiu. — Jobban teszi, ha most nem zavarja. Látogatója van.

— Ostobaság! — mondta egy fokkal halkabban a keramikus, majd felkapta fejét, mint aki elesenzt füle mellett valami fontos közlést, s csak a visszhangból jut az tudomására.

— Látogatója?!

— Ami azt jelenti — bólogatott Dániel —, hogy a jóbarát nem monopólium.

— Kicsoda?

— Pris.

— Pris? — hőkölt hátra a férfi. — Itt van?!

Dániel nem szólt semmit, csak mosolyogva bólintott egyet és a keramikust gyengéden, de határozottan a kijárat felé invitálta. Az pillanatnyi meglepetésében hagyta magát, s kilépdelték a klinika takarosan tartott kertjébe, a vakító téli napsütésbe.

A hegyek hókoronájukkal övezték a várost, s mintha a klinika kertjébe leskelődtek volna ősz üstökűkkel. Bruck jóformán engedelmesen ment Dániellel, mint aki hipnózis alatt áll.

— Mit akar? — kérdezte végre Bruck, némileg kikerülve a fiu hatása alól.

— Várunk — mondta Dániel. — Alfnál egyszerre csak egy látogató lehet. Talán ide ülünk le, erre a padra...

Egyszerre ültek le egy lakkfésztékkel fényes-fehérre mázolt kovacsoltvas padra. Bruck hosszú egyiptomi cigaretta húzott elő tárcájából és Ronson öngyújtójával elegáns mozdulattal rágyújtott, majd hanyagul zsebébe sülyesztette az öngyújtót. E műveletet hallatlan figyelemmel és mégis könnyedén végezte, szinte feloldódott benne, úgyhogy Dánielnek az volt az érzése, nem is a füstört szív, hanem a rágyújtás szertartásáért.

„Ez az ember önmaga bálványá” — gondolta Dániel, s haragjának fele elpárolgott, mint amikor az ingerültség sajnálataba csap át. Bruck az a típus volt, aki egész lényével képes feloldódni a pillanatban, melynek élményszerűségét ő maga kreálja. Külsőségeiben leginkább azokhoz az életművészekhez volt hasonlítható, akik miután gondosan, tükrök előtt begyakorolták pózaikat, makulátlan könnyedséggel fitogtatják, anélkül, hogy különösebben feltűné az a fitogatás. Nos igen; az ember kétségtelenül észreveszi a mozdulatok tökéletességét, a nyakkendő könnyed bevetését a nadrágszím mögé, vagy a cigarettatárca finnyás bevetését az öltönyzsebbe, — de természetesnek, a figurához tartozónak tekinti.

Bruck csücsörített szájjal, hosszan kifújta a füstöt, hanyagul keresztbe vetette lábait és láthatóan visszanyere magabiztosságát.

— Szóval az interjú nem is jelent meg rólam, ha jól értem? — mondta.

— Ugy van! — helyeselt Dániel. — Igazán sajnálom — tette hozzá.

— Hogyan?

(Folytatjuk)

ATTENTION! ATTENTION!

TELEVISION RADIO ETC.

UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!

3 EVIG BEHOZHAT VAMMENTES ARON
(katonáknak, diákoknak 3 év után is). Ujonnal érkeznek 6 hónapig nagyobb kedvezmények. • Világmárkás TELEVIZIOI, rádió-patofont, mixert, MOSOGÉPEKET, DIOLEN FUGGONYI, eredeti perszasszönyeget, gázkályhát. • GYORS SZALLITÁS. R.M. Aser — Diamantstein Z. • Tel. 62-49-45

SHARON T. A. ALLENBY 93

ROMANIAI csoportrepülések és bármilyen egyéb UTÁZÁSI ÜGYÉBEN

forduljon bizalommal magyarul beszélő hivatalnokainkhoz.

Díjmentes tájékoztatással szolgál

ALLTOURS Ltd. UTÁZÁSI IRODA

HAIFA, Nordau 1. Tel. 66951.

NAHARIA, Weizmans 61. Tel. 922888.

KISHONT

A BIZTOS UR („Hátsót Azuláj” — Tel Aviv, Hod mozi. Legelfogultabb ellenségeim sem vádolhatnak azzal, hogy Kishont Ferenc kimonodottan lelkes rajongója lennék. Az önkéntelen tisztelet és titkolt irigységen túl, amit a túlságosan nagy siker látványa idéz fel az emberben jobb belátása ellenére, nem imádom Kishont stílusának számos tényezőjét, hangsúlyozott és szándé-

Miután kiszabadult a tipizáló ábrázolás igájából, Kishontnak végre elég ereje és ideje van ahhoz, hogy alakjai embervoltjával törődjék. Igaz, Azuláj rendőr széfár és igaz, hogy felesége Bettina áskénáz és igaz, hogy a törzsi tagozódás fel-felbukkan a filmben — de nem nagyobb jelentőséggel, mint a mindennapi életben. Azulajt befolyásolja a tény, hogy a spanyol zsidók törzshez tar-

koltan eltolzottnak tűnő ige-mige kiejtését (ami főleg nyilvános szereplések alkalmával jelentkezik, magánéletben alig) és nem rajongók általános művészi világnézetiéről, amelynek sűrű hangoztatása, valójában sokat ártozott az egész modern stílusú izraeli törekvések sikerének, színházi és nemcsak színházi síkon.

A fentiek szorgos figyelembevételével, talán nem érhet a lokálpatrióta elfogultság vádjá, amikor úgy érzem, hogy legújabb, ötödik filmjével Kishont Ferenc végre magára talált ebben a médiumban is. Ellentétben a „Szálách Sábáti” vonzó, de érezhetően hamis népiességével és ellentétben a „Blauimlich csatorna” féltisztított társadalom kritikájával, (az „Ervinék”-ről és az „Egy szót sem Morgensteinnek”-ről talán jobb, ha nem beszélünk), „A biztos ur” most első ízben izraeli, minden kísérő jelző nélkül. Nem a „vatik” Izraelről van szó, nem a „második” Izraelről, nem az „olék” és nem a „szabrék” hazájáról, hanem Izraelről, mint olyan. Helyesebben, néhány emberről, akik számára izraeli létük természetes és magától értetődő és akik éppen olyan nehezen tudnak megmagyarázni „mitől izraeliek”, mint amilyen nehezen tudna válaszolni hasonló kérdésre egy finn, egy norvég, vagy egy ausztráliai.

tozik, de nem jobban, mint az, hogy rendőr, vagy hogy alacsonytermetű és igralmas szíve van.

„A biztos ur” tulajdonképpen Kishont céltudatosan követett művészi utjának szoros tartozéka. A filmben nincs semmi, ami fordulatot jelentene művészi hite, vagy felelőssége szempontjából. Irodalmilag a tragikomédia műfajához tartozik a film és ebből a szempontból Kishontnak sikerült is, ami talán a legnehezebb: képes átváltani a jóformán burleszk egyszerűségű helyzetkomikumából az emberi tragédiába, anélkül, hogy csalódást okozna a nézőnek és anélkül, hogy a váltás erőltetett és mesterkélt lenne. Film-műfajilag Kishont a hagyományos embernek bizonyul. Dávid Gorfunkel főoperatőr érzékeny kamerája nem játszik lényeges szerepet ebben a filmben, amelyben a szó és a színpadi stílusu játék viszi a főszerepet, nem a vizuális hatás, amely a modern film-művészet egyik legfőbb bástyája. Bizonyos mértékig az olasz neorealizmus első tavaszára emlékeztet a film, arra a korszakra, amikor az akkori rendezőket nem a társadalmi felépítés megváltoztatásának szükségessége érdekelte, hanem az adott társadalmi körülmények között bukácsoló kisember sorsa.

Azuláj rendőr nem akarja megváltoztatni a világot, elfogadja, soha nem elegendő fizetésével együtt, parancsnokait is, a jaffai alvilágot is, a huligánokat is olyanoknak, amilyenek. És mert embert lát bennük, elkerülhetetlen, hogy azok is emberként viselkedjenek vele szemben — vagy legalább is igyekezzenek.

Ebből a szempontból valójában lényegesen a cselekmény, amely Azuláj rendőr hivatali életének néhány hetét mutatja be, addig a vészterhes napig, amelyen közlik vele, hogy a rendőrség semmiképpen nem hosszabbítja meg szolgálati szerződését. És azt is látjuk, hogy miért. Ahogyan keresztül esztetik-botlik a színen hibát-hibára halmozva, szájalomraméltó rendőr-karikaturaként, teljesen nyilvánvaló, miért nem alkalmas feladata betöltésére. A tolvajok, kerítők és huligánok világában nem Azulájra van szükség, aki valójában a tökéletes állam tökéletes rendőre lenne, olyan, aki utban hazafelé helyére igazít egy felborult személtádat, tiszteleg a hajnalban házuk udvarán motorgató öregasszonyoknak és bibliai idézetekkel oszlatja fel a ködöbáló „sábesz-tüntetést”.

A film különleges erénye, hogy az izraeli filmek történetében jóformán első ízben nem maskarába bujt színészeknek tűnnek a szereplők, hanem valóságos, élő alakoknak. Először Sájke Ofir, aki egyszerű, alig érzékeltetett eszközzel klasszikus, habár némileg előre kiszámítható alakítást nyújt Azuláj rendőr szerepében. Saját bevallása szerint, Kishont vezető színésznék méreteire szabta ezt a filmet és a tökéletes összhang a szöveggel és a színész-jellegű megmagyarázó igaznak tűnő jellemábrázolást eredményez. Azuláj rendőrön kívül nincsenek

főszereplői a filmnek, viszont a kiegészítő szerepek túlnyomó többsége elsőrendű, vagy legalábbis kielégítő.

Tulajdonképpen már nem kellene hogy meglepetést okozzon Záhárirá Chárifai alakítása a feleség, Betty szerepében. Ez a színésznő már régen bebizonyította színházi és filmszerepeiben egyaránt, hogy egyike a különleges adottságú művészeknek, akik pusztán jelenlétükkel képesek a megfelelő hangulat érzékeltetésére, szinte minden erőfeszítés nélkül. De mégis, a nézőközönség önkéntelenül felszisszen a színésznő egy-egy jeleneténél, amely az elhivatottság eddig ismeretlen mélységeit tárja fel villanásnyi időre. Felejthetetlen élmény amikor Betty darabokra tépi a bájos kis utcalány rendőrségi fényképét, amelyet férje zsebében őriz, vagy amikor hirtelen könnyek szöknek a szemébe, elnézve férjét, aki a maga gyermekded ártatlanságában a jaffai alvilág koronázatlan vezérével köt életre-halálra szótó barátságát.

Szeretném felhívni a néző figyelmét egyetlen, aprócska jelenetre a filmben: amikor Azuláj rendőr bibliai idézeteivel lecsendesíti a ködöbáló tüntetőket és magaköré gyűjtve azokat, hevenyészett Tnách-versenyt rendez az utkeresztvezésénél, a Bibliába felejtett csoport mellett megindul a forgalom. Egymásután haladnak el a személyautók, a káftáros csoport közvetlen közelében és mert lassan hajtának és a jelenetet nem kíséri a motorjáz hangeffektusa, úgy tűnik, mintha lábbujgyeigen lopakodnának az autók, nehogy zavarjanak. A filmet ugyan nem, de ezt a jelenetet valószínűleg tanítási foglalkozás vagy husz év múlva, a filmművészeti iskolában.

Hágér Nos

KERESZTREJT VÉNY 286

A crossword puzzle grid with 15 columns and 15 rows. The grid is partially filled with numbers. The starting letters for some words are: 14: Ny, 15: K, 17: D. The puzzle is titled "KERESZTREJT VÉNY 286".

BRIDZS

Egy szanzadus választ után (69)

Nyitáskorra partnerünk egy szanzadual választott. A következő lap van a kezünkben: P: K D x Kő: x x Ká: A K 10 x x T: D x x Paszlonkunk kell. 14 pont van a kezünkben és a legjobb esetben is, ha partnerünk a maximális 9 ponttal mondogta be az egy szant, akkor sincs reményünk mans-ra menni. 14 plusz 9 pont, összesen 23, tehát igen messze állunk a szükséges 26 ponttól. Lapunk: P: A K B x Kő: x x x Ká: A D B x T: x x Ugyancsak paszlonkunk kell, partnerünk egy szanzadus bemondása után. 15 pontunk van, partnerünkkel együtt: 24. Normális elosztás, tehát nem indokolt egy másik szin bemondása. Lapunk: P: A x Kő: A K 10 x Ká: A x x x T: K x x A helyes válasz két szanzadu. 18 pontunk van. Ha partnerünk csak 6—7 ponttal rendelkezik, paszlonia kellett volna. Feltételezhető, hogy 8—9 pontossal választott szanzall, tehát a szükséges pontszám együtt van a mans-hoz. (Folytatjuk)

Szokatlanul szép megoldás

Az alábbi, különösen szép partit, rovatunk egyik hősége olvasója (R.A.) küldte be:

A bridge hand diagram showing a deal between North and South. The cards are: North: ♠ K D 10, ♥ x x, ♦ x x, ♣ B x x x x; South: ♠ x x x, ♥ x x, ♦ x x, ♣ x x. The hand is labeled "286".

A licit: Dél-Eszak 6 pikket licitált be. A játék: Nyugat indul egy kis káróval. Hozzunk kell Délnek folytatnia a játékot, hogy minden védelemmel szemben teljesítse a bemondott kis szlemet? A megoldás: Annak ellenére, hogy a kéz sikén káróban, nem szabad beütnie az ászall. Ki kell hagyni az első ütést és Kelet bármit játszik vissza, a kis szlem bukhatatlan. (kim)

HOROSZKOP

VIZONTÓ — (Január 21-től február 19-ig). Csatlakozzon egy szövetséghez, ha úgy látja, hogy érdekeivel pillanatnyilag egybe vagy a törekvésük. Ha később ellentétek merülnek fel, még kiléphet és ismét biztosíthatja a függetlenségét.
HALAK — (Február 20-tól március 20-ig). Verje ki a fejéből azt a tervet, amelynek lehetetlen voltáról már többen meg akarták győzni, de eddig makacs-kodott. Inkább forduljon teljes fordulatral a magánélet által kínált lehetőségek felé.
K O S — (Március 21-től április 20-ig). Utazzon el, ha erre lehetőség kínálkozik, akár csak rövid időre. A lényeg a teljes kapcsolódás, amelynek feltételeit teremtse meg, e hamar belátja majd, hogy érdemes volt. Lehetőleg egyedül pihenjen.
B I K A — (Április 21-től május 20-ig). Már hozzáláthat a következő hónapok terveinek előkészítéséhez. Egyidejűleg azt is határozza el, hogy a tervek egyes szakaszait kikkel akarja megvalósítani. Szüksége lesz segítségre, egyedül mindenre nem képes.
K R E K — (Május 21-től június 21-ig). Természetimádatát egy kicsit elfojtotta az utóbbi években, ezen a téren igyekezzék visszatérni a múlt szerencsés tapasztalataihoz. Menjen újra kirándulni, s találjon esetleg további, a jelenlegi körülményeinek megfelelő sportot magának.
K A K — (Június 22-től július 22-ig). Ha valami szellemi természetű vállalkozásba akar kezdeni, most van itt az ideje, ne várjon tovább. Ha hozzálát, ne beszéljen a terveiről senkinek, ne kérjék öntől számon a részleteket, csak a végéről — az eredményről — tudjanak.

OROSZLÁN — (Július 23-től augusztus 23-ig). Az egészségére kicsit jobban vigyázzon, másrészt azonban ne váljon önből hipochonder. Már csak azért sem, mert nem szép, ha valaki nagyon sokat foglalkozik önmagával.
SZÜZ — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig). Lehetetlen önmagától sem kívánhat. Mielőtt elhatározza, hogy azt a bizonyos régen bűzódó tervet megvalósítja, nagyon alaposan vizsgálja meg a körülményeket, s főleg saját erejét. Lehet, hogy egy homlokegyenest ellenkező tervvel többre menne.
MÉRLEG — (Szeptember 23-től október 22-ig). Közéledik az idő, amikor valóban cselekednie kell. Addigra jól mérlegeljen, hogy abszolút pontossággal tudja, mit kell tennie. Ne csak a saját, de környezete, az önhöz legközelebb állók érdekeit is vegye tekintetbe.
SKORPIO — (Október 23-től november 21-ig). Egy sorsdöntő elhatározás előtt áll. A csillagoktól elfogadhat most egy jó tanácsot: Halassza el a döntést, az időpont nem alkalmas. Senki nem sürgeti, várjon vele néhány hónapig.
NYIL — (November 22-től december 21-ig). Menjen bele abba a kompromisszumba, amelyet barátai közül ketten is javasolnak. Ha belemegy, végül jobban jár, mint ahogy most gondolja. Eljön az idő — nem is sokára —, hogy ezt vitán felül, a tények fényénél felismeri.
B A K — (December 22-től január 20-ig). Még mindig nem jött el az idő, amikor könnyed lehet pénzdolgokba. Vigyázzon a különböző hitelműveletekre, ne terhelje le saját magát, s másokkal való társulás előtt szívesebben gondolja át — Erdemes-e magamat és barátaimat kockázatokkal terhelni?

Vizintés. 1. Vagy álmos, vagy unatkozik. 5. Vidék Egyiptomban, itt telepedett le Jákob fiával. 10. Az amerikai öt tő egyike. — 14. Görög nemzeti hős, nevét azzal teljes világszerte ismerték, hogy röviddel Görögország megszállása után, 1941 májusában levette a horogkeresztet a logójából az Akropoliszról, több ízben volt már halálra ítélve, teljes név. 15. Arab szultán. Fővárosa: Masqat. 16. Rajt, rajthely. 17. Pontozott héber napilap (OMER) keverve. 18. Félisziget Kelet-Azsiában. 20. Angol számnév. 21. Küzdőtér. 22. Személyes névmás. 23. Akik másnak vermet ásnak. 26. Ozon fele. 27. Káté. 28. ... rozó, fiatal szerelmest játszó férfi színész. 29. Eltörött a mécses. 31. Vissza: Kineret. 33. A tizenkilencedik század munkásmozgalmi során kialakult szélsőségesen individualista és államellenes elmélet. Neves hirdető: Proudhon, Bakunin stb. 37. Egy fajta házard kártyajáték. 39. Népszerű ital tájszóval. 40. Svájci óramárka. 42. Rendszerint juttából készült magánhangzó. 43. Skrupulus nélküli, karrierista. 46. Futballista teszi. 47. Len-dület. 49. Francia dicsőség, magyar helyesírással. 50. Kislányok játékszere. 51. Vastag, szőrös gyapjuszövet. 53. Kos betűi keverve. — 54. Részvények vagy kamatozó értékpapírok évi jövedelmére beválható, az értékpapírhoz csatolt szelvény. 55. Különböző színben előforduló színjátszó ásvány, egyes fajtái drágakövek. 56. A súlyát akarja tudni. 57. Cserje. 59. ... nerárium, ütikőnyv, utnapió — 61. Fehérneműt tisztító. 63. Fordított kicsinyítő képző. 64. Kötetlen előadásmód, (nem vers). 66. Mássalhangzó kiejtése. 67. Tengeri és édesvízi hal. 69. Harmatfű, trópusi növény. Húsevő növény. 71. Sárga fém

1—2 betű felcserélve. 72. Igen kemény szer-zásmányag, melyet wolframkarbidből gyártanak. 74. Termővé tétele több ázsiai és afrikai ország nagy feladata. 76. Az USA volt elnöke (Harry). 77. A gondolkodás törvényeinek és formáinak tudománya.

Függölges. 1. Maláji szó, gyilkolási vágy-gyal párosult elmezarvat jelent. 2. Magas hőmérsékleten kiégetett, máztalan titzólló anyag (kemencékben, kályháknak belésként használják). 3. Halban gazdag tó Finnország-ban a Lappföldön. 4. Franchot .... amerikai filmszínész. 5. Emelt zenei hang. 6. A végén csattan. 7. Két szó: 1. Valamilyen intézmény, elsősorban az állam zilált pénzügyeit rendező, pénzügyi zavarait megszüntető; 2. Görög történeti időszámítás előtt 484—425. megirta Kelet és Nyugat küzdelmét Kroisostol Xerxesig. A történetet és a próza meg-teremtését is nevéhez fűzik. 8. Értékes gyü-mölestő termő cserje. 9. N. L. T. 10. Kerek szám 11. Az örök szerelmes 12. A trieszti öbölbe ömlő olaszországi folyó. Alsó folyá-sa az első világháborúban tizenkét ütközet színhelye volt. 13. Héber fiúnev. 19. Eritrea fővárosa 2330 méter magasságban. 21. Visz-sza: mulatságos szerepeket alakító színész-nő.

24. Vissza: király franciául. 25. ... teológia, csonttan. 27. Bohózat három felvonásban, Mo-lière utolsó műve. A darab negyedik előadá-sának estéjén a színpadon rosszul lett, és rö-viddel hazatérése után meghalt. 28. Vértse-génység fele. 30. Szeszesital. 32. A különbö-ző Astragalus fajok tejnedvének beszáradása útján keletkezett gumifele, kenőcsök, pasztták készítésére stb. használják. 33. Az ókori Dél-Mezopotámia séményelvű lakói. Az ök és a szumirek keveredéséből keletkezett a babiloni nép. 34. Szélfúvó. 35. Attila legkisebb fia, a mondabeli Csaba királyfi. 36. Az ókori Egyiptomban az alvilág istene. 38. Európai állam fővárosa. 41. Fonalköböl álló tok, amely egy lepkecsaládok hernyói bebábozás előtt maguk köré szönek. 44. K. G. 45. Ruhá-mosószer. 48. Latin író időszámítás előtt 94—24. Főműve: De viris illustribus. 50. Aki ebben születik az szerencsés. 52. ... cisz, virág-fajta 54. Spion. 58. Felelősségre von 59. Hiva-tal. 60. Zamatos, aromás. 62. Vissza: hajó- rakomány spanyol eredetű szóval. 64. Első állás a vívásban. 65. Vissza: hangszer. 68. A toke hozama magánhangzólanul. 69. ... kker, szurkoló. 70. Hírhedt magyar politikai rendőrség 71. Csigafajta. 73. Hegyesszerszám. 75. Kutya fajta fele.

A 283 SZÁMÚ KERESZTREJT VÉNY MEGFEJTÉSE

Vizintés: 1. Edictum — 6. Varázsűvöla — 26. Persephone — 41. Hatás — 56. Sár-garépa — 59. Ribot — 73. Telepatikus — 79. Elisa Felix — 87. Flores.
Függölges: 1. Edgar Hoover — 2. Időzített — 5. Mohács — 11. Fielding. H. — 15. 1) Anekdota; 2) Retina — 30. Amadé — 43. Sokrates — 50. Naiv eposz — 57. Pülica.

Nyereménykönyv: MAUPASSANT: A SZÉPFÍU

UJ KELET SZELVÉNY **286** HÉTVENNYELVÉNY

1971. VII. 9 UJ KELET 19

SZINES KOCKAK

FÜRDIK A FAKIR

MULTIDŐ
Kezdő gépirónékné diktál a főnök ur próbaképpen. Bizony elég gyatrán megy a dolog és a helyesrással is baj van. Az egyik mondatot így kezdi a hölgy: A kabátom...

SZIGORU VIZSGÁZTATÓ
A család izgatottan várja ha a papát az autózvezetői vizsgáról. Végre megjön, de lógó orral.

HÁZASSÁGI VICC
Az asszony felsóhajt: — Mikor elvettél, figyelmes, gondos és udvarias voltál. A férfit: — Ez lett belőlem a tiz esztendő alatt, amelyet veled töltöttem...

OKOS KISFIU
A tanító: — Ha tartozik a mamád 85 fonttal a mézárónak, 120 fonttal a fűszeresnek, 75 fonttal a szabónak és 90 fonttal a zöldségesnek, összesen mennyit fog fizetni?

A SIVATAG HAJÓJA
Szovjet turista-csoport járja Egyiptomot. A sivatag kellős közepén szembe jön velük egy teve. Az idegenvezető megszólal: — Ez elvársak, a sivatag hajója. Képes 14 napig el lenni, enni- és innivaló nélkül.

BÖLCSESSÉG — KÁVESKANALLAL
Házartási alkalmazottnak azt az asszonyt nevezzük, aki fizetés ellenében házi munkákat végez. Aki ingyen csinálja, annak feleség a neve.

Ha halat akarsz fogni, akkor a horogra ne turósbélest tegyél, amit te szeretsz, hanem gilisztát, amit a hal szeret.

A takarékoság művésze azt jelenti, hogy ki kell adnunk ugyan egy kevés pénzt, de vigyázzunk, hogy ne legyen belőle semmi élvezetünk.

Egy modern, mai hasonlat: „Olyan fáradt vagyok, mint egy 220 voltos izzólámpa, amelyet transzformátor nélkül kapcsolnak 110 voltra.”

Ha továbbra is kisebbnek a fürdőruhákat, szegény divattervezők miből fognak élni?

LELKISMERET KÉRDÉSE

Az alábbi import-vicc egy olyan országból érkezett, ahol áruhány van, s bizonyos cikkeket csak a legnagyobb nehézségek árán lehet beszerezni. A vállalatok egyik legfontosabb alkalmazottja az árubeszerző, aki közvetlenül az igazgató munkatársaként dolgozik.

— A környéken nem kapható, de én elhatároztam, hogy ha már megígérted, mégis megszerzem. Csak egy lehetőség volt rá, a fővárosi megálló. Tudja, mit csináltam, igazgató kártyáért? — Nem érdekel! — mondja az igazgató. — Ne mondja el nekem. Nem akarom nyugtalanítani a lelkismeretemet...

Peking és Moszkva ismét marja egymást Mao Ce-tung elvtárs Brezsnyev szerint csalo, de a Kreml sem várhat el más magatartást, azt mondja Koszigin: — A belpoklos Mao.

Ebben a hangnembem emlegetik egymást, miközben nyelvüket dehogyan tartják féken, amde a kapcsolat nem szakad meg közöttük — a szocialista testvériség szellemében...

IMPORT-VICC NEW YORKBOL

Egy new-yorki bank főtisztviselője izgatottan telefonál a rendőrségre: — Azonnali segítséget kérek, megszökték a pénztárosunkat. A vonal túlsó végén a rendőrtiszt valami lényegeset akar tisztázni, ezért megkérdezi: — A pancélszerényt már megérték? — Igen. Ott sincs...

Az irónő: — Csak tudnám, milyen színű ruha megy a babérhoz...

IGY MÁR MÁS...
Riasztják a tűzoltókat. Kérnek a helyszínt, egy bérházban ahol tűz van a harmadik emeleten, az egyik lakásban. Átvágják magukat a tűzoltók a füsttengeren, bejutnak abba a szobába, ahol a tűzfészkét sejtik, s nem is tévednek. Egy férfi fekszik az ágyban, csak egy dől belőle a pálinka, az ágy pedig ég. Ő hanyagul fekszik a parázsló ágyon.

A franciaországi Allinges városkában a tűzoltó főparancsnokság az alábbi üzenetet intézte a lakossághoz: estére figyelmesen ellenőrizzék a kályhákat és a többi melegítő berendezést. Különös figyelemmel vizsgálják meg a gáztűzhelyet.

A GEPKORSZAKBAN
Az orvos: — Sajnálom asszonyom, nem tudunk segíteni a férjén, mert nincs megfelelő alkatrésze...

IMPORT-VICC AFRIKÁBOL

A misszionárius nem tud elaludni ebéd után a sátrában, mert valaki éktelenül dobol a közelében. Felkászalódik, magára ölti a könnyű, nyári papi reverendáját és kimegy hozzá. — Miért dobolsz? — kérdi tőle. — Már második napja nincs víziük...

— Ertem, — mondja a misszionárius —, te most ezzel a dobolással esőért imádkozol. — Dehogyan imádkozom. Csak hívom a szerelőt a szomszéd faluból...

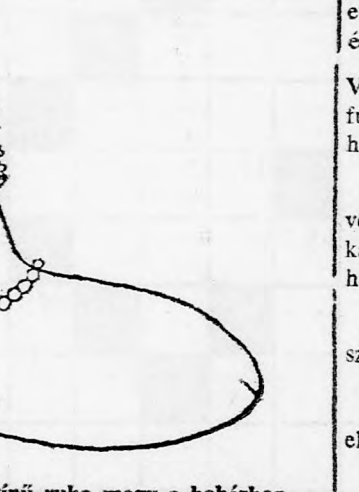
MAJD MÁSKOR...
Az orvos alaposan megvizsgálja a páciens, s végül ezt mondja: — Semmit sem találtam. Lehet, hogy minden csak az ittasságtól van. — Annyi baj legyen! — feleli a páciens. — Most elmegyek és majd visszajövök, ha a doktor ur kijózanodik.

REMES RIMEK

(meredek)
Egy new-yorki bank főtisztviselője izgatottan telefonál a rendőrségre: — Azonnali segítséget kérek, megszökték a pénztárosunkat.

FUTBALL-VICC

Az a szokás futballista berkeiben, hogy játék után a két csapat kapitánya keztefog a bírót és megköszöni a közreműködését. Nos, vége a mérkőzésnek, a győztes csapat kapitánya lelkesen rázza a bírót kezét, a vesztes csapat kapitánya viszont nagyon szomorú, persze azért neki is mondanivaló van.

Valahogy sikerül megmenteni a fudoklót, aki utána a parton hálálkodik: — Köszönöm, tudom, hogy mivel tartozom önnek. Az életemet kaptam vissza. Mit kér, mit adhatok hálám jeléül? — Egy információra lenne szükségem. — Tessék parancsolni. — Van-e lent, a tő fenekén elég hal?

SZERELMI KALAUZ

Egy nyugatnémet kiadó „Svájc szerelmi kaland” címmel turistáknak szánt utikönyvet jelentetett meg. Megtalálható benne Svájc összes mulatójának jegyzéke, amelyben „hölgyek” gyűlekeznek, továbbá ezeknek a tarifája, szolgáltatásaik részletes leírása, stb.

A kiadó fellebbezett. Az állítja, hogy ez szemenszedett hazugság. Bizonyítékul a következő mondatot idézte a könyvből: — „Kedves turisták, nem kell a prostitúáltak szolgáltatásait igénybe venniük, a svájci lányok szeretik a szabadságot”.

A TŰZOLTÓK BALJA

A franciaországi Allinges városkában a tűzoltó főparancsnokság az alábbi üzenetet intézte a lakossághoz: estére figyelmesen ellenőrizzék a kályhákat és a többi melegítő berendezést. Különös figyelemmel vizsgálják meg a gáztűzhelyet.

ELLENTÉTES SZEMPONTOK

KI, MITŐL FEL
Két részeg ember botorkál hazafelé. — Az egyik megszólal: — Rettenetesen félek, mit szól majd a feleségem. Mire a másik: — Én attól egyáltalán nem félek, hogy mit szól majd a te feleséged. De az enyém...

— Érdekes, ha az emberek ilyen jóízűen esznek, az ők már zabálásnak nevezik...

LEGYUNK PRAKTIKUSAK AKARUNK

Scarlet O'Hara 24 éves amerikai lány, az amerikai nőmozgalom odaadó harcosa, különleges tüntetést rendezett Chicagóban a kis mellek javára. Megállt monokíniben a Playboy kiadóhoz elölt s aláírást gyűjtött folyamodványa számára, amelyet személyesen Hugh Hefnernek, a Playboy igazgatójának fog átadni.

KIS MELLET AKARUNK

„Megelégtetik az ön által népszerűsített nagy mellek kultuszát — hangzik a folyamodvány szövege. — Az ön elferdült izlésének semmi köze sincs a női test természetes arányaihoz. A szép dolgok ugyanis mindig kis csomagolásban vannak!”

ELADÓ FERJ

Egy londoni asszony férjével való gyakori veszekedése miatt, a következő hirdetést tüzte ki az ablakba: „Eladom a férjemet annak, aki a legtöbbet kínál érte”.

UZEMI KOSZT

Egy népi demokratikus országban általános a panasz, hogy gyenge a dolgozók számára fizetett üzemi koszt. Onnan való az alábbi vicc: — Látom, otthagytad a levest. — Igen. Nem bírom az üzemi kosztot. — A húst sem etted meg. — Hozzá sem nyultam. — Legalább a garniturból egyél egy kicsit, hogy legyen járulékos erőd lejönni a sarki kocsmába...

TUDJA ÖN?

Tudja ön — tette fel a kérdést a Szovjetunió Utazás című magazinja — hogy az ország területe 22400000 négyzetkilométer? Az ország hossza mintegy hatvanezer kilométer. Tudja ön azt, hogy az ország tizenkét állammal határos és tizenegy időzónája van? Midőn Keleten az országban a Nap felkel, Nyugaton már este van.

CASANOVA GYŐZELME

Az egyik ausztráliai fürdőhelyen kirokódversenyt rendeztek. Szárazon folyt le a verseny, 48 kirokódi indult. A győztes Casanova lett. Hossza 120 centiméter.

POSTAS LEGYEN A TALPAN...

Sok a panasz a londoni levelezők ellen. Állítólag gyakran tévednek. Most végre utánajártak a dolognak és kiderült, hogy az angol fővárosban 139 Fő-utca, 79 Állomás-utca, 67 Park-utca, 57 Victoria-utca és 19 Templom-utca van — hogy csak néhány azonosságot említsünk.

A RÁDIOAKTIV KISUGÁRZÁS LEUKÉMIÁT OKOZ

Megdöbbentő irás látott napvilágot a Lancet nevű angol folyóiratban. Ezek szerint a rádióaktív sugárzás nem csupán leukémiát idézhet elő, hanem egyéb rákos megbetegedéseket is. Ezt bizonyítják a Hirosimában és Nagaszakiban folytatott tudományos felmérések is, amelyekben huszezer embert vizsgáltak meg.

TOBB LESZ A NOBEL-DIJ

Az idén több év kamatát számolta el a Nobel díjbizottság, s az összeget hozzácsapják az összel kiosztásra kerülő díjakhoz. Ez évben körülbelül 500 ezer svéd korona lesz a díj, az emlékezős mintegy 10 százalékos.

ALGERIAI MATUZSÁLEM

Algériában országos ünnepség keretében emlékeztek meg arról, hogy a legöregebb polgár, Jeru Musztafa Mohamed 152 évvel ezelőtt született. Kitérő egészségének örvend az öreg, a negyedik feleségével él. 69 éves az asszony. Megkérdezték tőle, mi volt élete legnagyobb élménye. Azt felelte, hogy 1941-ben — hosszas előkészületek után — eljutott Mekkába.

VIZALATTI PARK

Japánban, Toszimidau város közelében, felépült a világ első tenger-alatti parkja, amelyben üvegfolyosókon sétálnak a látogatók, — a levegőtől megfelelő készülék gondoskodik — és úgy gyönyörködnek a tengeralatti világban. Neptun-park a neve.

A BÍRÓSÁG DÖNTÖTT...

Bírói döntésre volt szükség annak megállapításához, hogy Charles Leon gróf, 60 éves francia polgár valóban Napóleon egyetlen ma élő leszármazottja-e, vagy sem. A bíróság pozitív értelemben döntött ebben a kérdésben. Az illető egyébként Napóleon egyik szerelmének késői gyümölcse.

TARKA KOCSIK

Biztonságosabb a több színűre festett karosszéria — állítja dr. Heinrich Frieling, müncheni színpszichológus. Véleménye szerint, a színeket kombinálni kell. A vakító fehér motorházra élénk színű vonalakat, pontokat mázoljanak, — ajánlja. A nyugatnémet autókлуб kipróbálta a javaslatot. A kísérleti tarka-barka kocsik utjából kitértek a többi autók.